

ВАТАНПАРВАР

ЎЗБЕКИСТОН РЕСПУБЛИКАСИ МУДОФАА ВАЗИРЛИГИНИНГ
МАРКАЗИЙ МАТБУОТ ОРГАНИ

ЦЕНТРАЛЬНЫЙ ПЕЧАТНЫЙ ОРГАН МИНИСТЕРСТВА ОБОРОНЫ
РЕСПУБЛИКИ УЗБЕКИСТАН

2007 йил, 15 июнь, жума № 24 (2203).
Газета 1992 йилнинг 24 июнидан чиқа бошлаган.

Пятница, 15 июня, 2007 год, № 24 (2203).
Газета издаётся с 24 июня 1992 года.

Сотувда келишилган нархда

E-mail: vatan@rol.uz

В розницу — цена договорная

ЯНГИЛАНИШ ВА БУНЁДКОРЛИК САМАРАЛАРИ

Ўзбекистон Республикаси Президенти Ислам Каримов жойларда ижтимоий-иқтисодий ислохотларнинг бориши, амалга оширилётган бунёдкорлик ва ободонлаштириш ишлари билан танишиш мақсадида 14 июнь кунин Бухоро вилоятига ташир буюрди.

Давлатимиз раҳбари Бухоро заминига сафарини Ромитан туманидаги «Саттор-Камол» фермер хўжалиги даладарини кўздан кечириш билан бошлади. Абдурахим Сатторов раҳбарлигидаги мазкур фермер хўжалигининг 26 гектар майдонида ғўза баравж ўсаётган бўлса, 8 гектардаги ғаллага ўроқ тушган. Ўз вақтида йиғиб олинаётган ғалла ҳосилдорлиги гектар бошига ўртача 64 центнерни ташкил этаётган. Хўжалик аъзолари ялпи хирмони 50 тоннадан оширишни мўлжалламоқда.

Юртбошимиз фермер ва механикаторлар билан суҳбатлашди.

Фермерлар юртимиз истиқболли таъминлайдиган, унинг оғир юкига елкасини тутта оладиган қудратли кучга айланаётгани бизни қувонтиради, — деди давлатимиз раҳбари. — Ҳақиқий деҳқон, аввало, ер билан тиллаша билиши, унинг дардига маҳкам бўла олиши, шу билан бирга, бозор иқтисодиётининг қонун ва талабларини чуқур англаб етиши ва уларга қатъий амал қилиши лозим. Шунда у ўз олдида қўйган мақсадга эришиши мумкин.

Жорий йилда Бухоро вилоятида фермер хўжаликлари умуий сони ўн беш мингга етди. Бошқача айтганда, қишлоқ хўжалиги маҳсулотларини етиштириш тўла фермерлар зиммасига ўтди.

Бу йил бухоролик миришкорлар

127 минг гектардан зиёд майдонда ғўза парвариш қилмоқдалар. 61 минг гектар ердаги ғалла эса жадал сурьатлар билан ўриб-йиғиб олинмоқда. Вилоят пиллакорлари давлатга 2 минг 783 тонна «қумуш тола» топшириб, шартнома мажбуриятини ошири билан бажардилар.

Фермерлик ҳаракати ўзини оқламоқда, — деди Юртбошимиз фермерлар билан суҳбатда. — Ишончим комилки, яқин орада мамлакатимизнинг забардаст фермерлари дунёнинг илғор давлатларидаги мулкдорлардан қолшмайди бўлади.

Президентимиз Абу Али ибн Сино туғилган Пешку туманидаги Афшона қишлоғида бўлиб, улуғ аллома музейини кўздан кечирди.

Дунё мамлакатларида бугунги кунда ҳам тиббиёт асослари Абу Али ибн Сино қолдирган мерос асосида ўқиб-ўрганилаётгани маълум, — деди Юртбошимиз. — Бу — улуғ бобомизнинг жаҳон илм-фани ривожига қўшган бемисл ҳиссасининг жаҳоний эътирофидир. Шу маънода музейни янгидан-янги экспонатлар билан бойитиш, бунда тарихий ҳақиқат мезонларидан келиб чиқиб иш тутиш зарур.

Ислам Каримов ўтган йил ишга туширилган Афшона тиббиёт коллежи ўқитувчи ва ўқувчилари билан учрашди.

(Давоми 2-бетда).

Композитини ТУГАЕВ суратлаган.

Юртим, сен учун метин қалқонмиз!

МУСТАҚИЛ ДАВЛАТЛАР ҲАМДЎСТЛИГИ: САНКТ-ПЕТЕРБУРГ САММИТИ

Аввал хабар қилинганидек, Ўзбекистон Республикаси Президенти Ислам Каримов 9-10 июнь кунлари Россия Федерациясининг Санкт-Петербург шаҳрида бўлиб, Мустақил Давлатлар Ҳамдўстлиги Давлат раҳбарлари кенгашининг норасмий мажлиси ва XI Санкт-Петербург халқаро иқтисодий форумида иштирок этди.

МДХнинг бу ғалги саммити икки жиҳати билан ажралиб туради. Аввало, унда Ҳамдўстликка аъзо мамлакатларнинг барчасидан давлат раҳбарлари иштирок этди. Анча йиллардан буён МДХ саммитлари бундай тўлиқ таркибда ўтмаган эди. Бунинг объектив ва субъектив сабаблари бор, албатта. Ҳамдўстлик ҳаёт синовларидан ўтмоқда ва унинг тараққиёт йўли ҳамisha ҳам раво бўлмаганлиги ва бўлмаслиги табиий.

МДХнинг Санкт-Петербург саммити сўнгги вақтларда пайдо бўлган ва тез-тез такрорланиб турадиган Ҳамдўстлик парокандаликка юз тутгани тўғрисидаги гап-сўзларга чек қўйди. Ўн икки мамлакат президентларининг бир даврага йиғилгани улар орасида муайян ҳамфикрлик борлигини англатади. Тўғри, икки ва кўп томонлама муносабатларда ўзига хос муаммолар, ечимини кутаётган масалалар бўлиши табиий. Зеро, ҳар бир мамлакат ўзи таилган йўлдан боради. Бу — инкор этиб бўлмас ҳақиқат. Лекин ҳеч бир мамлакат яқка ҳолда ривожлана олмаслигини, айниқса, қўшнилари ва анъанавий ҳамкорларига таянишини ҳам эътибордан соқит қилиб бўлмайди.

МДХ миллий ва умуий манфаатларини бирлаштириш учун қулай механизмлардандир. МДХ мамлакатлари ўзаро сиёсий, иқтисодий ва гуманитар ҳамкорлик борасида яхши тажрибага эга эканлиги, тарихий муштараклик, халқларимизнинг бир-бирини яхши таниши ва эркин мулоқот қилиши катта имконият, бошқа халқаро тузилмаларга қиёлаганда, таъбир жоиз бўлса, ўзига хос афзаллиқдир. Бундан фақат унумли фойдаланим мумкин.

Санкт-Петербург саммитида Ҳамдўстликнинг ислоҳ қилиш, унинг ижро органоари фаолиятини такомиллаштириш,

ишонч макони” мавзусида ўтган ялпи мажлисда иштирок этдилар.

Ийрик халқаро тузилмаларнинг саммитлари икки томонлама музокаралар ўтказиш учун ҳам яхши имконият яратди. Ўзбекистон Республикаси Президенти Ислам Каримов Санкт-Петербург саммити доирасида Россия Федерацияси Президенти Владимир Путин билан учрашди.

Мулоқот чоғида икки томонлама ҳамкорлик барча соҳаларда юксак суръатлар билан ривожланиб бораётгани таъкидланди. Ўтган йили ўзаро товар айирбошлаш ҳажми 42 фоиз ортганининг ўзиёқ бу фикрнинг ёрқин далилидир.

Ўзбекистон билан Россия ўртасида 2005 йилда имзоланган Иттифоқчилик муносабатлари тўғрисидаги шартнома ўзаро ҳамкорликни олий даражага кўтариш учун муҳим ҳуқуқий асос бўлиб хизмат қилмоқда. Бугунги кунда ўзаро алоқалар барча соҳаларда изчил ривожланимоқда. Сиёсий, савдо-иқтисодий, ижтимоий-маданий ҳамкорлик қўлами йилдан-йилга кенгаймоқда.

Ўзаро товар айирбошлаш ҳажми муттаасил ўсиб бораётганини қайд этиш жоиз. 2006 йили бу борадаги кўрсаткич 3 миллиард АҚШ долларидан ошди. Унинг асосий қисминини машинасозлик, ёғоч ва целлюлоза-қоғоз, қишлоқ хўжалиги маҳсулотлари ташкил қилди. Хусусан, ўтган йили Россия Ўзбекистондан бир миллион тоннадан зиёд қишлоқ хўжалиги маҳсулотлари сотиб олди.

Ўзбекистонда россиялик сармоядорлар билан ҳамкорликда ташкил қилинган қўшма корхоналар сони тўрт юз эликдан ошди. Россияда эса Ўзбекистон сармоясини тўғрисида тузилган 284 қўшма корхона фаолият кўрсатмоқда. Ҳамкорликнинг асосий соҳалари — савдо, энергетика, сугурта, молия сектори, озиқ-овқат, фармацевтика, ёғочни қайта ишлаш, электротехника ва саноатнинг бошқа тармоқларидир.

Мамлакатларимиз иқтисодиётининг деярли барча соҳаларида самарали ҳамкорлик қилиш мумкин. Айниқса, нефть-

газ, тоғ-кон саноати, қора ва рангли металлургия устувор тармоқлардир. Шунингдек, телекоммуникация ва дастурий таъминот, машинасозлик, кимё, қурилиш материаллари ишлаб чиқариш, тўқимачилик, сайёҳлик соҳаларидаги ҳамкорликнинг истиқболи порлоқ.

Ислам Каримов ва Владимир Путин икки томонлама муносабатларни ривожлантиришга доир ҳамда ўзларини қизиқтирган бошқа масалалар юзасидан атрофлича фикр алмашдилар.

Мамлакатимиз раҳбари Туркманистон Президенти Гурбангули Бердимухаммедов билан ҳам учрашди.

Тарихи ва маданияти чамбарчас боғланган, тили ва дини бир ўзбек ва туркман халқлари минг йиллар давомида ёнма-ён яшаб келадилар. Ўзбекистон ва Туркманистон раҳбарларининг олий даражадаги учрашувлари бир неча бор ўтказилган. Бу саммитлар ўзаро ҳамкорликни кенгайтириш ва ривожлантиришга интилаётган мамлакатларимизнинг янги асосдаги муносабатларига тамал тошини қўйди ва унинг ҳуқуқий асосларини мустаҳкамлади.

Ислам Каримов ва Гурбангули Бердимухаммедов Ўзбекистон-Туркманистон муносабатларининг истиқболи, минтақавий ҳамкорлик, иқтисодий интеграция ва хавфсизликка доир масалалар юзасидан фикр алмашдилар.

МДХнинг Санкт-Петербург саммити Ҳамдўстликка аъзо мамлакатлар ўртасида интеграция жараёни мустаҳкамланаётганини яна бир бор намоён қилди. Айни пайтда у икки томонлама музокаралар ўтказиш учун яхши имконият яратгани билан ҳам аҳамиятлидир. Саммит доирасида ўтган кўп ва икки томонлама музокаралар МДХга аъзо мамлакатлар ўртасидаги ҳамкорлик алоқаларининг янада мустаҳкамлалишига хизмат қилиши шубҳасиз.

Анвар БОБОЕВ,
ЎзА махсус мухбири.
Тошкент—Санкт-Петербург—
Тошкент.

Биз ҳеч кимдан кам эмасмиз,
ҳеч кимдан кам бўлмаймиз ҳам!

ОЛТИН ДАЛАЛАРДА ОЛТИН БОШОҚЛАР

Ўзбек тупроғидек, ўзбек заминидек сахий яна бир юрт дунёда топилмаса керак. Бугун Ўзбекистоннинг бепоён даладари олтинранг товланиб, қўшимизни яшнатиб турибди. Элниги ризқи бўлган, мамлакат ободлиги, юртининг тўқислиги ҳисобланган бугдойлар даладарда етилди.

Ўзбек халқининг миришкорликда тенги йўқдир. Собiq тузум пахта яққаоқимлигига зўр бериб, бог-роғлар яратиш, ғаллачилик илмини биздан анча-мунча узоқлаштирди.

(Давоми 8-бетда).

Ўзбек халқи ҳеч қачон,
ҳеч кимга қарам бўлмайди

БУЮК НЕЪМАТ, УЛУҒ НЕЪМАТ ИСТИҚЛОЛ

Президентимизнинг «Мустақиллик — бу аввало ҳуқуқдир», деган гаплари замирида улкан маъно-мазмун мужассам. Аввало, бу билан халқимизнинг ўз кучи, қудрати, имконияти ва салоҳиятига таяниб, ўзининг мустақил тараққиёт йўлини белгилаб олиш ҳуқуқини тушунамиз. Мустақиллик йўлида жон фидо этиб, шахид кетган, бу дорилмомон кунларини орзу-армон қилиб ўтган аждодларнинг асрий орзу-ниятларини рўёбга чиқариш ҳуқуқини тушунамиз.

(Давоми 8-бетда).

Юрт тинчлиги, Ватан равнақи,
халқ фаровонлиги

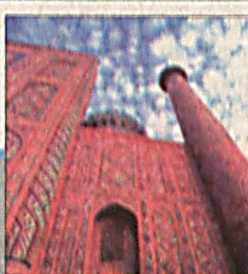
ЎЗБЕГИМ ИПАГИНИНГ ПОРЛОҚ ИСТИҚБОЛИ

Ўзбекнинг атласи, адраси, беқасам, банорасу бошқа турдаги шоҳи матолари асрлар давомида жаҳонга машҳур бўлиб келган. Миллатимизнинг ўзлтигимизга хос миллий кийимлари ҳам айнан ушбу ипак маҳсулотларидан тикилган бетакрор либослар орқали дунё аҳли кўз олдида намоён бўлади. Бундан кўриниб турибдики, элимизда ипакчилик узоқ асрлик тарихга эга.

(Давоми 8-бетда).

4 ЯНГИ ВА
МУҲИМ БЎҒИН
КАТТА ҲАЁТ
ОСТАНАСИДА

9 САМАРҚАНД
ШАҲРИНИНГ
2750 ЙИЛЛИГИГА
ФИРДАВСМОНАНД
ЗАМИН

10 БОКС.
ЧЕМПИОНАТ
АЗИИ
ПОБЕДА НА
МОНГОЛЬСКОМ
РИНГЕ

11 ЕПЛАР —
КЕЛАЖАГИМИЗ
ЭҒАЛАРИ
ДЕВУШКА НЕДЕЛИ

ОЗОД ВАТАНДИР БУ, ОБОД ВАТАНДИР

ЯНГИЛАНИШ ВА
БУНЁДКОРЛИК
САМАРАЛАРИ

(Давоми. Боши 1-бетда).

Улуғ аллома музейи, унинг ҳайкали ўрнатилган майдонга туташ - маъмур мажмуа - 540 ўринли замонавий билим даргоҳи - барча қўлайликларга эга. Бу ерда умумий амалиёт ҳамширалари ва диагност-лаборантлар тайёрланади. Шинам ётоқхона, минглаб нускадаги китоб фондига эга ахборот-ресурс маркази, компьютер ва замонавий асбоб-ускуналар билан жиҳозланган лабораториялар ўқувчилар ихтиёрида.

Юртбошимиз ўқувчилар билан суҳбатда уларни мақсад сари дадил интилишга ва қийинчиликлардан ғўчмасликка даъват этди.

Коллеж ўқувчилари мамлакатимизда, жумладан, Бухоро вилоятида барча шарт-шароитлар яратилган мана шундай таълим масканлари бунёд этилгани учун давлатимиз раҳбарига миннатдорлик билдирдилар.

Ислом Каримов Баҳоддин Нақшбанд ёлгорлик мажмуини зиёрат қилди.

Юртимизда барча соҳалар қатори маънавият ва маърифат, таълим ва тарбия жабҳаларида кенг қўламли ишлар амалга оширилмоқда. Буюк аждоғларимиз қадимжоларини ободонлаштириш, улар қолдирган бой маънавий меросни чуқур ўрганиб, тарғиб ва ташвиқ этишга алоҳида эътибор қаратилаётган.

Давлатимиз раҳбари мажмуани зиёрат қилар экан, бу муҳаббат зот мангу қўним топган ушбу маскан барчамизни эзгуликка қорловчи муқаддас қадимжолар бўлиб қолаверилишини таъкидлади. Зиёратгоҳ ҳудудига воҳа иқлим шароитига мос сўлим ва серсоя дарахтларни кўпроқ экиш лозимлигини тавсия этди.

Юртбошимиз Бухоро шаҳрининг янги бош меъморий лойиҳаси билан танишар экан, замонавий бино ва иншоотлар қурилиши қадимий обидларга уйғун ҳолда олиб борилиши зарурлигига эътиборни қаратди. Қурилиш ва ободонлаштириш ишлари маҳаллий иқлим шароити ва меъморчилик анъаналаридан келиб чиққан ҳолда амалга оширилиши мақсадга мувофиқ эканини таъкидлади.

Президент Ислом Каримов "Бухоро гилами" Ўзбекистон-Буюк Британия қўшма

корхонаси фаолияти билан ҳам танишди. Ишга туширилганига энди бир йил бўлган корхонанинг йиллик ишлаб чиқариш қуввати беш юз минг квадрат метр гилам маҳсулотларини ташкил қилади. Айни пайтда унда уч юз эллик нафар киши иш билан банд. Замонавий технологиялар асосида тўқилаётган бежирим гиламларга буюртмалар тобора кўпаймоқда.

Давлатимиз раҳбари корхона ишчилари билан суҳбатда маҳсулот ишлаб чиқариш борасида эришилган ютуқлар билан чекланиб қолмасдан, корхонанинг экспорт салоҳиятини ошириш зарурлигини қайд этди.

"Сомоний" деҳқон бозори - Бухоронинг қадимий йирик савдо мажмуаларидан. Қайта реконструкция қилинган, у замонавий қиёфа касб этиб, харидор ва сотувчилар учун зарур шарт-шароитларга эга бўлди.

Бозор - эл-юрт фаровонлигининг кўзгусидир, - деди давлатимиз раҳбари сотувчи ва харидорлар билан мулоқот чоғида. - Бозорларимиз янада тўқин ва серфайз, аҳоли эса сифатли савдо хизматидан баҳраманд бўлиш имкониятлари бундан ҳам ошмоғи лозим.

Ижтимоий ҳимоя йили муносабати билан мамлакатимизда кенг қўламли бунёдкорлик ишлари олиб борилаётган. Хусусан, янги тиббиёт ва соғломлаштириш масканларини барпо этишга, Меҳрибонлик ва Муровват уйларининг моддий-техника базасини мустаҳкамлашга эътибор янада кучаймоқда.

Президентимиз Бухоро шаҳридаги 32-Меҳрибонлик уйига таъриф буюриб, тарбияланувчилар ва мураббийлар билан суҳбатлашди. Юзга яқин ўғил-қиз тарбияланаётган маъмур муассасида болаларнинг замон талаблари асосида билим олиши, касб-ҳунар эгаллаши ва спорт билан шуғулланиши учун барча шарт-шароит муҳайё этилган.

Юртбошимиз Меҳрибонлик уйига замонавий микроавтобус совға қилди.

**Норали ОЧИЛОВ,
Эркин ЁДГОРОВ,
ЎЗА махсус мухбирлари.**

ЎЗБЕКИСТОН РЕСПУБЛИКАСИ
ОЛИЙ МАЖЛИСИНИНГ
ҚОНУНЧИЛИК ПАЛАТАСИДА

12-13 июнь кунлари Ўзбекистон Республикаси Олий Мажлиси Қонунчилик палатасининг навбатдаги мажлиси бўлиб ўтди.

«Автомобиль йўллари тўғрисида»ги қонун лойиҳаси ҳақида Саноат, қурилиш ва савдо масалалари қўмитасининг аъзоси Ж.Акрамов маъруза қилди. Маърузачи қонун лойиҳаси автомобиль йўлларини лойиҳалаш, қуриш, қайтадан қуриш, сақлаш ва улардан фойдаланиш соҳасидаги муносабатларни тартибга солишга қаратилганлигини таъкидлади. Лойиҳада автомобиль йўлларининг таснифи берилган, автомобиль йўлларининг бажарадиган вазифаси, параметрлари ва йўл ҳаракати шароитларига кўра улардан фойдаланиш тартиби, шунингдек, автомобиль йўлла-

рини тасарруф қилувчи юридик ва жисмоний шахсларнинг жавобгарлиги белгиланган. Маъмур ҳужжат қабул қилинган, ижро қилувчи органлар транспорт инфратузилмасини ривожлантиришнинг пухта ҳуқуқий базасига эга бўладилар, бу эса мамлакат иқтисодиётини янада юксалтиришга, аҳоли турмуш даражасини оширишга кўмаклашади.

Савол-жавоблардан кейин бўлиб ўтган қонун лойиҳасининг моддама-модда муҳокамаси вақтида барча сиёсий партиялар фракцияларининг вакиллари сўзга чиқдилар. Автомобиль йўлларини аниқ тасниф-

лаш, уларни қуриш учун ер участкалари бериш, бу соҳадаги бошқарув ва турли органларнинг ваколатларини белгилаш, автомобиль йўлларини молиялаштириш, қуриш ва сақлаш масалаларининг ҳуқуқий жиҳатдан тартибга солиниши автомобиль йўлларини ривожлантиришда алоҳида аҳамиятга молик эканлиги таъкидланди.

Шу билан бирга депутатлар ҳужжатни янада такомиллаштиришга қаратилган қатор фикр-мулоҳазалар билдирдилар. Қонунчилик палатаси қонун лойиҳасининг муҳокамаси чоғида баён этилган тақлифлар ҳисобга олинганидан кейин уни қайта иккинчи ўқишда кўриб чиқишга қарор қилди.

(ЎЗА).

ДИЛОБАР —
МАШРИҚЗАМИН МАЛИКАСИ

Пойтахтимиздаги "Туркистон" саройида Ўзбекистон Хотин-қизлар қўмитаси, Ўзбекистон Маданият ва спорт ишлари вазирлиги, Миллий телерадиокомпания ҳамда Ўзбекистон Шарқ яккакурашлари ва жанг санъати маркази ташаббуси билан ташкил этилган эркин кураш ва яккакурашчи қизлар ўртасида "Машриқзамин маликаси-2007" республика кўрик-танлови якунланди.

Президентимиз Ислом Каримов раҳнамолигида мамлакатимизда хотин-қизларнинг маънавий юксалтириш, давлат ва жамият қурилишидаги фаоллигини ошириш, ижтимоий-сиёсий, ҳуқуқий манфаатларини ҳимоялаш борасида кенг қўламли ишлар амалга оширилмоқда. Бу борада давлатимиз раҳбарининг 2004 йил 25 майда қабул қилинган "Ўзбекистон Хотин-қизлар қўмитаси фаолиятини қўллаб-қувватлаш борасидаги қўшимча чора-тадбирлар тўғрисида"ги фармони муҳим ҳуқуқий асос бўлиб хизмат қилмоқда.

Фармонга мувофиқ, юртимизда оила, оналик ва болалик манфаатларини муҳофазалаш, хотин-қизлар ўртасида тadbиркорлигини янада ривожлантириш, уларнинг касбий билим ва маҳоратини оширишга алоҳида эътибор қаратилмоқда. Айни

пайтда миллатимиз генофондини мустаҳкамлаш, хотин-қизлар ўртасида соғлом турмуш тарзини тарғиб этиш, уларни оммавий спортга кенг жалб этиш, оилавий спортни ривожлантиришга оид эзгу ишлар қўламли тобора кенгаймоқда.

Юртбошимиз ташаббуси билан мамлакатимизда кўплаб шифо масканлари, қишлоқ врачлик пунктлари, хотин-қизлар учун ихтисослашган спорт-соғломлаштириш мажмуаларининг қуриб фойдаланишга топширилиши ана шундай эътибор ва ғамхўрликнинг ёрқин намунасидир. Хотин-қизлар саломатлигини мустаҳкамлашда турли вазирилик, идора ва муассасалар билан бирга жамоат ташкилотлари ҳам ўзининг муносиб ҳиссасини қўшмоқда. Республика Хотин-қизлар қўмитаси ташаббуси билан ўтказилаётган аёллар спартаки-

адалари, спорт фестиваллари, турли касб соҳибалари ўртасидаги мусобақалар, талаба қизлар турнирлари, оилавий спорт беллашувлари шулар жумласидандир.

"Ижтимоий ҳимоя йили" Давлат дастури доирасида ташкил этилган "Машриқзамин маликаси-2007" кўрик-танловида спортнинг яккакураш турлари бўйича мўваффақиятга эришган қизлар ўзаро беллашдилар. Айни пайтда иштирокчилар ўзининг билими, дунёқарashi, тафаккури баробарида пазандалик, чеварлик, орасталик, рақс санъатига оид маҳоратини ҳам кўриқдан ўтказдилар.

Танловнинг бош соврини - Гран-прига таъвондо бўйича тўрт карра Ўзбекистон чемпиони Дилобар Сайдуллаева сазовор бўлди. Биринчи ўринга спорт устаси Юлия Сафина лойиқ топилди.

Тадбирда Ўзбекистон Республикаси Бош вазирининг ўринбосари, Республика Хотин-қизлар қўмитаси раиси С.Иномова иштирок этди.

**Назозат УСМОНОВА,
ЎЗА мухбири.**

Мустақиллигимизнинг ўн олти йиллиги олдида

ИСТИҚЛОЛ — БУЮКЛИККА ЭЛТАР

Тарихга назар ташласак, ер шарининг турли бурчакларида минг-минг йиллар илгари ҳалқлар озодлик учун курашиб келганининг ғувоҳи бўламиз. Бу курашларнинг шакли турлича, аммо моҳияти битта: ҳурриятга етишиш, истиқлолга эришиш бўлган.

Кечагина биз яшаган XX аср бугун тарих саҳифаларига зарҳал ҳарфлар билан ёзилди. Фактлар, маълумотлар далолат бериб турибди: шу аср бошқа асрларга қараганда, воқеаларга бой бўлди. Буюк ўзгаришлар содир бўлди. Энг муҳими, натижада биз, ўзбеклар учун ҳам бахтли - буюк воқеа содир бўлди. 1991 йилнинг 31 август кунини биз яшаётган муқаддас заминда, муқаддас юртда АДОЛАТ ОФТОБИ балқиб чиқди. Мангуга чиқди. Шу кундан эътиборан юртимизга-мамлакатимизга тенглик келди, ўзаро ҳурмат, қадр келди, эркин ўйлаш, завқ билан ишлаш, ширин даврон суриш келди. Дунё харитасида Ўзбекистон Республикаси деган давлат пайдо бўлди.

Шу ўринда бир савол туғилади: ҳўш, мустақиллик ўзи нима? Мазмун-моҳияти нимадан иборат, вазифалари қандай?

Мухтарам Президентимиз Ислом Абдуғаниевич Каримов шундай таъкидлайди:

— Биз учун мустақиллик — энг аввало, ўз тақдиримизни қўлга олиш, ўзлигимизни англаш, миллий қадриятларни, урф-одатларни тиклаш, ҳаммамиз учун мўтабар-барш Ватанда, ҳар бир хонадонда тинчлик-осойишталикни, барқарорликни сақлашдир. Азиз Ватанимизда адолат, инсоф, дину диёнат, меҳр-оқибатни қарор топтиришдир.

Биз учун мустақиллик — Аллоҳнинг ўзи эл-юртимизга инъом этган табиий бойликларга эгалик қилиш, халқимиз қудратини, салоҳиятини, ақлу заковатига таяниб, Ўзбекистонда яшаётган ҳар бир инсон, ҳар бир оила учун муносиб ҳаёт куриш, келажак авлодлар учун озод ва обод Ватан қолдиришдир.

Биз учун истиқлол — миллатимиз, мамлакатимизнинг жаҳонда обрў-эътибори, шон-шаъкатини кўтарадиган соғлом авлодин, ҳар жиҳатдан баркамол ва фидойин ўғил-қизларни тарбиялаш, уларни воғая етказиш ва бахтини кўришдир. Ҳар бир фуқаро учун миллати, ирқи ва диний эътиқодидан қатъи назар — эркинлик, тенглик, биродарлик, муносиб шароит яратиб беришдир.

Мустақиллик — тенгликдир, одамлар ўртасида тенглик, халқлар ўртасида тенглик, давлатлар ўртасида тенглик. Тенглик бор жойда одамларнинг муносабатиди бир-бирдан устулик бўлмайди, давлатларнинг бир-бирига муносабатиди устулик бўлмайди.

Истиқлол — ҳурмат бу, истиқлол — қадр бу! Умуминсоний қадриятларга таяниб яшамок демак!

Ҳуррият — халқларнинг бир-бири билан самимий муносабатда бўлиши, давлатларнинг бир-бири билан дўстона алоқалар ўрнатишидир.

Мустақиллик дунё ҳамжамиятидан ажралиш дегани эмас. Мустақиллик дунё муаммоларини, ўз тақдирини тўғрисида қайғуриш, кўч қўйдириш, фидоийлик кўрсатишдир. Шоир шундай ёзади:

Юрт ишқиди ёнмас юрак— юрак эмас,
Юрт қадрини билмаганлар керак эмас,
Эрка сажда қилмаганлар керак эмас,
Фидоийлар керак бизга, фидоийлар.

Мустақил одамда эркин дунёқараш, эркин тафаккур бўлади. Мустақил одамни енгиб бўлмайди, эгиб бўлмайди. Бундай одамга тобеллик тамоман бегона.

Мустақиллик — ҳамкорлик, ҳамжиҳатликдир. Бу ҳамкорлик, ҳамжиҳатлик сиёсий, иқтисодий, ижтимоий муносабатларда, умуман, ҳар томонлама алоқаларда ўз аксини топади.

Мустақиллик — ҳаракат, мустақиллик — интилиш, мустақиллик — қўбиятдир.

Мустақилликка эришганимизга ўн олти йил тўлапти. Қарийб ўн олти йилдирки, шу неъматдан — АДОЛАТ ОФТОБИ нуридан баҳрамандмиз. Ҳўш, нималарга эришдик?

Биринчидан, ўз тақдиримизни ўзимиз белгилаш, барча табиий, минерал-ҳомашё бойликларимиздан, мамлакатнинг бутун салоҳиятидан ўз халқимиз ва унинг келажиги манфаатлари йўлида фойланиш ҳуқуқига эга бўлдик.

Иккинчидан, сохта ғоя, маъмурий буйруқ-бозликка қурилган тузум барҳам топиб, миллий истиқлол ғояси асосида демократик давлат барпо этилди.

Учинчидан, Ўзбекистон деган давлатнинг пойдевори қурилиб, мустақиллигимизни янада мустаҳкамлашмиз.

Бешинчидан, ташқи сиёсатда ҳам, ички сиёсатда ҳам ўз ўзбекона йўлимизга эга бўлдик.

Олтинчидан, Ватанимизнинг ишончли посбонлари миллий армиямиз профессионал тарзда шаклланди. Давлатда хавфсизлик ва жамоат тартибини таъмин этувчи мутлақо янги асосдаги тизим яратилди.

Еттинчидан, тарихимиз ўзимизга қайтди, динимиз ўзимизга қайтди.

Саккизинчидан, тинчликка, барқарорликка эришдик, фуқаролараро, миллатлараро ҳамжиҳатликка эришдик.

Тўққизинчидан, шаҳарларимиз қиёфаси ўзгарди, қишлоқларимиз қиёфаси ўзгарди. Шинам, кўркам иншоотлар, бинолар қад ростлади, ростлапти.

Учинчидан, одамларимиз ўзгарди, уларнинг дунёқарashi, тафаккури ўзгарди. Мустақил юрт фуқаролари пайдо бўлди. Улар янгича фикрламоқда, ишга фидоийларча муносабатда бўлишмоқда.

Ўн биринчидан, ҳар бир инсон, ҳар бир оила, аиниқса, ёш оилаларга ғамхўрлик қурса-

тиш юксак даражага кўтарилди. Кексалар — из-загд.

Ўн иккинчидан, ғалла мустақиллигига эришдик. Ўзбек бободоҳқони етишти-раётган ғалладан тандир тўлиб нон ёпилмоқда.

Ўн учинчидан, ўз автомобилсозлигимизга эга бўлдик. Қўчаларимизни тўлдириб ўзимизнинг «Нексия», «Ласетти», «Дамас», «Тико», «Матиз»ларимиз кезиб юрибди.

Ўн тўртинчидан, ўзбек спортчилари дунё миқёсида улкан ғалабаларни қўлга киритишмоқда. Шахмат бўйича Рустам Қосимжонов жаҳон чемпиони бўлди. Афсонавий боксчимиз Руслан Чагаев профессионал боксчилар ўртасида шоҳ-супага кўтарилди.

Ўн бешинчидан, барча соҳаларда ислохотлар муваффақиятли амалга оширилмоқда.

Ўн олтинчидан, мустақил Ўзбекистонимизнинг жаҳонда обрў-эътибори ортиб бормоқда.

Бизни олдинда эзгу, буюк ишлар кутмоқда. Юртбошимиз таъкидлаганларидан: «Ўзбекистон— келажиги буюк давлат».

Шуни ишонч билан, фахр билан айтаемизки, истиқлол бизни буюкликка элтади.

МЕИ:

Истиқлол туфайли атрофимиздаги ҳамма нарсанига ўзимизники деган кўз билан қарайдиган, ҳамма нарсадан ўзимизники дея фойдалана оладиган бўлдик.

Равон, текис йўл — меники! Унда қатнаётган автобус, трамвай, троллейбус— меники. Метро-меники! «Ласетти»им... бор.

Кундан кунга обод бўлаётган қишлоқ— меники, шаҳар— меники!

Дунёнинг бошқа ҳеч жойида йўқ нозу-неъматларга бой/бозор — меники!

Бободоҳқоним менини!

Ўзбек олтинни, бу — менини олтиним, ўзбек пахтаси, бу — менини пахтам, ўзбек ғалласи, бу — менини ғаллам!

Ўзбекистон Республикаси, бу — менини Ватаним!

Ҳаммаси меники бўлган, уларни кўз қорачиғидай авайлаб-асраш ҳам менини зиммамда!

СЕН:

Оддий аскарман, сўзларинг ҳам оддий. Бирок қалбдан гапирасан. Устингда аскарарий либос, қўлингда автомат. Мустақил Ўзбекистонимизнинг аскарисан, тинчлик посбони!

Сен Ватан деганда аввало ота-онангни, ака-укаларингни, опа-сингилларингни, қариндош-уруғларингни, туғилган жойингни тушунасан. Демак, онанг Ватан, отанг Ватан!

Қўни-қўшилар, ёру биродарлар, дўстлар сеннинг Ватанинг. Демак, қишлоғинг — Ватан, маҳалланг — Ватан!

Меҳнаткаш, қалби дарё халқимиз бор.

Тарихи минг-минг йилларга бориб тақаладиган Самарқандимиз бор. Бухоро, Хива, Марғилон, Қўқонимиз бор. Пойтахтимиз Ташкент кундан кунга чирой очмоқда.

Самарқанд — сеники, Бухоро, Хива, Марғи-

лон, Қўқон — сеники! Ташкент — сеники! Демак, бутун Ўзбекистон — сеники!

Бу фикр, бу тушунчани сенга истиқлол берди. Сен истиқлол аскарини, истиқлол посбонисан!

Сен ҳўшёрликни қўлдан берсанг, ота-онанг, ака-уканг, опа-сингилларинг жабр чекади.

Сен ҳўшёрликни қўлдан берсанг, қўни-қўшини, ёру биродарларинг, қишлоғинг, маҳалланг жабр чекади.

Сен ҳўшёрликни қўлдан берсанг, халқимиз, бутун Ўзбекистонимиз, истиқлол жабр чекади.

Шунинг учун ҳам сен мустақил Ўзбекистонимизнинг тинчлигини, осойишталигини сақлаш учун бутун куч-қувватингни сарфлашинг зарур.

Истиқлол учун жонни фидо қилишга ҳам тайёр тур!

Сафдошларинг ҳам шу фикр, шу кайфиятда бўлиши шарт!

У:

Курсанг, олий ҳарбий билим юртининг курсанги.

Олий ҳарбий ўқув юртига кириш кишидан кўн нарсани талаб қилади. Соғлом бўлиш, билимдон бўлиш шарт, жисмоний жиҳатдан бақувват бўлиш икки карра шарт.

Мустақиллик туфайли биз ўзбеклар, ўзбекистонликлар учун ҳам олий ҳарбий ўқув юртлари эшиклари кенг очилди.

Ташкентда олий умумқўшин қўмондонлиги, Самарқандда олий ҳарбий автомобиль қўмондонлиги-муҳандислик, Чирчиқда олий танк қўмондонлиги-муҳандислик, Жиззахда олий ҳарбий авиация билим юрти бор. Бугунги кунда мамлакатимиздаги барча олий ҳарбий билим юртларида шу соҳага ихлос қўйишган, Қуролли Кучларимизнинг етуқ офицер кадрлари бўлишга интилаётган ёшларимиз таълим олишмоқда.

Шу ерда бир савол туғилади: ҳўш, Қуролли Кучларимиз офицери қандай бўлиши керак? Жисмоний жиҳатдан бақувват бўлиш масаланинг бир томони. Ўз соҳасини беш бармоқдай билишнинг албатта шарт.

Энг асосийси: маънавий жиҳатдан баркамол бўлишлик.

Биз кимларнинг фарзандлари эканлигимизни, томиримизда қандай қон оқаётганлигини, тарихимизни жуда яхши билишимиз зарур. Тарихини билмаган кишининг эртаси ҳам йўқ.

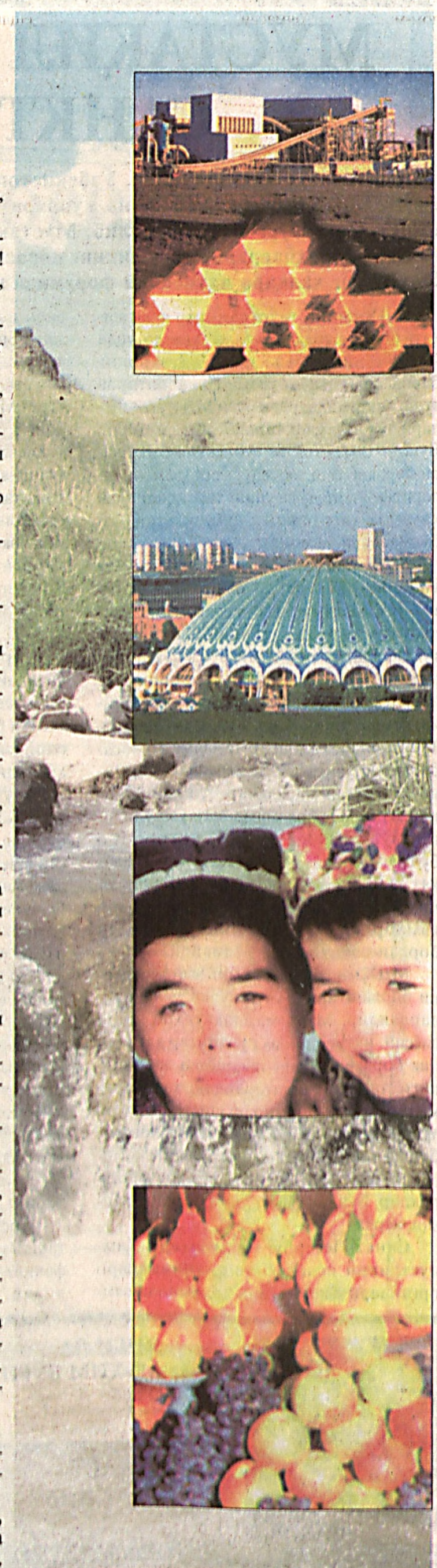
Халқимизнинг урф-одатларини, қадриятларини асраб-авайлашимиз шарт. Миллий ҳусусиятларимизни қадрлашимиз зарур. Ўз миллий ҳусусиятларига эга бўлмаган ҳарбийдан ўз халқига муносиб фарзанд чиқмайди. Маънавий юксак кишини ким бўлишдан қатъи назар эгиб бўлмайди.

У — курсанг, эртага етуқ офицер, халқимизга муносиб фарзанд бўлади!

ДЕМАК, ҲАММАМИЗ:

Истиқлол — меники, истиқлол — сеники, истиқлол — уники! Бир сўз билан айтганда, истиқлол — ҳаммамизники!

**Абдуразақ ОБРЎЕВ,
Ўзбекистон Республикасида
хизмат кўрсатган журналист.**

ЧАҚИРУВ САМАРАДОРЛИГИГА ЭЪТИБОР

рини таҳдид қилар экан, самарадорлиқни янада ошириш учун нималар қилиш кераклигига эътибор қаратди.

Шунингдек, йиғилишда Самарқанд вилоят мудофаа ишлари бошқармаси бошлиғи полковник И.Абдурахмонов. Сурхондарё вилоят мудофаа ишлари бошқармаси бошлиғи полковник Д.Сағатов, Сирдарё вилоят мудофаа ишлари бошқармаси бошлиғи вазирининг вақтинча бажарувчи подполковник Ш.Мирзаевлар сўзга чиқибди, қақрувр сифатини янада яхшилаш йўлида қандай ишлар амалга оширилаётганига тўхталлиди.

Табрирда ҳарбий округлар қўшинлари кўмондонлари, ҳарбий округлар штабларининг мутасадди бошқармалари бошлиқлари, мудофаа ишлари бошқарма, бўлимлари бошлиқлари, қақрувр комиссиялари раислари ва бош шифокорлари иштирок эттиди.

Исҳоқотлар давомида давлат аҳамиятига молик бу устувор вазифага улкан эътибор қаратиб келинаётгани сабабли муस्ताқил ҳаётга қадам қўяётган ёш авлодининг энг муносиб вакиллари миллий армиямиз сафларига танлаб олинмоқда. Бу эса ғурур ва ифтихоримизга айланган, ихчам, тезкор ва ҳаракатчан, етарли даражада қуrollangan, мамлакатимизнинг ҳудудий ахилтиғлини ва чегараларини дахлсизлигини, юртимиздаги барқарорлиқни, халқимизнинг тинч ва осойишта ҳаётини ишончли ҳимоя қилишга қодир миллий армиямизнинг янада шаклланишига хизмат қилмоқда.

Ўз мухбиримиз.

ШАКЛЛАНАР, ТОБЛАНАР ЎҒЛОН

ПАРАШЮТЧИ

«Парашютчи» кўкрак нишонни очик парашютда тўшаётган парашютчини кўри-нишига эга. Парашютни ёйилган қанот-лар кесиб ўтган бўлиб, уларнинг марка-зида саккиз бурчакли юлдуз ва яримой тасвирланган. Кўкрак нишонининг ба-ландлиги 35 мм ва эни 43,5 мм. Парашют кўббаси оқ эмал билан, унинг ички қис-ми эса ҳаворанг эмал билан бўялган. Па-рашютнинг олти арокчалари ва парашют-чи сиймоси осман рангда тасвирланган.

«Парашютчи» кўкрак нишонни па-рашют билан биринчи бора саркаган бар-ча ҳарбий хизматчиларга қўйишма (қисм) командирлари, муассаса бошлиқ-лари томонидан топширилади. Нишон кўкрақнинг ўнг томонида тақилди.

МАҚСАД САРИ ИНТИЛАР ПОСБОН

– Йигин давомиди ёш посбонларга ҳарбий бил-
димларни турли кўргазмали куруллар ва адабиёт-
тарз асосида etkazган бўлсак, – дейди офицер Жа-
ҳонгир Қаландаров, – энди улар ҳар бир машгу-
лотни амалда, яъни дала шароитида ўтамоқдалар.
Асосий эътиборини ҳам ёш аскарларини ҳарбий ҳаё-
тга кўнйтириши, соҳа билимларини пухта ва чуқур
ўзлаштиришларига ёрдам бериши, улар қалбида Ва-
танига муҳаббат, ватанпарварлик каби туйғуларни
шакллантиришга қаратяпмиз.

Посбонларга машғулотларни кўп иллийк
тажриба ва малакага эга офицерлар – Бахтиёр
Икромов, Собиржон Абдурашов, Улугбек Жў-
раев ҳамда сержантлар тайёрлаш мактабида ўқи-
ган кичик сержантлар – Шокир Тўраев, Илгор
Шарипов каби етуқ профессионаллар олиб бо-
ришмоқда.

Армия ёшларимиз ҳаётинда муҳим ўрин тутмоқ-
да. Бунига уларнинг ўзи билан суҳбатлашганимизда
яна бир бор амин бўлдим.

Олдий аскар Бахтиёр Собиров: – Мен Бухоро
вилоятининг Бухоро туманидан хизматга чақирил-
дим. Посбон бўлиб, ёл-юрт корига камарбаста бў-
лётганимдан, Ватанимиз тинчлигига ҳисса қўша-
ётганимдан гоёт мамнунам. Ҳарбий ҳаётга анча
кўнिकиб қолдим. Ўзимга билдирилган ишончнин оқ-
лашта, Ватанимга муносиб посбон бўлишга ҳара-
кат қиламан.

Олдий аскар Муродбек Давлатов: – Хизматини
муваффақиятли аяқлауб, ҳарбий билим юртига
қўшишга кирмоқчиман. Бу ерда олаётган ва ўрга-
наётган билимларим, насиб этса, курсантлик дав-
рида жуда асослини турган гап. Шунинг учун ҳар
бир дарста, машғулотга диққат билан эътибор қи-
либ, ҳарбий соҳа билимларини ўзлаштиришга ҳа-
рат қилишман.

Дарҳақиқат, улардаги ғайрат ва шижоат, ни-
тибчанувонлик туйғуларининг юксаклиги несбатини
топиб турибди. Посбонлар хизматларини наму-
нали ўтаб келажақдаги энгу мақсадларига етишиш-
ларига ишончимиз комил.

АХРОР ШУКУРҲУЛЛАЕВ.

ЮРТИНИ ШАРАФЛАР АСЛ ЙИГИТЛАР

Дарҳақиқат, ҳарбийлик чиндан-да жасоратли фидоийликни, интилиш билан бедорликни талаб этадиган ғасб. Шу бонис бу соҳада узоқ йиллар фаолият кўрсатиш осон эмас. Шундай инсонлар борки, ўз умрини ҳарбийликка бағишлаб, Ватанимиз тинчлиги йўлида шараф билан ҳизмат қилиб, эҳкорига қамарбаста бўлиб келмоқуда. Мақолаимиз ҳаёратмори офицер Ҳусан Назаров ҳам ана шундай инсонлардан бири.

...Шартли душман тоғли ҳудуд орқали олға интилаётганини ҳақида разведкачилар дар тезкорлик билан юқори кўмондонликка хабар беришди. Маъзур тўда ҳаракатини ўтхўташиб ва уни йўқ қилиш тўғрисида офицер Ҳусан Назаров тегишли кўрсатма олган ҳафоти қўл остидаги вазов ва гуруҳ командирларини хонасига йнғиди. Шартли душман ҳаракат қилаётган ҳудуд геогрaфнк тузилиши ҳарита орқали ўрганилмас, қайси гуруҳ қаерда жойлашини, қандай ҳаракат қилиши белгилаб олинди. Ушбу топшириқни бажаришга офицер Назаровнинг ўзи бошчилик қилди. Тажрибави маҳорат ўз кучини кўрсатди. Офицернинг тезкорлик билан шахсий таркибини жанговар вазифа сари тўғри ва аниқ йўллаши натижадада ютуққа эришилди.

Бу офицер Ҳ. Назаровнинг ўз шахсий таркиби билан ўтказган навбатдаги ўқув машғулотидан бир лавҳа. Яқинда бошланган ёзги мавсум ўқув машғулотлари ҳудудимана шундай натижалар билан давом этмоқда.

Инсоннинг мақсад сари олға қадам ташлашида, мавжуд қийинчилик ва тўсиқларни мардонавор енгиб ўтишида, ҳаёт зарбаларидан эсанкирамай ўз йўлида давом этишида прода, матонат, сабр-бардош муҳим аҳамият касб этади. Ҳусанжон ҳам шу фазилатлар эгаси. Келинг, унинг ҳаёт йўлига бир қур назар ташлаймиз.

Топиқ ака ўзلىнинг нияти жиддийлигини билгандан сўнг уни Самарқанд шаҳридаги ўқувчиларни ҳарбий касбларга йўналтирувчи лицейга ўқишга олиб келди. Бу ерда у дастлабки ҳарбий билим ва кўникмаларга эга бўлди. Малакали устозлар кунига маҳорати ошди, шаклланди. Лицейни биттирганидан сўнг Россиядаги ҳарбий

билим юртлирининг бирига ҳужжат топширд. Буни қаранг, омади чопанг экан, барча синов ва имтиҳонлардан муваффақиятли ўтган, у кўрсатни айланди.

— Исон қайси соҳада фаолият кўрсатмасин, доимо устозларининг берган ўғитларига амал қилди, — дейди ҳаҳрамининг.

— Чунки бу ўғитлар ўз йўлимизни топиб кетишимиз учун хизмат қилади. Уларнинг қиммати маслаҳатлари ҳар доим ҳам силлиқ кетавермайдиган ҳаётда, мураккаб хизмат жараёнида катта аҳамиятга эга.

Мана, ўн тўрт йилдан буюн у ҳарбий хизматда. Уни қисмда интилувчан, билимдон ва ташаббускор офицер сифатида ҳурмат қилишарди. Ўтган йиллар уни фақат омаду қувонч билан сиғаймаганини аниқ. Чунки интилишсиз, қатъий ҳаракат ва машаққатсиз мақсадга етишининг ўзи бўлмайди. Эзгу мақсад йўлида қилинган сайёҳаракат эса чунки келиб оруннинг рўбига етказиши тайин. Ҳусанжон ҳам ўз фаолияти давомида қатор масъулиятли вазифаларда хизмат қилди. Унинг фидойи хизматлари етишқилизининг 15 йиллиги муносабати билан бир гуруҳ юртдошларимиз қатори «Жасорат» медалига сазовор бўлди.

Илғор офицер оилада вафоли ёр, меҳрибон ота. Турмуш ўртоғи Шахлоҳон билан севишли фарзандлари Шаҳзода ва Асилбекларни тарбиялашмоқда.

— Хизматдан уйга қайтсам, фарзандларимнинг менга талпинишини кўриб, бир зумда чарчокларим унутилди, — дейди Ҳусанжон мамуният билан. — Мен эса уларнинг қувончини кўриб хурсанд бўлам. Чунки ота-она учун фарзандлар бахтиёрлигини кўришдан ортиқ бахт борми?

Биз ундан, агар фарзандларингиз ҳарбий соҳани танлашса қандай муносабатда бўласиз? — деб савол берганимизда у: «Ота касбини давом эттириш шараф. Агар фарзандларим келажакда ҳарбий соҳада хизмат қилиша, устоз сифатида уларга йўл-йўриқлар бераман. Ахир юрт тинчлигини сақлаш — муқаддас вазифа ҳисобланади,» дея жавоб берди.

Гулнора ТУРСУНБОВА.
Тимур КАРИМОВ суратга олган.

В Академии — Государственные экзамены

С ОТЛИЧНЫМ НАСТРОЕМ

В ближайшие дни выпускникам Академии Вооруженных Сил Республики Узбекистан предстоит пройти самый ответственный этап за все время обучения. Здесь начались Государственные экзамены, и теперь каждому слушателю предстоит доказать строгим экзаменаторам свою готовность к выполнению служебных обязанностей на самых ответственных должностях в частях и учреждениях нашей национальной армии.

В Академии Вооруженных Сил накоплен большой опыт качественной подготовки высокопрофессиональных офицеров. И преподаватели и слушатели уверены в прочности полученных в ее стенах знаний и навыков. Может быть, поэтому сдача Государственных экзаменов проходит здесь без ажиотажа, просто и буднично. На экзамене по Общевоинским уставам и руководящим документам в числе первых получил отличную оценку капитан Тимур Джумаев. Взяв в руки билет и прочитав вопросы, он не стал раздумывать и вызвался отвечать сразу, без подготовки.

— Этот слушатель не просто доложил все на отлично, его ответы были лаконичными и точными, — вот как охарактеризовал итог поединка между экзаменуемыми и экзаменующими один из членов комиссии.

А рядом в классе ждали своей очереди сослуживцы капитана Джумаева. — В нашей группе у него самый высокий рейтинг по всем предметам обучения, — рассказывает о ходе подготовки к экзаменам подполковник Анвар Шарипов. — Но и другие слушатели от него не отстают, поэтому одной отличной оценкой нынешний экзамен не завершится.

Конечно, каждый экзамен важен, но, как считают сами выпускники, самый серьезный экзамен у них впереди. Если по специальности и Общевоинским уставам они имеют возможность опереться на полученные знания и приобретенный войсковой опыт, то оперативная подготовка для каждого из них — дело новое. И хотя в ходе полевых учений и тактических летучек каждый имел возможность действовать за командира, но к сдаче имен-

но этого экзамена на командирскую зрелость сегодня во всех учебных группах готовится особенно тщательно.

В Академии у слушателей свой способ подготовки к экзаменам. По любому из предлагаемых вопросов каждый из офицеров высказывает свою точку зрения, в зависимости от опыта предыдущей службы. Поэтому все последние дни подготовка к экзаменам шла в форме творческой дискуссии. Так что нет ничего удивительного в том, что в этот день члены комиссии не услышали ни одного стандартного ответа.

Опыта большинству слушателей не занимать. У каждого офицера был свой, непохожий на других, путь в Академию. Майор Дмитрий Генералов, выпускник ТВОКУ 1998 года, успел послужить в различных видах и родах войск. Подполковник Дилмурод Каримов в первые годы независимости закончил Чирчикское ВТКУ. Немало среди нынешних выпускников опытных, зрелых офицеров, принимающих решение только после тщательного обдумывания, и молодых, энергичных, готовых пойти на разумный риск.

Сегодня всех их объединяет то, что они прошли обучение в Академии Вооруженных Сил, созданной Президентом Республики Узбекистан, выпускники которой пользуются в войсках самой доброй славой и всеобщим уважением. А также то, что на вопрос, где думают продолжить службу дальше, единодушно отвечают: «Там, где буду нужен».

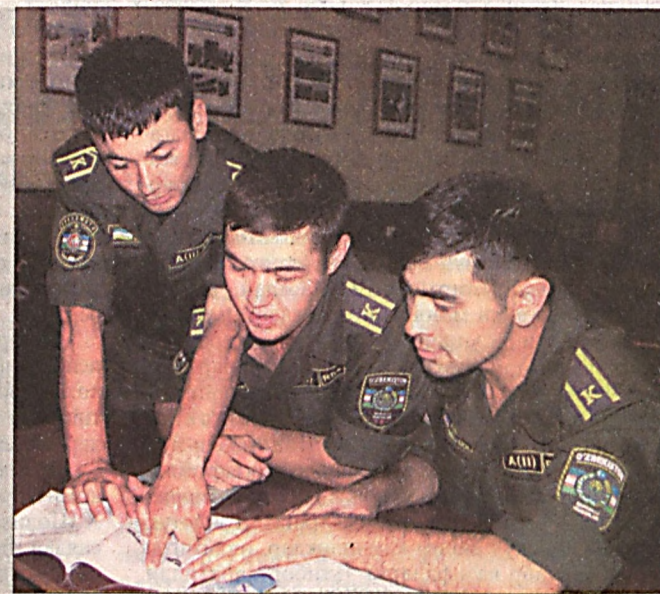
Владимир КАЛОШИН.
На снимках: на Государственных экзаменах в Академии Вооруженных Сил Республики Узбекистан.
Фото Сергея СПИРИДОНОВА.

Давлат имтиҳонларида

МУШТАРАКДИР КУЧ ВА БИЛИМ — САЛОҲИЯТ

Юртимизда ёз фасли. Далаю даштларда иш қизгин. Меҳнатсевар халқимиз яратувчанлик ҳисси, бунёдкорлик ишқи билан нафас олади. Қайноқ жабҳалардан саналган билим масканларида ҳам аини кунларда фаолият авж паллада. Ҳадемай лицей, коллеж ва олий ўқув юрлари абитуриент ёшларга қучоқ очса, таҳсилни ақунлаб катта ҳаётга учирма бўлиш арафасида турганлар давлат имтиҳонлари ва диплом ҳимояси билан банд.

Мазкур тадбирлардан олий ҳарбий билим юрлари ҳам мустасно эмас. Жумладан, Самарқанд олий ҳарбий автомобиль кўмондонлик-муҳандислик билим юртида ҳам бўлажак офицер, яъни битирувчи курсантлар давлат имтиҳонларини деярли топириб бўлишди.

— Ҳадемай Куролли Кучларимиз сафларини ғайратли ёш офицер кадрлар билан тўлдирилди, оқойишталик посбонлари сафи кенгайди, бундан эса тинчлигимиз янаям мустақамроқ қафолатланади, — дейди билим юрти бошлигининг тарбиявий ишлар бўйича ўринбосари офицер Шухрат Юсупов. — Таъкиллаш жонзки, бу йилги битирувчиларнинг шахли-шижоати ўзгача. Барчаси ҳам билимдон, ўз касбининг усталаридир. Шу боис имтиҳон диплом олишга номзодлар ҳам кўпчилигини ташкил этапти.

Эрта-индин офицерлик погонини тақий арафасида турган илғор ва намунали курсантлардан Аббос Дехқонов, Улуғбек Шодмонов, Шухрат Нанмов, Дилшод Ҳасанов, Зиёд Солижонов, Мақсуд Хисматуллин, Умид Қурбонов, Рустам Қодиров, Хушнуд Дехқонов, Алишер Ҳамидовлар ана шундайлар сира-сидан. Улар олий ҳарбий билим юртига катта иштиёқ билан келиб, эл хизматига камарбаста бўлишга чоғланган асл норлардан. Белгиланган муддат давомида ҳар томонлама ўқиб-ўрганди, жисмонан ва маънан етилди. Машғулотларда, мусобақалар ва жамоатчилик ишларида фаоллик кўрсатиб, эътибор қозонди. Бир сўз билан айтганда, ҳар

бири соҳанинг билимдонига айланди. Уларга бемалол ҳар қандай вазифани ишониб топириш, Ватан ҳимоясини сифатида суяниш мумкин. Ингитларнинг келгуси хизматларида ҳам омадлар ёр бўлишини тилайман.

Курсантларнинг бемалол ўқиб-изланишлари ва тайёргарликларини мустақамлашти учун шароитлар кўнгилдагидек. Компьютер техникаси ва технологик воситалар, бой кутубхона улар ихтиёрида. Шинам хоналарда эса машғулотлар ўтилади. Артиллериячи мутахассислар тарбиявий ишлар услуби фанидан давлат имтиҳонлари топираётган жараёни кузатдик. Билимдон курсантлар саволларга аниқ ва тезкор жавоб қайтаришларидан ҳам билиш мумкин, улар бу фанини чуқур ўзлаштиришган.

— Ҳозир халқ тилида айтганда, аини ғалвини сувдан кўтаридиган палла, — дейди биз билан суҳбатда мазкур фан бўйича имтиҳон ҳайъати раиси — офицер Инъомжон Тўйчиев. — Курсантларнинг қай даражада ўз соҳасини эгаллагандиларини синаймиз. Азаматлар пухта тайёргарлик кўришган, жуда дадил. Чунки белгиланган муддат давомида малакали устозлардан соҳа сирларини пухта ўрганишди-да. Ислохотлар сабаб, таълим дастурларига ҳам қатор ўзгариш ва янгиланишлар киритилди. Улар ана шу янгиланган баҳрамайд бўлилар, истиқлол берган имкониятлардан фойдаланишди. Шу боис ҳам натижалар ёмон эмас.

Курсантлардан Азамат Жуманазаров, Эркин Муллоев, Зиёдбек Солижонов ва Азиз Юсуповлар айниқса, жуда яхши натижа кўрсатишди.

Раиснинг сўзларини ҳайбат аъзолари — офицерлар Акмал Исмоилов ва Зокир Элбоёвлар ҳам тасдиқладилар. Суҳбатлашш учун курсантларга юзландик.

— Ўз соҳамизни яхши ўзлаштиришимиз эртага командир сифатида хизматни бошлаганимизда қўл келди, — деди битирувчи курсант Азиз Юсупов. — Албатта, бу ўринда бизга таълим-тарбия берган, куч-ғайратини аямаган фидойи устозлар меҳнатини алоҳида тилга олиш жоиз. Улар сабаб, биз шу даражага етдик. Шу боис мен сафдошларим номидан меҳрибон устозларимизга ташаккур айтаман. Эртага улар берган таълим-тарбияга ўз хизматларимиз билан муносиб жавоб қайтарамиз, деб ишонтираман.

Ҳа, шарафли офицерлик касбининг этакини туттиш арафасида турган битирувчи курсантлар ҳар жиҳатдан ўз номларига муносиб эканликларни кўришиб турибди. Улар жисмонан чиниққан, маънан баркамол, жанговарлик жиҳатидан шакллланган ва интеллектуал салоҳияти юксак, етакчилик қобилияти буюр ўғлонлар. Шу боис бемалол юртинг бу асл ўғлонларини куч, билим ва салоҳиятлари муштарак азаматлар десак, хато қилмаймиз.

Катта лейтенант
Ёшчи ҲАКИМОВ.

Для вас, офицеры-артиллеристы!

ЗАДАЧИ ПЯТОЙ СЕРИИ

ЗАДАЧА № 1

В ночном летнем небе светила яркая и полная Луна. Командир группы самоходного артиллерийского дивизиона находился в головной машине. Взглянув на часы, которые показывали 1 час 24 минуты, он вычислил в уме астрономический азимут движения колонны.

Определите этот азимут, если угол между направлением на Луну и маршрутом движения составлял 42 градуса, Луна была слева.

ЗАДАЧА № 2

Командир батареи 122-мм гаубиц Д-30 (6-орудийного состава) огнем с закрытой ОП на заре вторым снарядом ОФ-462Ж провел пристрелку и стрельбу на поражение неподвижной наблюдаемой цели 101-й (пехота) укрыва, фронт 0-60, глубина 150 м).

Провести разброс и оценить выполнение огневой задачи, если дальность топографическая цели 7900 м, дальность исчисленная цели 8100 м, доворот исчисленной цели +1-16, угол места цели +0-02, дальность командира 3300 м, поправка на смещение 2-40. Время выполнения огневой задачи 7 мин. 30 сек., точность огня: по дальности 60 м, по направлению 0-02. Плоскость стрельбы проходит справа. Порядок пристрелки и стрельбы на поражение приведен в таблице

№ команд	Команды	Прицел	Уровень	Направление	Наблюдение
1	«Дон». Стой. Цель 101-я, пехота укрыва. Заряд второй. Шкала тысячных. Веер 0-07. Основному один снаряд. Огонь.	417	30-02	ОН +1-16	Л40 «+»
2	Огонь.	399		+10-10	П15 «+»
3	Батарее 2 снаряда, беглый огонь.	410		-0-01	Цель задана
4	Скачок 4. Установок две. Батарее по 4 снаряда, беглый огонь.				

ЗАДАЧА № 3

Стрельба ведется по цели шириной больше 8 Вб и глубиной 1Вд. Какова вероятность попадания в цель хотя бы один раз при четырех выстрелах, если плоскость стрельбы перпендикулярна ширине цели, а средняя траектория проходит через середину ближнего края цели.

ЗАДАЧА № 4

Определите сближение меридианов, если широта 54 градуса 42,2 минуты, долгота 18 градусов 13,5 минуты.

ОТВЕТЫ НА ЗАДАЧИ 4-й СЕРИИ

ЗАДАЧА № 1

Исчисленная установка взрывателя равна 78 дел.

ЗАДАЧА № 2

1. «Буря». Стой. Цель 101-я, пехота укрыва. Заряд третий. Шкала тысячных. Прицел 384, уровень 30-12, основное направление левее 1-60. Основному 1 снаряд, огонь.
2. Прицел 379, скачок 4, правее 0-13, веер 0-04, установок 2. Батарее по 2 снаряда, беглый огонь.

ЗАДАЧА № 3

3. Прицел 371, правее 0-08. Огонь.
4. Стой. Записать, цель 101-я, пехота укрыва.

ЗАДАЧА № 4

Вероятность получения накрывающей группы из двух недолетов и четырех перелетов при шести выстрелах равна 0,27794.

Янги ва муҳим бўғин

КАТТА ҲАЁТ ОСТОНАСИДА

Самарқанд олий ҳарбий автомобиль кўмондонлик-муҳандислик билим юрти ҳузурида «Автотрактор техникаларидан фойдаланиш ва таъмирлаш бўйича кичик мутахассислар тайёрлаш махсус курси» фаолият кўрсатиб келаётганидан хабарингиз бор. Қуни кеча мазкур билим юртида кичик мутахассисларнинг навбатдаги битирувчилари катта ҳаётга йўланма олдилар.

Битирув тантанасида ҳарбий хизматчилар, жумладан, Қорақалпоғистон Республикаси ва барча вилоятлар Мудофаа ишлари бошқармалари масъул офицерлари, давлат ва жамоатчилик ташкилотлари вакиллари, ота-оналар ҳамда бошқа меҳмонлар иштирок этишди.

Таъкиллаш жонзки, Қорақалпоғистон Республикаси ва турли вилоятлардан келиб, тегишли мутахассисликлар бўйича тахсил олган ёшлар сафида бу гал ҳам аъло баҳоларга битирганлар кўпчилигини ташкил этди. Битиришларга йўналишларига қараб тегишли тоифадаги техника воситаси ҳайдовчилиги гувоҳномаси, автотрактор техникаси двигателининг трансплантацияси ва электр жиҳозларини таъмирлаш ҳамда техник хизмат кўрсатиш, автотрактор техникаси ҳайдовчи-механиги, автотрактор техникаси таъмирчи механиги каби мутахассисликлар берилиб, сертификатлар топирилди.

— Мана бугун махсус курсда тахсил олган иккинчи битирувчиларини катта ҳаётга кузатишимиз, натижа кутганидан-да зиёда бўлмақда, — дейди ки-

чик мутахассислар тайёрлаш махсус курси бошлигининг тарбиявий ишлар бўйича ўринбосари офицер Қарамон Ботиров. — Республикаимизнинг турли жойларидан келган кўпбала шижоатли ўғлонларимиз белгиланган вақт мобайнида техника илми сирларини эгалладилар. Бу гал ҳам ўғлонларнинг асосий қисми ҳарбий соҳада хизмат қилиш истагини билдиришмоқда.

— Давлатимиз раҳбарияти бизга ғамхўрлик қилиб, янги-янги имкониятлар эшигини очиб бераётганидан хурсандимиз, — дейди курсни аъло баҳоларга битирган хоразмлик битирувчи Камол Эшжонов. — Бизга таърибли мураббийлар соҳа сирларини пухта ўргатишди. Назарияда олган билимларимизни бевосита амалиётда ҳам мустақамладик. Устозларимга раҳмат дейман. Бундан буён ўқиб давомида олган билим ва кўникмаларимни ҳаётга

тадбиқ этиб, юртимиз равнақи йўлида сиқидилдан хизмат қиламан.

Битирувчиларда кўрсатилаётган эътибор ва ғамхўрликдан руҳланганлик, эришганларидан қониқиб қолмасангиз, қўл сезилиб турарди. Мутахассисликни чуқур эгаллаган ва аини пайтда ҳам хунарни, ҳам янги имкониятлар тизинини туттиш арафасида турган бу ўғлонларни ҳақиқ равишда кутласангиз арийдилар. Бевосита Давлатимиз раҳбарияти ташаббуси билан махсус курсни ташкил этишдан кўзланган асосий мақсад эса иқтисодиёт ва ишлаб чиқариш соҳалари ҳамда Куролли Кучларимизнинг тегишли бўғинларига малакали мутахассис-кадрлар етказиб беришдир. Демак, тез орада халқ ҳўжалигининг турли тармоқлари шижоатли ва ғайратли ёш мутахассислар билан тўлдирилди.

Катта лейтенант
Жамшид МУМИНОВ.

АРМИЯМИЗ СУЯНЧИ ВА ТАЯНЧИ

Сержантликнинг мақоми юксак

БУРЧ ТУЙГУСИН УСТУВОР БИЛИБ

«Бутун сержантлар таркиби армиямизнинг том маънодаги таянч устунига айлангани, улар аскарларнинг устози, офицерларнинг энг яқин ёрдамчисига айланиб бораётганини алоҳида таъкидлашимиз зарур» дейди Президентимиз Ватан ҳимоячиларига йўллаган байрам табриғида. Бу нолоҳотлар туфайли сержантларнинг, сержантликнинг мақоми юксалиб бораётганидан, уларга Қуролли Кучларимизнинг асосий бўғинларидан бири сифатидаги муносабатдандир.

Сержант кўл остидаги тарбия, ижтимоий-сиёсий тайёргарликлар бўйича тайёрлайди, ҳар қандай шaroитда ҳам энг мураккаб вазифаларни бажаришда посбонларнинг руҳий тайёргарлигини таъмин этади. Аскарларни бошқариш, қурол, жанговар техника ва ҳарбий мулкни уларнинг доимо асраб-авайлаши, жанговар шай тугишида бўлишга қўлдан келгача ҳаркам бериш керак. Шунингдек, кўл остидаги аскарлар билан мустақил тайёргарликлар олиб бориш, тактик, ўт очиш, махсус тайёргарликлар, индивидуал-ҳарбий ишлар бўйича машғулотлар ўтказиш сержантнинг зиммасида. Аскарларда ҳарбий хизматга ҳурмат туйғусини янада шакллантиришда, уларда Ватан ишониб топишган қурол-аслаҳа, жанговар техникага нисбатан авайлаб муносабатда бўлиш ҳиссини тарбиялашда ҳам сержантнинг ўзига хос ўрни бор.

Жанговар ҳолатларда эса табиийки, бўлимининг жанговар шайлиги, жанговар қўбиллигини, шахсий тарбиянинг юксак маънавий-жанговар руҳини таъмин этиши лозим. Бир сўз билан айтганда, аскарларни ўқитиш, жанговар топириқларни бажаришда уларга моҳирлик билан бўй-руқлар бериш, ҳар бир бўйсунувчини, шахсий сифати, характериғача пухта билиш кабилар талаб қилинади.

Ёки бўлмаса сержантнинг кўл остидаги тарбия шахсий намунасини олайлик. Бу билан у табиийки посбонларнинг жанговар вазифаларни муваффақиятли бажаришга руҳлантирилади. Демак, гап етакчилик қўбиллигига бориб тақалляпти. Билими, дунёқараши, тажрибаси билан шахсий тарбиянинг ўз ортидан эргаштира олган, моҳирона командирлик қила билган сержантни том маънода етакчи дейиш мумкин. Шу маънода сержантлар ҳар қандай

вазиятда ҳам ташаббускор ва самарали қарор қабул қилишга қодир бўлган кичик командирларимиздир. Давлатимиз сержантларнинг ана шундайин янги авлодини тайёрлаш ва тарбиялаш мақсадида ислохотлар давомида кўплаб эзгу ишларни амалга ошириб келмоқда.

Сержантлик мақоми тобора юксалиб бораётганини кўриб, билиб турибмиз. Қуролли Кучлар сержантлари мақоми тўғрисида муҳим ҳужжат қабул қилинган, унинг сержантларимиз учун замонавий армиядаги ҳуқуқ ва мажбуриятларни, мақсад, вазифаларни белгилаб берганини яқини биламиз. Президентимиз ташаббус билан округларда ташкил этилган замонавий талабаларга мос сержантлар тайёрлаш мактаблари модернизация қилиниб, моддий-техник ва ўқув базасини мустаҳкамлаш, замонавий компьютер техникаси, коммуникация ва акборот технологиялари ҳамда таълимнинг илгор воситалари билан жиҳозланаётгани кичик командирларнинг янги авлодини тайёрлаш ва тарбиялашдек устувор мақсадга хизмат қилмоқда.

Шуларнинг ўзидан ҳам кўриниб турибдики, сержант Қуролли Кучларимиздаги асосий бўғинлардан бири. Сержант нафақат армиямизнинг суюнчи ва таянчи, балки давлатнинг ишончли хизматчиси. Уларни миллий армиямизнинг таянч устунига қиёслаганимизда аввало ана шу фикрлар ҳаёдан ўтади.

Президентимиз дунё ҳамжамияти бизнинг буюк тарихимиз ва маданиятимизни эътироф этиб, бутунги кунда ўзбек номи билан таниши ва ҳурмат қилишини гурур, фахр билан таъкидлаганда халқимизнинг бой маънавий, тарихий меросига, урф-одат ва анъаналарига урғу бергани шубҳасиз. Дарҳақиқат, биз дунёдаги энг қадимий маданият халқлардан биримиз. Бу бой маънавият, маданиятга, урф-одат, қадриятлар, мингйиллик анъаналар билан боғлиқ улкан хазинага эгалитимиз белгиси. Шу маънода юрт посбони, шу жумладан, сержант ҳам ана шу хазинанинг — маънавиятнинг, қадриятларнинг ҳимоячиси саналади. Демак, сержант давлатимиз, халқимиз манфаатларининг ҳам ҳимоячиси. Сержант ўз хизмат вазифасини виждонан бажарар экан, халқимиз анъаналари, урф-одатлари янада бойиб, шаклланади.

Яқинда, яъни баҳорги синов машғулотларида бир сержантнинг командирдан уйига руҳсат сўраб тургани ҳолатига дуч келдим. Амакиси тўй қилаётганини айтди. Командир анчайин тажрибали экан. «Сиз аввало давлат хизматчисиз. Бу юксак масъулият, юксак ишонч, дегани. Биз — юрт ҳимоячилари ўз вазифамизни адо этар эканмиз, демакки юртдаги тўйларга, яхши кунларга сабабчимиз. Шундайин масъулиятли дамда бурч ҳақида, мажбурият ҳақида кўпроқ ўйлаш керак» қабилдаги сўзлар билан уни жанговар хизматга руҳлантирди.

Яна бир кичик командирни биламан. Қишлоқдан узоқда хизмат қилади. «Ўзи соғ-омон бўлиб, юрт учун, халқ учун хизмат қилса бас. Тўй-маъракамизга кела олмаса ҳам қариндош-уруғ хафа бўлмайди. Чунки ўғлимнинг давлат хизматчиси эканини яқини атаймиз. Шундай фарзандлар сабаб юртимиз тинч-фаровон бўлиб, хона-

донларимизда тўйлар жаранги янграётганини биламиз», дейди отаси Болта ака Бозоров. Ҳа, жамоатчилигимизда ҳарбий хизматга ана шундайин муносабат шаклланаётгани кишини қувонтиради.

Бутун сержантларимизнинг ўз ҳаётини армиясиз тасаввур этолмайдиган, ҳарбий хизматини Ватани, халқи олдидаги муқаддас бурч санайдиган авлодлари бурч, хизмат, мажбурият туйғуларини ҳар нарсалдан устун қўйишди. Ислохотларимиздан кўзланган мақсадларимиз ҳам шундир. Негаки, давр сержантларини замон талабларига, замонавий армия талабларига мос равишда шакллантиришни тақозо этмоқда. Негаки аскарларнинг устози, офицерларнинг яқин ёрдамчиси бўлишдек, демакки Ўзбекистонга салокат билан хизмат қилишдек юксак масъулият шунини талаб этапти.

Шерзод ТОЛМАСОВ.

МУНОСИБ ТУҲФА БИЛАН

Шартнома бўйича хизмат кичик сержант Зокир Муродуллаевнинг миллий армия сафларида хизмат қилаётганига етти йилдан ошиб қолди. Муддатли ҳарбий хизматдан сўнг бирмунча вақт бошқа иш билан шуғулланди. Аммо қилаётган ишидан кўнгли тўлмасди. Армияга қайтиш истаги тинчлик бермай қўйди. Бундан ташқари ҳарбий бўлиш болалик орузси эди-да. Ниҳоят шартнома бўйича хизматга кириш учун дадил ҳаракат бошлади. Кўп ўтмай у яна посбонлар сафидан жой олди. Бу орада сержантлар тайёрлаш мактабиде таҳсил кўрди. Эндикиде офицерларнинг яқини кўмакчиси ҳамда фаол кичик командир сифатида кўпчиликлнинг ҳурматиға сазовор бўлди.

Зокир ҳарбий хизматга қадар Челақ касб-ҳунар коллежининг ҳисобчилик бўлимини тутатган. Ўзи ҳам Самарқанд вилоятининг Челақ шаҳрида вояга етган.

Барча топириқларни бекаму кўст уйдаядиган кичик командирнинг сафдошларига ўрнал бўладиган жиҳатлари кўп. Бўлиб ўтган синов машғулотлари ҳам бунини тасдиқлаб турибди. Ана шу синов машғулотларида юксак натижаларни кўлга киритган йигит муносиб тақдирланди. Унинг фаоллиги ҳақиқий эътирофини топди. Ижтимоий сиёсий тайёргарлик машғулотлари тарафидан, бўлаётган воқеа-ҳодисаларга ўзининг ҳолие мулоҳазаларини билдира оладиган, шахсий фикрига эга посбонларнинг тарбиялаши шубҳасиз. Зокир Муродуллаев мазкур машғулотларнинг фаол иштирокчиси ҳисобланади. Синовини муваффақиятли якунлаган посбон «Ижтимоий-сиёсий тайёргарлик аълочиси» кўкрак нишонига сазовор бўлди. Бу ҳақи ҳаммаси эмас. Жанговар тайёргарлик бўйича ҳам шартнома бўйича хизмат кичик сержант Зокир Муродуллаевнинг кўрсаткичлари ҳаммадан юқори бўлди. Ва бу муваффақияти ҳам муносиб тақдирланиб «Жанговар тайёргарлик аълочиси» кўкрак нишонига эга бўлди.

Посбон йигит хизмати давомида қўмондонликнинг кўплаб рағбатлантирувчи мукофотлари соҳиби бўлган. Бу ҳақида унинг ота-онаси номига ҳам бир неча бор миннатдорчилик мактублари юборилди. Ота-она учун фарзанди ҳақида илқ фикрлар эшитиш ҳақида кўнглидир.

— Мен касбимни севаман, — дейди Зокир Муродуллаев. — Хизматимни бениқсон бажаришга ҳаракат қиламан. Сафдошларим Равшан Юлдошев, Бахтиёр Эгамқулов, Тельман Киналделар жамоамизнинг фахри ҳисобланишди. Бу ерда аъло даражада хизмат қилиш учун барча шaroитлар мавжуд. Спорт шаҳарчаси, тренажёр заллари, илмий ва бадий кутубхоналар, клуб, шинам ва ёруғ ётоқхоналар, машғулот хоналари биз ҳарбийлар хизматида. Яқин ойлари ичиде мамлакатимиз мустақиллигининг муборак 16 йиллигини кутиб оламиз. Президентимиз Ислам Каримовнинг «Ўзбекистон Республикаси давлат мустақиллигининг ўн олтинчи йиллиги байрамига тайёргарлик кўриш ва уни ўтказиш тўғрисида»ги қарорини ўрганиб чиқдик. Ва энг аъло, энг улғур байрам — мустақилликка биз посбонлар жанговар ютуқларимиз муносиб туҳфа бўлишини атайдик. Ҳарбий жамоамиз билан биргаликда муборак истиқлолни муносиб қаршилашга аҳд қилдик.

Бу жамоанинг кутубхонаси ҳам ҳаммаша гавжум. Зокир учун ҳам бу ер севимли масканлардан бири ҳисобланади. Кутубхона ўқув залларида кўплаб вақтлар нашлаб қаторида «Ватанпарвар» газетаси ҳам бўлади. Шу ерда бирозгина яна Зокирга қўлоқ тутинг-а:

— Севимли газетамизда босилаётган мақолалар билан барчаннинг бирдек танишишге келади. Ҳаммаининг ўз севимли саҳифаси бор. Масалан, менга газетамизнинг онла саҳифаси кўпроқ ёқди. Бу саҳифа кейинги вақтларда анчагина қонланди.

Айни кунларда ўқув мавсуми машғулотлари қизибди билан давом этмоқда. Мазкур мавсумда ҳам кичик командирнинг кўрсаткичлари юксак, юқори бўлишига ишончимиз қомил.

Назокат ЗАКАРИЁЕВА.

ЭКЗАМЕН ГОРАМИ ВЫДЕРЖАН

В ходе летней боевой учебы практически занятия на местности традиционно становятся одной из основных форм подготовки личного состава. Вот и это живописное горное ущелье стало местом успешного проведения практического занятия военнослужащих.

По сценарию занятия разведка подразделения в результате поиска в заданном районе удалось обнаружить группу условного противника численностью до 12 человек, которая закладывала скрон оружия в горах. Еще ночью, поднявшись по тревоге, подразделение скрытно выдвинулось в указанный район. Первым действием подчиненных старшего лейтенанта Равшана Розумова стало снятие «секретов» «боевиков» на господствующих высотах. Их места сразу заняли снайперы младший сержант Одил Маманов и рядовой по контракту Умид Джураев.

Расставив на высотах посты, подразделение под покровом ночи готовится к штурму здания, где спрятались «противник». На рассвете военнослужащие атаковали его, эффективно используя прикрытие из дымовых средств. Разбив объект на квадраты, штурмовые группы докладывают на КНП о том, что под плотным огнем снайперов и пулеметчиков «противник» в основном уничтожен, однако небольшая часть прорывается в направлении соседних позиций.

Пулеметчик младший сержант Камолитдин Юсупов три года назад окончил в школе подготовки сержантов, в прошлом году успешно действовал в российско-узбекских совместных антитеррористических учениях в Краснодарском крае. Вот и этот год начался для профессионала удачно: Камолитдин в числе первых удостоился нагрудных знаков «Жанговар тайёргарлик аълочиси» и «Харбий спортчи». А данное занятие стало еще одной ступенью роста его профессионального мастерства.

Однако на этом операция по уничтожению «террористов» не закончена, ведь на звуки горного боя к ущелью поднялась основная группа «противника». В штабе ожидали такого развития событий. Подразделение получает возможность после этой вводной задачи отработать действия в засаде.

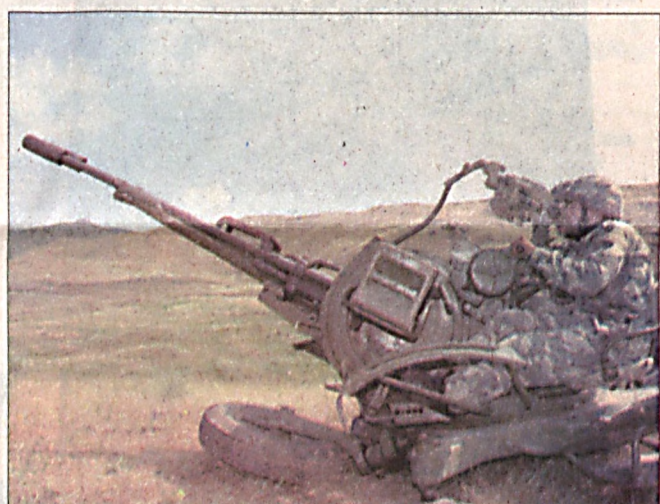
На втором этапе отрабатывались действия личного состава по недопущению прорыва «боевиков» из горного ущелья, сопровождавшегося боевой стрельбой из различных видов оружия. По замыслу командования было решено блокировать «противника» в горном ущелье и не допустить его дальнейшего продвижения в направлении населенных пунктов.

Лишь только разведка доложила о появлении походного охранения «террористов», тут же принимается решение об открытии огня на поражение на дальних подступах к рубежам обороны находящихся в засаде воинов. Первыми в бой вступили минометчики, затем расчеты зенитных пулеметных установок (ЗПУ) и гранатометов. Подразделение обеспечения войсковой стрельбища буквально не успевает раз за разом вновь поднимать сбитые меткими выстрелами мишени, а ведь надо обозначить рассредоточенное передвижение «боевиков».

Нарвавшись на непреодолимую стену огня, «боевики» с отчаянием обреченных упорно насаждают на наши позиции. Яростная атака «противника» захлебнулась, а вскоре уже разведчики докладывают об отступлении «террористов». И вновь активизируется огонь из минометов, ЗПУ и гранатометов по отходящим группам условного противника. Образцы меткого ведения огня сумел показать товарищам младший сержант Сайжар Наримов, точно и уверенно внося поправки командира расчета.

Одним из основных слагаемых победы в данном учебном бою в горах стала отменная выучка воинов. Также и на этот раз на занятии по горной подготовке, организованном опытным мастером своего дела младшим сержантом по контракту Баходиром Юлдашевым, были показаны способы перехода через скалистый участок местности, спуск по отвесной скале, преодоление водных преград в горах, методы использования горного снаряжения, забивания костылей и завязывания узлов, многое другое. Для военнослужащих данного подразделения опыт практических действий в горах всегда поистине бесценен.

Майор Аблай КАМАЛОВ, корр. «Ватанпарвар». Фото Камолитдина ТУРАЕВА.

«ВАТАНПАРВАР» — 15 ЁШДА

Мудофаа вазирлигининг марказий матбуот нашри «Ватанпарвар» газетаси 24 июнь кунини 15 ёшга тулади. Утган давр мобайнида газета армия ҳаёти, Қуролли Кучларимиз жанговар салоҳияти ва она юрт ҳимоячиларининг фидокорона хизматларини тараннум этувчи мақолаларни чоп этиш орқали кўп сонли муштарийларнинг ҳурмат-эътиборини қозонди. Бутун ҳам таҳририят почтасига келаётган мактублар орасида «Ватанпарвар» шаънига илиқ гапларнинг изҳор этилиши, қувонарлидир.

ЯНГИЛИКЛАРДАН ХАБАРДОР БЎЛАСИЗ

Ассалому алайкум, таҳририят аъзолари! Мактуб йўллашимдан асосий мақсад — сизлар орқали мардлар қасбини танлаган ва келажакда Қуролли Кучларимиз офицери бўлишни орзу қилаётган тенгдошларим, укаларимга газетанинг мунтазам тарзда ўқиб боришини тавсия қилишдир. Сабаби оддий, бу ерда ҳарбийлик билан боғлиқ турли маълумотлар, соҳада рўй бераётган сўнгги янгилик ва ўзгаришлардан хабардор бўлиб, барча қизиқтирган саволларингизга жавоблар оласиз...

Бекзод АЮБОВ, Тошкент шаҳридаги ўқувчиларни ҳарбий касбларга йўналтирувчи республика лицейи тарбияланувчиси.

ТВОРЧЕСКИХ ВАМ УСПЕХОВ!

Перечитывая последние номера «Ватанпарвара», обращаешь внимание на то, как заметно выросло число и качество материалов, посвященных спортивной жизни Вооруженных Сил. Благодаря «Ватанпарвару» в республике узнали о награждении группы армейских спортсменов медалами Международного военного спортивного совета, об успехах спортсменов МХСК на международных спортивных аренах. Все это способствует повышению престижа службы в Вооруженных Силах, а также привлечению допризывной и призывной молодежи в спортивные секции. В канун 15-летия газеты хочется от души пожелать военным журналистам новых успехов в развитии спортивной темы.

Подполковник Рахимжон АЛИМатов.

СПОРТ — СЕВИМЛИ МАВЗУИМ

...Мана, хизматни ўтаётганимга ҳам олти ойдан ошди. Шу муддат ичида кўп нарсани ўргандим, янги-янги дўстлар орттирдим. Ҳарбий газета — «Ватанпарвар» ҳам қадрдонимга айланишга улгурди.

Бир тақдир билан муружаат қилмоқчи эдим. Ўзим спортга жуда қизиқишимданми, газета саҳифаларида, аввало, спорт билан боғлиқ мақола ва хабарларни севиб ўқийман. Уйлашимча, мен сингари Ватан ҳимоячилари талайгина. Шундай экан, спорт оламида рўй бераётган сўнгги янгиликлар янада кенг-роқ ва батафсилроқ ёритилса, нур устига аъло нур бўларди.

Оддий аскар Жамилбек БЕКМАТОВ.

ПОЛЬЗУЕТСЯ БОЛЬШОЙ ПОПУЛЯРНОСТЬЮ

Сегодня в каждой воинской части с нетерпением ждут очередных номеров «Ватанпарвара». Газета пользуется большой популярностью как у военнослужащих, так и у членов их семей. Такие рубрики, как «Девушка недели», «Международная панорама», «Спортивный калейдоскоп», пользуются очень красиво и привлекательно, особенно для молодежной аудитории. А такие конкурсы, как «Будь внимателен на дороге», сочетают большой познавательный материал с возможностью проверить свою эрудицию. Обновленный, красочный номер «Ватанпарвара» достойно представляет наши Вооруженные Силы в республиканской периодической печати, и мы гордимся нашей газетой.

Старший лейтенант Дмитрий ГУРЬЯНОВ.

БИЛИМ, ДУНЁҚАРАШИДИ БОЙИТАДИ

...Давлатимиз раҳбарияти томонидан ҳарбий хизматчилар интеллектуал салоҳиятини оширишга устувор вазифалардан дея, қаралиши айниқса қувонарлидир. Аййтиш мумкинки, газетала эълон қилинадиган турли таловлар ҳам юрт посбонларининг билим доирасини ошириш, дунёқарашини кенгайтиришга хизмат қилади. Мен шундай таловлардан бири «Конституцияни ўрганиш»да катнашиб, гоҳиликни кўлга киритдим. Бироқ, муваффақиятдан ҳам кўра бошқа нараса учун жуда хурсандман. Танлов сабаб, Бош Қомусимиз борасидаги тушунчаларим мустаҳкамланди, ўқидим ва изландим.

Кичик сержант Жуманазар МАМАТОВ.

В КАЖДОМ НОМЕРЕ НАХОДИМ ИНТЕРЕСНОЕ

Как заведующая библиотекой школы подготовки сержантов хочу отметить, что сегодня газета «Ватанпарвар» является самой популярной среди имеющихся в нашем читальном зале. Будущим сержантам-профессионалам, командирам и воспитателям она дает много полезного и поучительного. Начиная с серьезных статей о реформах в армии и обществе и заканчивая возможностью заполнить на досуге сканворд.

«Ватанпарвар», без сомнения, вносит значительный вклад в формирование высоких моральных качеств наших военнослужащих, воспитывает их преданными защитниками независимого Узбекистана.

Лидия БОРИСОВА.

КЎМАКЧИМГА АЙЛАНГАН

...Касбим дом янги-янги маълумотлардан фойдаланишни, тарихга оид ўқув қўлланмалари, бадий ва илмий адабиётлар билан ишлашни тақозо этади. Чунки, илмга чанқоқ ўқувчиларнинг барча саволларига жавоб топиш, билимга бўлган эҳтиёжни қондириш осон иш эмас.

Газетангиз бу борадаги кўмакчимага айланган. Яъни ўтмишимиз, шонли тарихимиз ва буюк аждодаларимиз ҳақида ҳикоя қилувчи мақолалардан ҳам дарс жараёнида фойдаланиб бораман. Шунингдек, фидойи юрт посбонлари, бутуннинг қаҳрамонлари ҳусусидаги суҳбатлар ўқувчилар орасида катта қизиқиш уйғотди.

Динора АҲМЕДОВА, ўқитувчи.

ВАТАН ИЧРА МЎЪЖАЗ ВАТАН, ОИЛА

«ЖОНИДЕК ЖОЙЛАНСИН ЖОНИМ ЖОНИГА»

Мактабга ўзаро суҳбатлашиб кетатган қизалоқларнинг бири иккинчисига дейди:

– Катта бўлганимда сени Содиққа узатишди.

– Ҳеч-да, – норозиланди иккинчиси. – Ахир у қоп-қора-ку.

– Кичкиналикда қоралиги биллимаган. Ушаничун унга сени қулоғингни тишлатишган, – дея қизалоқ «донолик» билан тўшунтирди.

Олис болалиқнинг бу бегуборлаҳасини биз билан ўртоқлашаркан, Адиба шундай қўшимча қилади:

– Турмуш ўртоғим Содиқжон билан битта синфда ўқиганмиз. Икковимиз ҳам зиёли оилада тарбия топганмиз. Қизиқиларимиз, интилишларимиз бир-бирига ўхшаш, яқин, бир-бирини тўлдириб туради. Болалиқнинг мулоқазаси ҳам ўзига хос-да. Содиқжонга қараб, мунча қора бўлмаса бу бола, деб ўйлардим. Ҳозир эса мен учун дунёда ундан сара йигит йўқ.

Бу сара йигит ким экан, деб ўйлашингиз табиий, албатта. У шартнома бўйича хизмат сержанти Содиқжон Инатов.

– Оилани юксак вазифаларга ундовчи, илҳомлантирувчи муқаддас гўшага қиссалар келди, – дейди хотин-қизлар кўмитаси раиси Дилором Солиева. – Содиқжонни интизомли, касб сирларини мукамал ағаллаган, билимдон посбон сифатида яхши билган. Вазифам тақозосига қўра оилалар билан танишар эканман, уларнинг оиласи ҳар томонлама ҳурматга лойиқ, ибратли деган хулосага келдим.

Содиқжон 1999 йилдан ҳарбий

хизматда. Муддатли ҳарбий хизмат давомида ҳаётини армия билан боғлашга аҳд қилди. Бу болалик орзуларининг ушалиши ҳам эди. Севишли касби уни янада ҳурматга сазовор этди.

Адиба билан севишиб турмуш қурдилар. Улар мактабда ким ўзарга аёло ўқирдилар. Адабиёт севишли фанлари эди. Адибада шёър ва газалларни бир-икки ўқишдаёқ ёд ола билладиган ноёб иқтидор бор. Бу борада унга тенглашиш учун Содиқжонга осон бўлмаган.

Ҳар икки хонадон ҳам Пўлати қишлоғининг баобўр оилаларидан саналади. Қишлоқнинг ҳам олис тарихи ва шунга муносиб машҳур кишилари бор. Машҳур кишилар ўз йўлига. Аммо мен шу ерда пўла-

тилиқлардан бошқалар билмайди-ган бир инсон ҳақида алоҳида тўхталмоқчиман. Бу инсон Адибанинг онаси Бўстоний опадир. Ҳурматли ўкувчи, замонлар ўттиши билан қаҳрамон дея кўкларга кўтарилган инсонлар ҳам сараги саракка, пучаги пучакка ажралиб, тарих қаърига сингиб кетишди ёки унутилдилар. Қаҳрамонлик ҳақида ҳар кимнинг ўз тушунчаси бор. Ўн беш фарзандни дунёга келтирган, соғ-омон вояга етказиб, гўзал тарбия берган аёл қаҳрамон деб шарафланишга юз бора ҳақлидир, шундай эмасми? Бўстоний опа ўзини оиласига, фарзандларига бағишлаб кам бўлмаган фидойи аёлларимиздан бири, юртимиз кўрки бўлган пиру бадавлатларимиздан бири.

– Ғийбат, бекорчилик бизнинг оиламизга ёт бўлиб келган, – дейди Адиба оиласи ҳақида гапириб. – Онам, ғийбат қилиб ёки ўринсиз гапириб бировнинг кўнглига озор берганларини билмайман. Бизни ҳам шунга ўргатганлар. Далам адабиёт муаллими. Менда адабиёт, шёърятга ҳавасни улар уйғотганлар. Уларнинг суҳбатидан фикрим тиниқлашиб кўнглим равшанлашади. Ойи-жоним – қайнонам ҳам муаллима. Пазанда, уй тутишларига ҳамма ҳавас қилади. Уйимизга кўрк бағишлаб турадиган анвойи гуллар уларнинг меҳри билан барқ уриб турса керак. Мен ҳамини уларга муносиб бўлишга интиламан.

Адиба шёърлар машқ қилиб туради. Унинг гўзал ички олами шёърларида ҳам ўз ифодасини топган. Содиқжонга бағишлаб ёзган шёърда «Жонидек жойлансин жоним жонига» каби самимий сатрлар бор. Қарши педагогика коллежини тамомлаган ёш муаллима бирмунча вақт қишлоқ мактабда фаолият кўрсатди. Содиқжон билан турмуш қурганларидан сўнг пойтахтга кўчиб келди-лар ва Собир Раҳимов туманидаги 234-мактабда муаллимлик қила бошлади. Муаллимликка туғма лаб-қати бўлса керак қисқа фурсат ичиде мактаб жамоасида ўз ўрнини топди. Иқтидорини кўрсата билган ёш муаллима турли танловларда қатнашди ва фахрли ўринларга лойиқ топиди. Кўп ўтмай пойтахтнинг ижодкор муаллималари қаторидан жой олди.

Ёш оила бекаси ҳозирги кунда кичкинтой Райҳонабегим билан

таътилда. Буни қарангки, икки ярим яшар кичкинтой ҳам онаси каби иқтидорли. Шу ёшида бир қанча шёърларни ширин тилда ёддан ўқийди.

Бу оила дўстларига фахр билан кўрсатилган яна бир диққатга сазовор нарсаси Пўлати қишлоғи ва унинг ҳурматли инсонлари ҳақидаги «Тақдир сўқмоқларида ёки Пўлати қишлоғининг ўтмиши ва бугунига бир назар» китобида.

– Бу китобда бизнинг ҳам боболаримиз ҳақида расмлари билан маълумот берилган, – дейди Содиқжон. – Улар ҳам муаллим бўлишган. Узоқ йиллар хўжаликка етакчилик қилишган. Биз улар билан фахрлини юрамиз. Ўзимиз ҳам улар каби бўлишга ҳаракат қиламиз.

Ёш оиланинг мақтовга сазовор жиҳатлари кўп. Бу нарсаси кўпчиликда «газетада мақтайверадилар-да» деган фикрни уйғотиши мумкин. Хулоса қилишга шовилманг. Ҳаётнинг қутлимаган синовлари кўп. Содиқжон ва Адибанинг ҳаётида ҳам ҳамма нарсаси силлиқ кечмаган. Уларда ҳам қийинчиликлар, қайғули йўқотиш ҳам бўлган. Аммо муҳаббатга лиммо-лим тўла икки қалб ҳар қандай вазиятда ҳам бир-бирини англаб, бир-бирини авайлаб, бир-бирини тушуниб келадилар. Ва қутилмаган синовлардан шу тариқа устун бўладилар. Шундай экан, улар ҳақли равишда ҳурматга сазовордирлар. Барчага ана шундай саодатманд турмуш насиб этсин.

Назokat УРОЛОВА.

ЯХШИ СЎЗ

Сўз илоҳий қудир. Биргина сўз билан инсон ўзига дўст ёки душман орттиришини ҳаёт тажрибасида аллақачон исботлаган. Сўз инсон тараққиётида қудратли восита бўлиб келган. Педагогик амалиётда ҳам айнан сўз орқали ифода этиладиган фикр талабалар дунёқарашини кенгайтириши, республикамизда, қолаверса бутун жаҳонда бўлаётган воқеа-ҳодисаларга нисбатан муносабатини шакллантириши мумкин. Олий таълим тизимида фаолият юритувчи педагоглар шаклланди, ўзининг мустақил фикрига эга, мустақил ҳаёт йўлида қадам ташлаётган йигит ва қизларга дарс ўтиш билан биргалликда аудиторияни бошқариш ҳар бир педагогдан нотиклик маҳоратини талаб этади. Ҳозир республикада нотиклик санъати ва бу соҳани тўлиқ ўргатадиган бирор бир муассаса мавжуд эмас. Тошкент давлат маданият институти ва санъат институтида саҳна мутахассислари учун ўтиладиган саҳна нутқи фани денгиздан томчи, холос. Зеро, нотик – сўз мусаввири. Нотик сўзга сайқал беради, жон бағишлайди. Нотиклик буюк аждодларимиздан бизга мерос бўлиб қолган маънавий хазинадир.

Ҳар бир педагогнинг ўз иш услуби бўлади. Бу, аввало, унга бирор бир босқичдаги гуруҳга раҳбарлик – кураторлик қилиш топширилганида аққолроқ намоян бўлади. Гуруҳдаги ҳар бир талабага эътибор бериш, у билан индивидуал ишлаш, талабалар руҳиятини ўрганиш ва шунга асосан ўз иш режасини тузиш гуруҳ раҳбаридан сабр, матонат, чидам ва бардош талаб этади.

Холислик, сўз билан ишнинг муаносиблиги ҳар қандай раҳбарга ҳурмат ва ишонч келтирувчи фазилатдир. Босиқлик ва ваэминлик, теран ақл ва сўз билан ишнинг муаносиблигида гуруҳ раҳбари ҳурматга сазовор бўлади. Қуруқ сўз на обрў, на эътироф келтиради. Унинг ўзи инсонни етакчи, раҳнамо, устоз даражасига кўтаришдан ожиз. Ёшларнинг устоз деган юксак эътирофига ўқитувчилар ўзларининг амалий ишлари, ўзига фойда келтириш борасидаги саъй-ҳаракатлари билан сазовор бўлмоғи керак. Бу борада юнон файласуфи Демокритнинг инсон руҳиятига доим фикрлари қўй келди, деган фикри ўринли. У инсон шахсининг қарор топишини унинг табиати ва тарбиясига боғлиқ деб ҳисоблади. У, агар инсон ўқимаса, маҳорат ва донишмандликка эриша олмайди. Ёшларга ақл-идроқлик, кексаларга донолик хосдир. Ақл-идроқни уларга вақт эмас, балки тегишли тарбия ва уларнинг ёшида бўлган раҳбари бахш этади, деган фикрни олға суради. Демокрит болаларга намуна бўлиш, сўз орқали таъсир кўрсатиш, ишонтириш ва далиллар билан тарбиялашга, уларни меҳнат қилишга одатлантиришга алоҳида аҳамият беради. Файласуф жамият олдидаги бурчига садоқатли, ижтимоий ва сиёсий ҳаётда фаол иштирок этувчи кишини ахлоқли инсон деб ҳисоблайди ва ақлни сўзлар билан ривожлантириш керак, деган фикр-ни илгари суради.

XX асрга қадар ижтимоий ва маданий ҳаёт тарихидан шу нарсаси маълумки, таълим-тарбияда маънавият, маърифатли, баркамол ёшларни етиштиришда халқ педагогикасининг ўрни ва моҳияти катта эди. Минг йиллар давомида шаклланиб, ривожланиб келатган халқ педагогикаси миллий педагогика тарихининг заминини бўлди. Таълим-тарбия бошқарува фаолияти билан узвий боғлиқ. Бу ҳақида жадидчилик ҳаракатининг намояндалари бўлган Маҳмудхўжа Бехбудий, Абдулла Авлоний, Мунавварқорни Абдурахмоновлар ҳам қатор фикрларини ёзиб қолдирганлар. Хуусан, маърифатпарвар шоир, мутафаккир Абдулла Авлоний бошқарув фаолиятида ахлоқ масалаларининг ўрни хусусида тўхталиб, ахлоқ тарбияси хусусий иш эмас, балки ижтимоий иш эканлигини таъкидлаб ўтади. Ҳар бир халқнинг тараққиёти этиши, давлатларнинг қудратли бўлиши авлодлар тарбиясига кўп жиҳатдан боғлиқдир. Авлоний сўз кучига катта баҳо бериб, яхши сўзини яхшиликнинг бир қисми деб билади:

Яхшилик қилсанг, бўлур жонинг омон,
Яхшиликдан ҳеч ким қилмас зиён.

Яхши сўз билан илон нидин чиқар,
Сўз ёмон бўлса, пичоқ қилдан чиқар.

Хулоса қилиб шунга айтиш жоизки, ёшлар тарбияси каби масъулиятли иш ҳар биримизнинг олдимизда турган долзарб вазифалардан бўлиб, ўз фикрини, режасини очиқ-ошқо-ра ифода қилиш, уларни рўбга чиқаришга интилиш раҳбар-педагогдан собитқадамликни талаб этади.

НАРГИС ҚОСИМОВА.

Баҳром АБДУРАХИМОВ суратга олган.

АЧЧИҚ ДАНАК

ЙИҒЛАБ
КЕТГАН СОЧ

Бувимнинг қизлик расмлари томонда қилганимда уларнинг ўриб олдиларига ташлаб олган сочларини кўриб ҳавасим келарди. Улар эса ёшлар ўтган бўлса ҳам ҳануз узун ва қалин сочларини тарар эканлар, нимадир доимо мана бу қизиқни хиргойни қилардилар:

Момом ўриб ўтган соч,
Ўсиб томон ўпган соч,
Ўсиб томон ўпган соч,
Йиғлаб-йиғлаб кетган соч.

Ҳозир эса кўпгина қизларнинг сочлари «йиғламасликка» ўрганиб қолгандек. Ошам сочларини кесиб бир гал уйга келганларидека онам уларнинг сочларини сийлаб туриб, «қизим, меннинг сочларим ҳам еди, сенкини эса қайчи», деганларни эди. Хуллас, онам онамга ҳозир замонавий қизлар соч кесилини «тушунтирмоқчи» бўлдилар. Шунда онам уларнинг юзига маъноли тикилдилар-да, «Э, оппоқ қизим, ҳали шундай замонавий бўлиб денг. Унда ээр, биз уйда ўтириб анча нарсалар беҳабар қолганимиз-да», дея хўрсиниб қўйдилар.

Бир куним онам билан кўчада кета туриб, узун сочларини орқага битта қилиб ташлаб ол-

ган қизларга дуч келдик. Шунда онам «Эҳ, нега энди бировнинг калта сочларига ҳавасим келди. Нега дугонамнинг гапига қирдим-а!» дея афсусландилар.

Ошиқларнинг эс-ҳушини ўтирлаган қирқ ўрим сочлар гўё энди эртак бўлиб қолаётгандек. Орамизда узун соч шунчалик ноёб бўлиб қолдики, базан учрагудек бўлса, беихтиёр тикилиб қолардим, «воҳ» дейдиган даражага бориб. Ҳатто «табиийликка» деган иккиланган ҳам миямизда ўргимчакка ўхшаб «тўр тўқийди».

Лекин катта ёшдаги онахонларимиз иккиланмайдилар. Улар узун сочларига ҳамини табиий ҳол деб қарайдилар. «Мола» ҳақида-ку, гапириб овра ҳам бўлмайман. Сабаби уларнинг – «мола сиз учун соч калталити бўлса, мен учун ақл калталити» каби қатъий фикрлари ўйлашга ҳолат қолдирмайди.

Ҳа, азалдан соч қиз бола-нинг кўрки, гўзаллик рами сифатида қаралган. Шундай экан, гўзаллигини қайчилашга наҳотки журят эсангиз, қизларжон!?

Шаҳноза НИҒМАТОВА.

БОЛАЖОН

Изларингиз замин ўпар,
қуёш таовб қилади.
Сенга интиқ она ерининг
баҳори бўл болажон.
Ширин тилинг булбўл билан
баста-жавоб қилади.
Она юртининг оппоқ тоғи –
наҳори бўл болажон.

Бу заминга фарзанд бўлмоқ
билсанг агар буюк бахт,
Ўтган ёшқур боболарнинг
адолатдан қурган тахт
Сенинг мурғак кўксингда ҳам
улғайсин шундай бир ахд
Авлодлар улғў элнинг
шунқори бўл болажон

Минг бир синов майдонидан
ўтар умр йўлларинг,
Эзгулигү риззатга ёрдин
ўнгу-сўлларинг
Инсонийлик мақомини
баланд тутсин қўлларинг,
Хақ йўлдаги башар аҳли
бедори бўл болажон.

Сен Истиқлол фарзандисан
ўғилу қизалоғи,
Тўмарислар ўсган юртда
сўнмағай эрк мағфи.
Ўғлонлари жасур элнинг
юксакларда байроғи
Эрк тахтини мангу сақлар
сардорли бўл болажон.

Зулфия ЮНУСОВА.

БУТЕРБРОДЫ-УГОЛКИ С ПЕРСИКАМИ

Нежная сливочная начинка из творожного сыра с кедровыми орешками – очень оригинально!
На 2 порции: 3 половинки консервированных персиков, 1 столовая ложка кедровых орешков, 4 ломтика хлеба для тостов (желательно с отрубями), 100 г творожного сыра (или сладкой творожной массы), 50 мл взбитых сливок (можно из баллончика), мята для украшения.

Приготовление:
1. Хлеб поджарить в тостере и разрезать по диагонали. Намазать на треугольники творожный сыр.
2. Персики достать из сиропа, нарезать кусочками (или длинной соломкой) и разложить на половину хлебных заготовок. Посыпать кедровыми орешками.
3. Половинки сложить и плотно прижать. Поставить в холодильник на 30 мин. Перед подачей на стол украсить взбитыми сливками и листочками мяты.
Время приготовления: 20 мин.
В одной порции 150 ккал.
Белки – 10 г, жиры – 5 г, углеводы – 18 г.

ГЎЗАЛ МАЪНАВИЙ
ҚАДРИЯТЛАР ЎЧОҒИ

Маълумки, кейинги вақтда Мудофаа вазирлиги томонидан ҳарбий хизматчиларнинг оилаларини моддий ва маънавий жиҳатдан қўллаб-қувватлашга катта эътибор қаратилмоқда. Яқинда эълон қилинган мамлакатимиз Президентги Ислам Каримовнинг «Ёш оилаларни моддий ва маънавий қўллаб-қувватлашга доир қўшимча чораларни таъбирлар тўғрисида»ги Фармони бу борада олиб борилаётган ишлар учун аниқ дастуриямал бўлди.

Мазкур Фармон барча жойларда бўлгани каби Марказий ҳарбий округ жамоасида ҳам мамнуният билан қутиб олиниш ва ўрганиш чикрлиди. Буни қарангки, юксак жанговар тайёргарликнинг ҳам бир томони оилага бориб тақалар экан. Мустаҳкам, ҳар томонлама соғлом, ўзаро ҳурмат ҳужумрон оилаларнинг аъзолари жамоат ишларида ҳам муваффақиятларга кўпроқ эришар эканлар.

Ҳарбий оиланинг бошқа оилалардан фарқи бор, албатта. Улар ҳамма вақт барча шароитлари бадастур жойларда яшашмайдилар. Аммо ҳар қандай шароитда ҳам ёш ҳарбийнинг оиласи қисм қўмондонлиги томонидан имкон қадар қўллаб-қувватланади. Бу борада улар учун биринчи кўмакчи ҳарбий жамоалар хотин-қизлар кенгашилари ҳисобланади.

Бутун ҳарбий жамоаларнинг маҳаллий ҳокимият органлари билан яқиндан ҳамкорлик қилаётгани оилалар билан боғлиқ масалаларнинг ижобий томонига ўзгаришга сабаб бўлмоқда. Бундай ҳамкорлик Марказий ҳарбий округида яхши йўлга қўйилган. Шу ўринда нодавлат ташкилотлари билан алоқалар ҳақида ҳам тўхталмиш жоиздир. Мамлакатимизда фаолият кўрсатиб келаётган «Соғлом авлод» жағмармаси ҳақида юртимизнинг энг чекка овул қишлоқларида ҳам яхши биладилар. Сабаби, жағмарманинг тиниб-тинчимас, фидойи мутахассислари муруват ёрдамлари билан экологик қийин шароитда аяшаётган юртдошларимиз ҳузурида тез-тез бўлиб турадилар. Республика Хотин-қизлар кўмитасининг раиси, бош вазир ўринбосари Светлана Инамова василигидаги мазкур жағмарма Мудофаа вазирлиги хотин-қизлар кенгаши билан ҳарбий оилаларни қўллаб-қувватлаш юзасидан ҳамкорликда ишлаб чиқилган режалар асосида қатор тадбирларни амалга ошириб келади. Округ бўйича ҳарбий хизматчилар ва уларнинг оила аъзолари учун ташкил қилинган бепул тиббий кўрик ҳам ана шу ҳамкорликнинг маҳсулидир.

Яқинда ҳарбий хизматчилар оила аъзоларининг «Соғлом авлод» жағмармасининг Жиззах вилояти кенгашининг раиси, сенатор Нодира Каримова билан учрашуви бўлиб ўтди. Ушбу талбирда Мудофаа вазирлигининг ҳарбий оилалар билан ишлаш бўлимининг бошлиғи Ойиниса Нодирова, округнинг етакчи офицерлари Нурмуҳаммад Муллаббоев, Ҳикмат Насриддиновлар иштирок этдилар.

– Мустаҳкам ва соғлом оилаларнинг Ватан тараққиёти, Ватан равнақида алоҳида ўрни бор, – деди учрашувда сенатор Нодира Каримова. – Бундай оилаларда юртпарвар фидойилар улғаяди, марду майдон ҳимоячилар камолга етади, соғлом насл давомчилари – зукко тарбиячилар дунёга келадилар. Соғлом оилаларни шакллантириш давлатимиз сиёсатининг устувор вазифаларидан бирига айланган. Гўзал маънавий қадриятларимиз ўчоғи бўлган оилаларга эътибор мустақилликнинг дастлабки йиллариданоқ бошланган. Булар йилларимизнинг номланишида ҳам ўз аксини топди. «Она ва бола йили», «Сихат-саломатлик» – буларнинг барчасида мўъжаз оламга нисбатан юксак эътиром, улкан эътибор мавжуд. «Ёш оилаларни моддий ва маънавий қўллаб-қувватлашга доир қўшимча чора-тадбирлар тўғрисида»ги Ўзбекистон Республикаси Президентининг Фармони ҳам ана шу катта эътиборнинг амалдаги ифодасидир. Мазкур Фармон юзасидан жағмарма ҳам ўз олди-га қатор вазифалар қўйди. Улардан бири ўз қафолати доирасида ҳарбий оилаларга аёллар ва болалар соғлиғини сақлаш, болалар тарбияси билан шуғулланишларида маслаҳат ҳамда кўмак бериш ҳисобланади.

Ҳарбий оилаларни қўллаб-қувватлаш, уларда соғлом муҳитни янада қарор топтириш юзасидан амалга оширилаётган ишлар, бу борада ишлаб чиқилган тадбирлар ҳақида Мудофаа вазирлиги хотин-қизлар кенгашининг раиси Ойиниса Нодирова ўз суҳбатда батафсил тўхтади. Ҳар қандай оилада ҳам муаммоли, зиддиятли, мураккаб вазиятлар юзага келиши мумкин. Бундай вақтда оиланинг ўз муаммолари билан ёлғизланиб қолишига йўл қўймаслик даркор. Жойлардаги хотин-қизлар кенгашилари фаолияти бундай ҳолатларнинг олдини олишга кўмаклашишга қаратилган бўлиши зарур, дея ўз мулоҳазаларини баён этди у.

Офицер Нурмуҳаммад Муллаббоев ҳарбий хизматчиларнинг оилаларига яратилган шароитлар, қилинаётган ишлар, режалар ҳақида гапириб ўтди. Бундай ташқар, хотин-қизларнинг иш билан таъминланиши юзасидан шаҳар ҳокимияти билан ҳамкорликдаги фаолияти ҳақида таништирди. Бўлиб ўтган тадбир хотин-қизлар учун маърифий аҳамият касб этгани шубҳасиз. Шунингдек, улар томонидан тушган қўллаб-қувватлаш ҳал қилиниши лозим бўлган масалалар ҳам мавжудлигини кўрсатди.

Кейинги пайтда округда анчагина ишлар амалга оширилган. Янги лазаретнинг ишга тушганлиги, айниқса таҳсинга лойиқ. Бу жойга аёллар касалликлари мутахассисларини жалб қилиниши билдирилди. Ҳарбий хизматчиларни яшаш жойи билан таъминлаш ҳам ижобий ҳал қилинмоқда. Бажарилган ишлар салмоқли, қилиниши лозим бўлганлари ҳам талайгина. Биз ишонимизки, ҳарбийлар ва уларнинг оилалари яшаш даражасини янада яхшилаш борасида ҳали кўп ижобий ишлар амалга оширилади. Ёнг муҳими, бу борада дадил бошланган, улкан режалар ишлаб чиқилган. Уни амалдаги кўриниши эса Қуролли Кучаларимизнинг кун сайин ошаётган жанговар қудратига акс эттурсин.

Инобат НОДИРШОХОВА.

БУТЕРБРОДЫ
С ПОМИДОРАМИ

На 2 порции: 2 ломтика ржаного хлеба для тостов, 1 столовая ложка творожного сыра с зеленью, 2 помидора, 1 чайная ложка оливкового масла, 1 стручок красного сладкого перца, 1/2 пучка зелени, 1 столовая ложка сметаны.

Приготовление:
1. Нагреть духовку до 200 градусов. Ломтики хлеба поджарить в тостере и смазать творожным сыром.
2. Помидоры вымыть, обсушить и нарезать кружочками. Выложить на хлеб, слегка посолить и поперчить. Перец, срезав плодоножку и удалив семена, нашинковать тонкой соломкой. В сковороде с антипригарным покрытием разогреть оливковое масло, помешивая, обжарить в нем перец и разложить на бутерброды.
3. Запекать бутерброды в духовке (5 мин.) или СВЧ-печи (около 2 мин.). Украсить рубленой зеленью и сметаной.

Время приготовления: 20 мин. В одной порции 372 ккал. Белки – 13 г, жиры – 17 г, углеводы – 40 г.

21 ИЮНЬ, ПАЙШАНБА

ЎЗБЕКИСТОН

8.00 «Асдадон, Ўзбекистон!»	18.35 «Минг бир ривоят».
8.00 «Ахборот».	18.40 «Оливи». Телесернал.
8.40 «Ериштон». Видеофильм.	19.15 «Мойна ва банк хабарлари».
9.10 «Талғимга эътибор – келажакка эътибор».	19.30 «Ахборот» (рус тилида).
9.30 Самарқанднинг 2750 йиллиги «Йил оҳанглари».	20.10 «Қўшмалкам мактублар».
10.10 «Тоқошқу». Телесернал.	21.00 «Ахборот».
10.45 «Сизнинг адвокатингиз».	21.40 «Одамлардан бири».
10.50 «Бизмас япикчиқлари».	22.00 «Мухаббат гушмаси». Сернал.
11.00 «Ахборот».	23.00 «Ўқшисмас, муҳаббат».
11.15, 20.05 «ТВ-пифофор».	23.00 «Ўқшислар». Телесернал.
11.20 «Ахборот» (инглиз тилида).	23.55 Тугни навалар.
12.10 «Ўртим бўйлаб» дастури.	«O'zbekiston».
12.25 «Бир жиноят изидан».	00.10 «Сехри қўллар».
12.50 «Мухаббат гушмаси». Сернал.	00.40 «Ўртим бўйлаб» дастури:
13.45, 17.15 Олтин мерос.	«Мадрид ва Баъмад».
14.00 «Ахборот».	00.50 «Самарқанд» 2750».
14.20 «Олам – одам» дастури:	01.00 «Ахборот» (рус.).
«Қусто командансини сув ости саргузаштлари».	01.30 Олтин мерос.
15.10 Жаҳон мусикаси хазинасидан.	01.40 «Янги кун».
Верди. «Трубадур» - 1-қисм.	02.40 «Одамлардан бири».
16.20 2007 йил – Иқтисодий ҳафта йили: «Эъзоз».	03.00 «Ахборот» (инглиз тилида).
16.40 «Эртаслар – яхшиликка етказди».	03.15 «Ботир Зокиров».
17.00 «Ахборот».	Филм-концерт.
17.20 «Имоният».	04.00 «Ахборот».
	04.35 «Ўртим бўйлаб» дастури:
	«Чучи нечю».
	04.50 «Маргилон – 2000».
	05.55 «Минг бир ривоят».
	05.00 Миллий сернал: «Имом Бухорий».
	05.45 Тоғити навалар.

ЁШЛАР

7.00 «ЯНГИ ТОНГ».

9.00 «Давринг болиси».

9.15 «Зерла», Сериал.

10.00 «ДАВР».

10.20 «Универсиада-2007» спорт ўйинлари.

12.10 «SMS-музыка».

12.30 «Мурувват».

12.40 «Узбегим саягати».

13.00 «ДАВР».

13.15 «Давринг болиси».

13.30 «Болаларга жониворлар ҳақида», Ҳужжатли сериал.

13.55 «Болалар табассуми».

14.00 «Кор алагаси», Сериал.

14.30 «ИНТИ КУЗН».

15.30 «Қадиимй ва афсонавий Марғилон!» 3-қисм.

16.00 «ДАВР».

16.15 «Бу байрам — барчамизни-».

Ўйинларида бағишланади:

«Чемпион сирлари».

17.10 «Уймуҳабби фариншам».

17.30 «Ўмужнавий дунё».

Ҳужжатли сериал.

18.20 «Кино-SMS».

18.25 «Сифат беллиси».

18.35 «Ғазал мулки».

18.55 «Иқлим».

19.00 «ДАВР».

19.30 «Кор алагаси», Сериал.

20.10 «KINOMANIYA».

20.40 «Эълонлар».

20.50 «Зерла», Сериал.

21.35 «Ёшлик наволари».

21.55 «Иқлим».

22.00 «ДАВР».

22.30 «SMS-музыка», Ёш икромчлар тайлови.

22.50 Жаҳон киноси: «Қочоқ».

23.55 «Таскин».

ТОШКЕНТ

7.30 «Салом, Тошкент!»	18.50 «Қадулде». Телесернал.
8.35 «Вадаулде». Телесернал.	19.50 «Икитило-ремью».
10.15, 18.05 «Селкюрер-маркет».	20.00, 22.30 «Пойтахт» (рус.).
9.35 «Моллар».	20.20 «Универсиала-2007 кудданиги».
9.50, 11.15 «ТВ-юрисл».	20.50 «Репортаж».
9.55 «Интервью».	21.00 «Қозибла».
10.05 «Муслика SMS».	21.30 «Пойтахт» ахборот дастури.
10.30 «Мохир».	22.10 «Қалажаққа иттиблик».
10.45 «Туризм ҳақидла».	22.45 «Кино-SMS со звездами».
11.25 «Это не бизнесс».	22.50 «Мисл Потер».

СПОРТ

7.00 «Бодрое утро».

8.00 «Универсиада-2007» спорт ўйинлари: Футбол. Кураш. Сузши. Гандбол (йигитлар). Волейбол (йигитлар). Баскетбол (йигитлар). Гандбол (қизлар). Кураш. Финал мусобадалари.

18.00 «Боллар спорт».

18.15 «Универсиада-2007» маълумотини ёқши маросимини рапортэж.

19.00 «Универсиада-2007» спорт ўйинлари: Гандбол (йигитлар).

19.30 «Универсиада-2007» спорт ўйинларини тантанали очилиш маросими. Тўридан-тўри олиб кўрсатилди.

21.30 «Универсиада-2007» кундалик (ўзб. тилида)

22.00 «Универсиада-2007» спорт ўйинлари: Футбол. Сузши. Волейбол (қизлар). Баскетбол (қизлар). Гандбол (қизлар).

01.00 «Тўпиниэж оуста булэси!».

СКАНВОРЛ

	Козогис- тоғи- тоос- модроми	Ким- вий модда	Томон	Узбек ки- норежис- сери
				Ишти- ақ
	Лампоч- ка ихти- рочис	Узум нави	Жанубий Америка давлати	↑
			Ком- байн маркаси	→
Мақтов, тахсин	Инглиз адиби	↓		
	Қамиш- симон ускимлих	Жуфт рақам	Давлат рамзи	Катта идиш
		←	Меҳ- нат	↑
		Гул- зор	→	Муסיқа асари
	Америка дағи шар- шара		Ховли қисми	↓
				Асарин санага қўюлчи
↑		Ювощ	←	Доска қалами
Ғафил				

Катта рақс	←
---------------	---

Хориж валио- таси	↓	кечаси		Куя суу- ви	↓		
		Жаҳонга ҳар кимки бўлса умидвор, Унга гавҳар эмас, билим бўлсин ёр.				Кор- хона	
							↓
						Гўзал- лик	
							↑
Савдо тури	↙				↓		
						Калит	Эран- даги Навой
						Совун тури	↓
Ном						Экин ушуви	

Аёл	1	улчов
-----	---	-------

	ис-	Даво	Ишчан		
	Тут- кун	Миллий таом	Тери, кун		Но- мус
	Ичим- лик				
	Бошқир- дистон		Коя-		Ширин- лик

Футбол- лимиз юлдузи	→	
----------------------------	---	--

ГАЗЕТАНИНГ 23-СОНИДА ЭЪЛОН ҚИЛИНГАН СКАН-
ВОРДНИНГ ЖАВОБЛАРИ:

ЭНИГА: Автомат. Чора, «Рустамхон», Илдам. Коппот. Шифт.
Сокка. Восфий. Завод. Доира. Икар. Цюрих. Тирдон. Қарс. Исо.
«Тикко». Ая. Етти. Албан. Троя. Зар. Қасос. Деити. Юан. Дутор.
Алдам. Азим. Замахшарий.

БҒИҒА: Африка. Тасдиқ. Аммосов. Тахт. «Сони». Идора. Яйпан.
Миличия. Улоқ. Фосфор. Зафар. «Тановар». Содиқ. Илрок. Қавс.
Россия. Накадар. Италия. Омыметр. Юлдуз. Ем. Қарт. Тоят. Уш.
Мутаносиб. Ол. Гузар. Низоий.

ҒОЗИЛЖОН ОРИПОВ тўзди

Фозилжон ОРИПОВ тузди.

ОЛТИН ДАЛАЛАРДА ОЛТИН БОШОҚЛАР

(Давоми. Боши 1-бетда).

Узоқ йиллар пахтадан бошқа экинлар етиштириш чегараланиб келинди. Хайриятки, улуғ Истиқлол ҳурлик кунлари келиб, ҳамма нарсани ўз ўрнига қўя бошлади. Мустақилликнинг дастлабки йиллариданоқ қишлоқ хўжалигини юксалтириш мақсадида дадил ҳаракатлар бошланди. Пахта яккахокимлигига барҳам берилди.

2007 йил 12 февралда бўлиб ўтган Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамасининг 2006 йилда ижтимоий-иқтисодий ривожлантириш ажунари ҳамда 2007 йилда иқтисодий ислохотларни чуқурлаштиришнинг энг муҳим устувор йўналишларига бағишланган мажлисида мамлакатимиз раҳбари Ислам Каримов ўз маърузасида бу соҳада бажарилган ишларга шундай юксак баҳо берди: «Биз истиқлол йилларида том маънода ғалла мустақиллигига эришдик, бугунги кунда фақат ўзимизни ғалла билан таъминлаб қолмасдан, айни вақтда ғалла ва ун маҳсулотларини экспорт ҳам қилмоқдамиз».

Мамлакат иқтисодий қудратининг юксалиши халқимиз яшаш даражасининг янада яхшиланиши, улкан қурилишлар, таълим, фан-маданиятнинг гуллаб-яшнаши демаскир. Ғалла мустақиллиги иқтисодий ўсишнинг, юксалишнинг муҳим асосларидан ҳисобланади. Ғалла мустақиллигига осонликча эришганимиз йўқ, албатта. Бу борада узоқни кўзлаб пухта ўйланган режалар асосида иш олиб борилганлиги кутилган натижани берди. Шулардан бири 1997 йил 25 августда қабул қилинган «Суғориладиган ерларда ғалла ва дуккакли ўсимликлар илмий тадқиқот институтини ташкил этиш тўғрисида»ги қарордир. Андижон ғаллачилик институти мазкур қарорга асосан ташкил этилди. Айнан шу ерда серҳосил «Чиллаки», «Марс» навлари яратилди. Ан-

диджон институти тажриба майдонларида сигналган бу навлар маҳаллий шароитда 100 центнергача ҳосил бериши кутилмоқда.

Ўтган ўн беш йилга назар солидиган бўлсак, йилдан йилга юксалиш бўлаётганини сезиш мумкин. Дастлабки йиллар ҳосилдорлик гектардан 22,2 фоизни ташкил қилган. Бу албатта деҳқончиликнинг узоқ йиллар бирёқлама бўлгани туфайлидир. Халқимиз кўп асрлардан буён ғалла етиштириб келган бўлса-да, орадаги узилиш бу борадаги илм-тажрибани ҳам чеклаб ташлаган эди. Шу сабабли ҳам юксак ҳосилдорликка эришиш бирмунча қийин кечди. Бугунги кунда эришилган юксак натижалар ортда заҳматкаш деҳқонларимизнинг фидокорона меҳнатлари ётибди. Бугунга келиб ҳосилдорлик гектарига 57,7 центнердан кутилмоқда. 1991 йил ялпи ҳосилини 2006 йил билан таққослаб кўрадиган бўлсак 491,3 минг тоннадан 5139,9 минг тоннага

ри миришқорлари томонидан етказиб берилди.

Далаларда юқори унумда ишловчи 3291 комбайндан ўрим-йиғимда фойдаланилади. Мазкур комбайнлар нафақат иш унуми, балки ҳосил йўқотиш даражасининг ниҳоятда камлиги, ҳайдовчи учун қулайлиги билан ҳам ажралиб туради. Авваллари ҳосил ўрим-йиғими қирқ беш кундан зиёд ҳам чўзилиб кетадиган бўлса эндиликда замонавий комбайнлар ёрдамида бир ой муддатга ҳам бормасдан тугамоқда. Кейинчалик бу қизгин мавсум яна ҳам саноқли кунларда, аниқроқ қилиб айтадиган бўлсак, ўн беш-йигирма кун давом этиши мумкин.

Барча соҳаларда бўлгани каби Қуролли Кучларимизда ҳам изчил ишловчи қирқ беш кундан зиёд ҳам чўзилиб кетадиган бўлса эндиликда замонавий комбайнлар ёрдамида бир ой муддатга ҳам бормасдан тугамоқда. Кейинчалик бу қизгин мавсум яна ҳам саноқли кунларда, аниқроқ қилиб айтадиган бўлсак, ўн беш-йигирма кун давом этиши мумкин.

Барча соҳаларда бўлгани каби Қуролли Кучларимизда ҳам изчил ишловчи қирқ беш кундан зиёд ҳам чўзилиб кетадиган бўлса эндиликда замонавий комбайнлар ёрдамида бир ой муддатга ҳам бормасдан тугамоқда. Кейинчалик бу қизгин мавсум яна ҳам саноқли кунларда, аниқроқ қилиб айтадиган бўлсак, ўн беш-йигирма кун давом этиши мумкин.

«БИЗ ИСТИҚЛОЛ ЙИЛЛАРИДА ТОМ МАЪНОДА ҒАЛЛА МУСТАҚИЛЛИГИГА ЭРИШДИК, БУГУНГИ КУНДА ФАҚАТ ЎЗИМИЗНИ ҒАЛЛА БИЛАН ТАЪМИНЛАБ ҚОЛМАСДАН, АЙНИ ВАҚТДА ҒАЛЛА ВА УН МАҲСУЛОТЛАРИНИ ЭКСПОРТ ҲАМ ҚИЛМОҚДАМИЗ».

ўсди. Салмоқли ўсиш, шундай эмасми?

Бу даврга келиб мамлакатимиз нафақат ўз эҳтиёжини таъминлади, балки четга ғалла экспорт қилувчи йиғирмата кучли давлатнинг бирига айланди. Ғалла ўрим йиғими эндиликда бошланди. Бу йил ҳосилдорлик гектаридан 57,7 центнер олинмиши кўзда тутилган. Бу эса қарийб олти миллион тонна ғалла йиғиштириб олинди демаскир. Ғалла ўрим-йиғими мамлакатимизнинг жанубий вилоятларида гоят қизгин бўлмоқда. Энг кўп ҳосил Қашқадарё, Жиззах, Тошкент, Фарғона вилоятла-

мамнуният билан қайд этишимиз ўринлики, бугунги кунда Қуролли Кучларимиз қишлоқ хўжалик маҳсулотлари етиштириб берадиган ана шу ички таъминот бўлинмаларининг саъй-ҳаракатлари сабаб картошкадан ташқари деярли барча маҳсулотлар билан таъминланди.

Ички таъминот бўлинмалари ҳам ўз ғалла майдонларига эга. Албатта, ғалла катта майдонларни эгалламаган. Қарийб минг гектарга яқин майдондан юқори ҳосил олинмиши кутилмоқда. Бу ҳосилнинг катта қисми жанубий вило-

ятлар ички таъминот бўлинмалари ҳиссасига тўғри келади. Юқори ҳосилдорлик эса ўз навбатида шахсий таркибнинг ун маҳсулотларига бўлган эҳтиёжини бирмунча қондириш билан бирга чорва моллари учун ҳам етарли озуқа демаскир.

Бугунги кунда қишлоқ хўжалиги маҳсулотлари етиштиришнинг салмоқли қисми фермер хўжаликлари ҳиссасига тўғри келмоқда. Мамлакатимизнинг ғалла мустақиллигига эришишида уларнинг улкан улушлари бор. Бу борада қашқадарёлик фермерларимизнинг олдига тушадиганлар кам.

Ғалла ризқ-рўзимиз, дастурхонларимиз тўқинлиги, юртимизнинг тую томошалари у туфайлидир. Иқтисодий қудратимиз ўз-ўзидан жаҳон майдонига миллилатимизнинг янгидаги янги имкониятларини, устунигини намойиш қила бошлаши шубҳасиз. Иқтисодий қудратимизнинг ўсиши ўз-ўзидан мамлакат мудофаа салоҳиятининг юксалиши, Қуролли Кучларимиз жағворига қобилиятининг янада мустаҳкамланиши ҳамдир.

Мамлакатимиз иқтисодида ғалланинг асосий ўрин тутганини барчамиз яхши англаймиз. Шундай экан, унинг нобуд бўлишига йўл қўймасдан йиғиб-териб олишга катта эътибор қаратилиши табиий. Ғалла ўрим-йиғими нақадар масъулиятли мавсум эканлиги кўпчиликка аён. Қуриётган хавфсизлик чоралари мавсумнинг муваффақиятли ўтишини таъминлаши шубҳасиз. Ризқ-рўзимиз бўлган ғалладан юқори ҳосил олинмиши кутилмоқда. Она Ўзбекистоннинг қутли хирмонлари тоғлар қадар юксалин. Қутли хирмонлари шаънашавкатини таъминлаб, миришқорлари доврўғини дунёга ёйсин!

Инобат ИБРОҲИМОВА,
«Ватанпарвар» мухбири.

БУЮК НЕЪМАТ, УЛУҒ НЕЪМАТ ИСТИҚЛОЛ

(Давоми. Боши 1-бетда).

Ҳеч қачон ҳеч кимга қарам бўлмаслик, ҳеч қачон ҳеч кимдан кам бўлмаслик ҳуқуқини англаймиз. Демак, зиммамизда улкан масъулият бор. Буюк неъмат истиқлолни мустаҳкамлаш йўлида фидокорона хизмат қилар эканмиз, даставвал шуларни ҳис қилмоғимиз даркор.

Давлатимиз раҳбарининг «Ўзбекистон Республикаси давлат мустақиллигининг ўн олти йиллик байрамига тайёргарлик қўриш ва уни ўтказиш тўғрисида» ги Қарорини ўқир эканман, юқоридаги фикрлар ҳаёлимдан ўтди. Айниқса, Қарорда истиқлолимиз билан боғлиқ эзгу тушунчаларни янада чуқурроқ англаш, унинг қандай кураш ва машаққатлар, фидокорона меҳнат ва қатъият эвазига қўлга киритилганини таъсирчан усул-усуллар орқали ёритиш, миллати ва динидан қатъи назар, юртимизда яшаётган ҳар қайси инсоннинг жамиятимиздаги туб ўзгаришлардаги иштироки, ҳаётга онгли муносабати, дахлдорлик туйғуси ва масъулият ҳисси, ўзаро меҳр-оқибат ва ҳамжиҳатлик фазилатлари тобора кучайиб бораётганини, бу эса ютуқларимизнинг, бугунги ва эртанги тараққиётимизнинг асосий шарти ва гарови бўлиб хизмат қилаётганини ҳар томонлама чуқур очиб беришни талбирлар режасида эътиборга олиш лозим бўлган муҳим масалалар сифатида кўрсатиб ўтилади.

Баъзи бир ёшларимизда «Хўш, мустақиллигимиз қандай кураш ва машаққатлар билан қўлга киритилган?», деган савол туғилиши мумкин. Шу ўринда яқин тарихимизга юзланиб, айрим воқеликлари келтириб ўтишни лозим топдик.

Ҳадемай, аниқроғи 20 июнда мамлакатимизда «Мустақиллик декларацияси» қабул қилинганга 17 йил ўтди. Ҳа, 1990 йилдаёқ, яъни собиқ иттифок таркибиде аканлигимиздаёқ давлатимиз раҳбари етакчилигида ана шундайин улкан жасоратга қўл уриди. Ўн иккинчи чақириқ Олий Кенгаш иккинчи сессиясида истиқлолга эришишимиз йўлидаги ана бир муҳим қадам ташланиб, мазкур муҳим тарихий ҳужжат қабул қилинди.

Яна бир, дейишимизга сабаб бор. Бунгача, яъни 1990 йилнинг баҳориде иттифок мамлакатлари ичиде биринчилардан бўлиб Ўзбекистонда Президент лавозими ва президентлик бошқаруви жорий этилди. 1989 йилда ўзбек тилига давлат тили мақоми бериш тўғрисида қонун қабул қилинди. Бу ишларнинг замирида қанчалар улкан кураш, машаққат ётганини, буларни енгиб ўтиш учун том маънодаги улкан жасорат, матонат кераклигини ўша давр нуқтаи назаридан олиб қараганда янада яққол ҳис қилиш мумкин.

Таъкидлаш жоизки, ўша тарихий ҳужжатда – «Мустақиллик декларацияси» да Ўзбекистон Олий Кенгаши ўзбек халқининг давлат қурилишидаги тарихий тажрибаси ва таркиб топган бой аъёналари, ҳар бир миллиатнинг ўз тақдирини ўзи белгилаш ҳуқуқини таъминлашдан иборат олий мақсади ҳақи, Ўз-

бекистоннинг келажаги учун тарихий масъулиятни чуқур ҳис этган ҳолда халқаро ҳуқуқ қоидаларига, умумбашари қадриятларга ва демократик принципларга асосланиб мамлакатимиз мустақиллигини эълон қилади, дея баён этилган. Ўн иккинчи бўлимдан иборат мазкур ҳужжатга кўз югуртирар эканмиз, унинг ҳар бир бўлимида суверенитетимиз, мустақиллигимиз билан боғлиқ манфаатларимиз акс этиб турганини кўрамиз. Айниқса, саккизинчи бўлимда Ўзбекистоннинг ўз тараққиёт йўлини ўзи белгилаши, ўз давлат рамзлари – герб, байроқ, мадҳияни таъсис этиши кўрсатиб ўтилган. Таъкидлаш лозимки, қабул қилинган мазкур ҳужжат асосида мамлакатимизнинг иқтисодий ва сиёсий ҳаётига оид масалалар мустақил тарзда ҳал қилина бошланди. Баралла айта оламизки, тилга олинган мазкур ҳужжат мустақиллигимизни, эркинлигимизни, ўз истиқлол ва тараққиёт йўлини белгилаб берган, 1991 йилнинг 31 августиде қабул қилинган «Ўзбекистон Республикасининг давлат мустақиллиги асослари тўғрисида» ги Қонунга муҳим асос бўлиб хизмат қилди.

«Ўзбекистоннинг «Мустақиллик декларацияси», «Ўзбекистон Республикасининг давлат мустақиллиги тўғрисида Олий Кенгаш баёноти», «Ўзбекистон Республикасининг давлат мустақиллиги асослари тўғрисида» ги қонун ва мустақилликка оид бошқа муҳим ҳужжатларнинг лойиҳаларини тайёрлашда, қабул қилиш ва уларни амалга ошириш борасида бажарилиши зарур бўлган барча сиёсий ва иқтисодий чора-тадбирлар Ислам Каримов иштироки ва етакчилигида бўлди», дея таъкидлайди ёзувчи Абдуқаҳор Иброҳимов. Ҳа, оқил ва одил етакчимиз, Юртбошимиз раҳнаомлигида ана шундай улкан тарихий ишлар амалга оширилди. Бугун эса мустақиллигимизни белгилашимизда муҳим бўлган бу ҳуқуқий ҳужжатлар туфайли ўзимизга хос ва ўзимизга мос адолатли, демократик, инсонпарвар жамият қурилиши. Халқаро доирада обрў-эътиборимиз кун сайин ортиб, минтақада хавфсизлиқни таъминлашда фаол позицияни эгаллаб келмоқдамиз. Хуллас, буларнинг ютуқларимизни узоқ санашимиз мумкин.

Демак ана шундайин машаққат ва курашлар эвазига қўлга киритилган энг улуг, энг азиз неъматимизнинг қадрига етишимиз, уни янада мустаҳкамлаш йўлида ишжоват билан хизмат қилишимиз лозим. Айниқса, истиқлолимизни, у берган ҳуқуқларни кўз олайтирувчилардан, бугунги талотўп дунёда ютуқларимизни кўролмай, бизга асоссиз равишда тош отаётганлардан ҳимоялашимиз керак.

Ўзбекистон посбони бўлишдан, муқаддас заминини, нурафшон келажак сари интилаётган юртини ҳимоялашдек, тинчлик-осойишталигини таъминлашдек масъулиятдан фахрланиш, гурурланиш сезаётган посбон аввало бунга тегаран ҳис қилмоғи Ватан, Мустақиллик уларга суянишини англамоғи шарт.

Майор Алижон САФАРОВ,
«Ватанпарвар» мухбири.

ЎЗБЕГИМ ИПАГИНИНГ ПОРЛОҚ ИСТИҚБОЛИ

(Давоми. Боши 1-бетда).

Келинг, шу ўринда республикамизда тараққиёт этган ипакчилик саноати, унинг тарихи ва мустақиллигимиз йилларида янги ривожланиш босқичига ўтган бугунги ҳолати ҳақида тўхталиб ўтайлик. Илгари битта тизимда фаолият юритган, яъни «Ўзбек ипаги» уюшмасига бирлашган пиллачилик ва ипакчилик соҳаси Президентимизнинг 2006 йил ноябрь ойида эълон қилинган «Республикада пиллачилик тармоғини янада ислоҳ қилиш чора-тадбирлари тўғрисида»ги Қарорига биноан алоҳида ривожлантириш йўлига ўтиди. Бунга кўра пиллачилик тармоғи Республика Қишлоқ ва сув хўжалиги вазирлиги таркибига, ипакчилик эса «Ўзбекенгилсаноат» давлат акциядорлик компанияси тизимига ўтказилди. Ҳар иккала соҳани тараққиёт эътириш борасида дастурлар ишлаб чиқилди. Шунга асосан республикамиздаги ипакчилик саноати корхоналарига тўғридан-тўғри хорижий инвестициялари жалб қилиш асосида уларни модернизация қилиш ва техник қайта жиҳозлаш, янги корхоналар барпо этиш бўйича 2006–2010 йилларга мўлжалланган дастур тасдиқланди. Дастур асосида қилинаётган ишларга тўхталишдан аввал бир оз орта кечиниб, яъни ипакчилик тизимига тарихига тўхталиб ўтишни лозим топдик.

Ўзбекистонда ипакчилик тармоғи теран тарихий илдизлар ва аъёналарга эга. Неча асрлар давомида юртимизда ишлаб чиқарилган шойи газламалар Яқин Шарқ ва Европа мамлакатлари бозорларидан муносиб ўрин эгаллаб келган. XIX асрнинг иккинчи ярмидан бошлаб, яъни 1867 йилдан Марғилон, Қўқон, Тошкент, Хўжанд шаҳарларида дастлабки ипак калавалаш фабрикалари қурилди. Лекин ипак газламаларнинг асосий қисми маҳаллий ҳунармандларнинг устахона (дўкон)ларида ишлаб чиқарилар эди. Масалан, XIX асрнинг охирида Марғилонда 120 та, Қўқонда 49 та шойи тўқиш устахоналари фаолият юритгани тарихдан маълум. Бу устахоналарда қўл чархларида ипак олинми, атлас, адрас, беқасам, олача, турли абрди газламалар, баҳамал ва парча каби матолар дастгоҳларда тўқилган. 1913 йилда юртимизда қарийб, тўрт минг тонна пилла етиштирилган бўлиб, хомашё ипак олиш учун Италия ва Францияга жўнатилган.

1921 йилда Фарғона шаҳрида биринчи 56 қозони пиллакашлик фабрикаси ишга туширилди. 1927–32 йилларда Самарқанд, Бухоро, Марғилон шаҳарларида шундай фабрикалар қурилди. Наманган абрди газламалар (1925 йил), Марғилон шойи (1928 йил), Самарқанд шойи (1934 йил) комбинатлари, Қўқон шойи тўқиш фабрикаси (1926 йил) фаолият юрита бошлади. 1940 йилда Ўзбекистондаги пиллакашлик фабрикаларида 9833

тонна пилла қайта ишланиб, шойи газламалар ишлаб чиқарилган.

1966 йилда йилгига 45 млн.метр ипак газлама ишлаб чиқарадиган Наманган шойи ва костюмбоп газлама комбинати иш бошлади. Вилоятларда комбинатларнинг филиаллари очилди, ишлаб турган корхоналар кенгайтирилди ва реконструкция қилинди. Шойи газлама турларини ишлаб чиқариш бўйича ихтисослашган корхоналарда крепдешин, крепшифон, крепорж, ипакдан миллий газламалар: атлас, хонатлас, беқасам, шойи, шунингдек, плашбоп, костюмбоп, астарбоп матолар, штапель, виско-

сидаги бир қатор Фармонлари, Вазирлар Маҳкамасининг қарорлари асосида ҳаётга тадбиқ этиб борилаяпти.

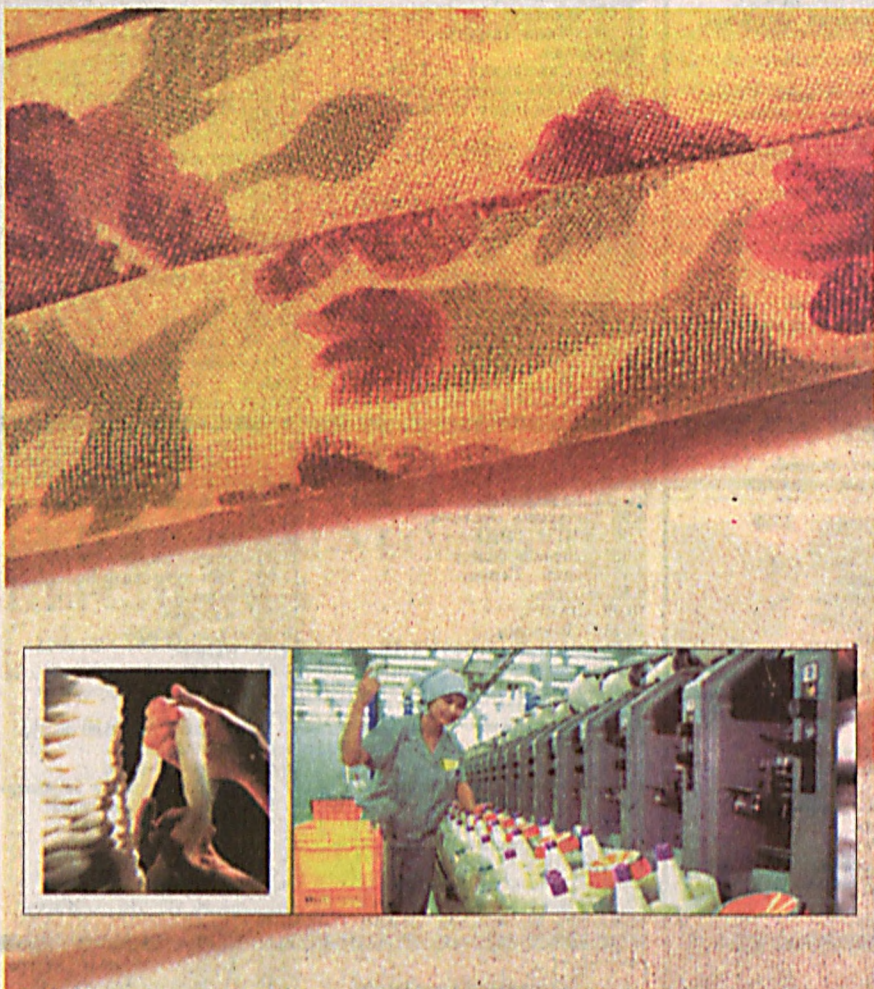
1995–2000 йилларда ипакчилик саноатига чет эл инвестицияларини жалб қилиш, ипак ашёсини қайта ишлаш, жаҳон бозорида рақобатбардор тайёр маҳсулотлар ишлаб чиқариш ва уни экспорт қилишни кўпайтириш бўйича муҳим ишлар амалга оширилди. Юқорида келтириб ўтганимиздек, ушбу соҳани тараққиёт эътириш борасида 2006–2010 йилларга мўлжалланган дастур асосида ипакчилик саноати учун дастуриламал бўлиб

жий инвесторлар учун ишончли ҳуқуқий ҳимоя ва кафолатларнинг таъминланганлиги натижасида мамлакатимизда хорижий сармоя иштирокидаги корхоналар сони йилдан йилга кўпайиб бормоқда. Фақат келинги икки йил ичиде ипакчилик саноатига 4,0 млн АҚШ доллар миқдориде тўғридан-тўғри чет эл инвестициялари жалб қилиниб, 6 та корхона ташкил қилинди ва 1700 та янги ишчи ўринлари яратилди. Бу корхоналар замонавий технологик дастгоҳлар билан жиҳозланган бўлиб, ишлаб чиқарилган маҳсулотлар тўлиқ экспорт қилинмоқда.

Юртбошимиз Қарори билан ипакчилик саноатини ривожлантириш бўйича 2006–2010 йилларга мўлжалланган дастур хусусида тўхталиб ўтадиган бўлсак, дастурга асосан 17,1 млн АҚШ доллар миқдориде хорижий инвестициялар жалб қилиниб, 13 та лойиҳани амалга ошириш кўзда тутилган. Мазкур лойиҳаларни амалга ошириш ҳисобида соҳанинг экспорт салоҳияти 30,3 млн. АҚШ долларига ортади. Ўтган давр мобайнида дастурга кирган корхоналардан учтаси фойдаланишга топширилди. 2007 йил охиригача пилла хомашёсини қайта ишловчи яна 3 та янги корхона ишга тушириш мўлжалланмоқда. Ўлайманки, келажакда ипакчилик ҳам эл манфаатига, юрт ривожига муносиб ҳисса қўшувчи етакчи соҳалардан бири бўлиб қад ростлайди.

Ҳа, истиқлолимиз сабаб барча соҳада юксак ўзгаришлар, янгиланишлар амалга оширилмоқдаки, буларнинг барчаси Ватан равнақи, унинг гуллаб яшнаши учун катта аҳамият касб этмоқда. Ипакчилик саноати ҳам бундан мустақило эмас, албатта. Ушбу соҳа бўйича юртимизда фаолият юритаётган қўшма корхоналарга эътибор бераман: «Силк Род» Ўзбекистон – Япония (Наманган), «Кумуш» Ўзбекистон – Британия (Шаҳрисабз), «Силк индустриал Ко» Ўзбекистон – Вьетнам (Тошкент), «Тонмен» Ўзбекистон – Жанубий Корея (Тошкент вилоти), «Хадан» Ўзбекистон – Хитой (Бухоро), «Силк стар» Ўзбекистон – Сингапур (Самарқанд вилоти), «Ромстар» Ўзбекистон – Америка (Бухоро) «Маладар Силк» Ўзбекистон – Арабистон (Навоий вилоти)... Кўриб турганимиздек юртимизнинг турли ҳудудларида хориж сармоядорлари билан ҳамкорликда бир қатор ипакчилик корхоналари фаолият юритапти. Ўзаро рақобатдош бўлган бу корхоналар ипакчиликнинг саноати ривож учун муҳим аҳамият касб этиши аниқ. Умуман олганда барча соҳалар каби ўзбек ипаги ҳам жаҳон бозорларидан муносиб ва муҳим жой эгаллашга шубҳа йўқ. Ва албатта, илдини узоқ тарихимизга бориб тақалган бу соҳа миллитимиз кўрки бўлиб қолаверад.

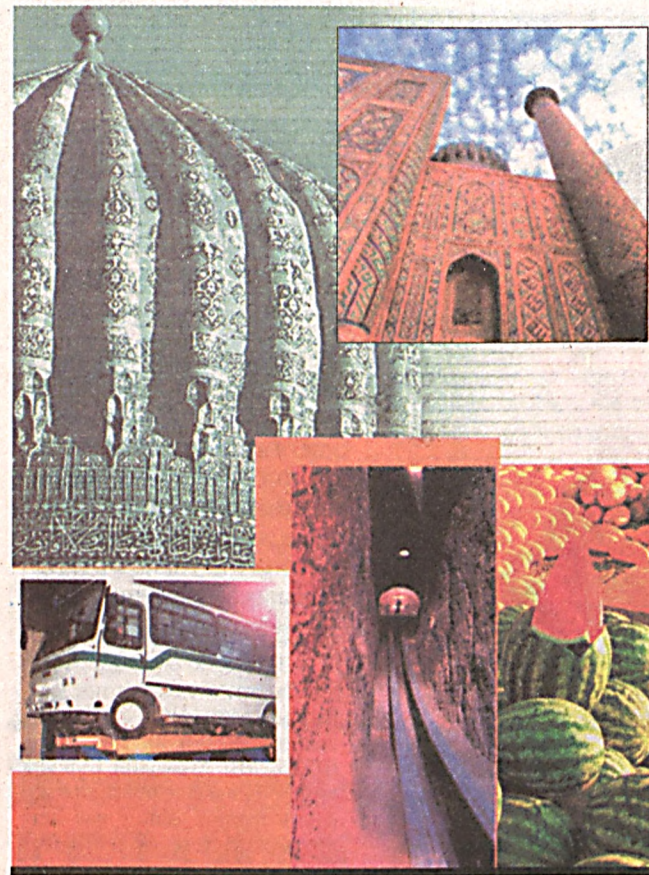
Зулфия ЮНУСОВА,
«Ватанпарвар» мухбири.

за ва аралаш толалардан кийимкечак тикиладиган, туқли ва жаккард газламалар ишлаб чиқариш ўлаштирилди. Ипакчилик саноати маҳсулотлари чет элларга экспорт қилинди.

Ватанимиз мустақилликка эришганидан кейин давлатимиз раҳбарияти ушбу соҳани ривожлантириш масалаларига алоҳида эътибор қаратди. Аъёналар ва минг йиллик тажрибалар негизда Ўзбекистонда замонавий янги ипакчилик индустриясини яратиш йўли белгиланди. Истиқлолимизнинг илк йилларидан бошлаб шу кунга қадар ипакчилик саноати ва пиллачилик соҳаси бўйича жуда катта ислохотлар изчил давом этмоқда. Президентимизнинг ушбу соҳаларни ривожлантириш бора-

хизмат қилапти. Биз соҳадаги сўнгги янгиланишлар билан таъиниш мақсадида «Ўзбекенгилсаноат» давлат акциядорлик компанияси тизимиде 16 та пиллани қайта ишлаш, 4 та шойи тўқиш корхоналари мавжуд бўлиб, шундан 7 таси тўғридан-тўғри хорижий инвестициялар иштирокидаги корхоналардир, – дея сўз бошлади Ҳабиб ака саволларимизга жавоб қайтарар экан. – Давлатимиз раҳбарияти томонидан хорижий инвестициялар жалб қилишнинг рағбатлантирилиши, шунингдек, хори-

Самарқанд шаҳрининг 2750 йиллигига

ФИРДАВСМОНАНД ЗАМИН

Шаҳарга берилган таърифлардан бири — «Самарқанди фирдавсмонанд»дир. Бунинг маъноси «жаннатга ўхшаш Самарқанд» демекдир. Ёки бўлмаса ҳар даштнинг юзидан жаннат кўринади ва ҳар дала парчасидан Эрам боғи билинади, деган таърифлар ҳам айнан замин сайқали бўлган Самарқандга нисбатан айтилган. Табиийки, бунда ушбу заминдаги ариқ ва дарёлар, булоқларнинг ўрни бекиёс бўлган. Келинг, шу ўринда манбалар асосида бу борада бироз тўхталиб ўтайлик.

Зарафшон дарёсини кўпчилик яхши билади. Қадимда уни Кўҳак дарёси деб ҳам юритишган. «Самария» асарига қайд этилишича, дарё кунчиқар тоғларидан бошланиб, унга Искандар булоғи, яъни Искандар кўлининг суви ва Масчоҳ тоғларидан чиққан булоқлар қўшилган. Йўл-йўлаккай бошқа сув ва булоқлар қўшилиши натижасида дарё бўлиб, Бухоро ва Қорақўлгача етиб боргани тилга олинаётган манбада келтирилади. Кўҳак дарёсининг узунлиги 120 фарсахга тенг бўлган.

Қадимда шаҳарнинг Дарғам ариғи ҳам анчайин машҳур бўлган. Абу Тохирхўжа мазкур ариқ ҳақида шундай ёзган: «Дарғам ариғи — боши Кўҳак дарёсидан ажралиб, Самарқанд шаҳрининг ичи ва тоши, Шавдор ва Анҳор туманларини суғориб, ортиқаси Кўҳак дарёсига қўшилади. Шаҳар боғлари ва бўстонлари ушбу ариқдан яшил ва тозадир».

Самарқанддаги машҳур ариқлардан яна бири Сияҳоб бўлган. Уни Қорасув ҳам дейишган. Мазкур ариқ бир талай булоқлардан пайдо бўлиб, Кониғил деган жойгача оқиб келган.

Бу ердан эса иккига ажралиб, бир бўлаги Кўҳакка оқиб кетган, иккинчиси шаҳар шимолидаги боғларга бориб қуйилган.

Булоқлар хуусида гап кетганда, аввало Ҳазрати хожа Дониёл булоғини таъкидлаш лозим. Ушбу булоқ Сияҳоб ариғининг ёқасида ва Ҳазрати хожа Дониёл мазорининг устида бўлиб, муқаддас саналган.

Новадон булоғи эса шаҳар ташқарисининг жануб томонидан чиқиб, Хожа Аҳрор дарвозаси аталган шаҳар дарвозаси ёнидан оқиб ўтган ва Сияҳоб ариғига қуйилган.

Оби Машҳад булоғи шаҳардан беш чақиримча узоқликдан, жануби-шарқий томондан чиқиб, шаҳар девори ва Афросиёб кўрғонини тагидан ўтганча Сияҳобга қуйилган, дейилади манбаларда.

«Самарияда» Самарқанднинг иссиқ ва совуқ булоғи ҳақида шундай маълумот учрайди: «Ушбу булоқ Кўҳак тоғининг жануби-шарқий этагида, гаж кони томонидандир. Булоқнинг суви қишда жуда қайнаб ва ёзда совуқдир». Шу ўринда маълумот учун шуни айтиш лозимки, Кўҳак тоғи Самарқанд шаҳри ва Зарафшон дарёси орасида, шаҳарнинг шимолий томонида жойлашган. Ҳозирда у «Чўпон ота» тоғи деб ҳам юритилади. Тилга олинаётган Гаж конидан эса ўз даврида қумуш, мис ва кўрғошни топишган.

Биргина шаҳримизнинг дарё ва булоқлари борасида маълумотга эга бўлар эканмиз, жаннатмакон заминимиз билан фахрланиш, ғурурланиш ҳисси юракларда жўш уради.

Дилафруз РЎЗИЕВА.

Бутунжаҳон донорлик куни

САХОВАТ ВА ОЛИЖАНОБЛИК

«Донор» сўзининг мазмун-моҳиятини тушунмайдиган инсон кам топилса керак. Шундай бўлса-да, эслатиб ўтамиз. Бу сўз лугатимизга латинчадан кириб келган бўлиб, «ҳадя қиламан», «бағишлайман» каби маъноларни англатади. Моҳияти эса беморга қуйиш учун қонини, тери ёки бирор аъзосини берувчи кишидир. Маълумки, дунёда қон бериш бўйича донорлик кенг тарқалган.

Бугунги кунда дунёнинг бошқа ривожланган мамлакатлари каби Ўзбекистонда ҳам қон ўрнига унинг компонентлари бўлган эритроцитлар, лейкоцитлар, тромбоцитлар концентратлари, плазма ва унинг препаратлари ишлатилмоқда. Шунинг учун донорлик қони беморга ирсият бўйича мос келадиган, қавм-қариндошларидан қон препаратларига бўлган эҳтиёжни қонлаш учун ихтиёрий қон берувчи барча соғлом кишилар жалб этилади.

Шу ўринда Ўзбекистон Соғлиқни сақлаш вазирлигига қарашли Гематология ва қон қуйиш институти борасида бироз тўхталиб ўтасан. Негаки мазкур институт вилоят, шаҳар, туман қон қуйиш станциялари ва Қизил Ярим ой жамияти билан бирга мамлакатимизда донорлиқни ривож-

лантириш масалалари билан шуғулланади. Бу борада долзарб мавзулардан илмий ишлар олиб борилишига бош-қош бўлади. Янаям аниқроқ қилиб айтганда, мазкур институт республикамизда гематология ва қон қуйиш муаммолари бўйича илмий ва услубий марказ ҳисобланади. Институт ўтган асрнинг қиркинчи йилида ташкил этилган бўлиб, 1959 йилда ҳозиргидек ном олган.

Шу ўринда айрим саволларга жавоб бериб ўтасан. Баъзи бир фуқароларимизда, шу жумладан, ҳарбий хизматчиларимизда қон топириш жараёни қандай кечади, деган ўринли савол туғилиши мумкин. Мазкур саволга Ўзбекистон Республикаси «Қон ва унинг таркибий қисмлари донорлиги тўғрисида»ги қонуннинг 18-моддасига асосан шундай жавоб бериш мумкин. Сиз қон топиришга қарор қилсангиз, бу муолажаларни қон қуйиш хизмати амалга оширади. Сизга тиббий кўрик белгиланади. Шундан сўнг, сизга қон топирувчилар анкетаси очилади. Соғлигиниз, қандай касалликлар билан оғринингиз борасида маълумотлар йиғилади. Шунинг билан, бу маълумотлар фақат сиз ва қон қуйиш хизматигагина

маълум бўлади. Қон топириш қонун-қоидалари тушунтирилади. Бугунги талабларга кўра, қон ва унинг таркибий қисмлари қуйиш орқали юқиси мумкин бўлган гепатит В,С, ОИТС ва сифилисга текширилади. Шунингдек, қон гуруҳингиз ва резус омил, гемоглобин миқдори ҳам текширилади.

Қон топириш жараёни эса тиббий кўрик натижалари ижобий чиққанидан сўнг бошланади. Венагиздан қон махсус пластик талчаларча (гемакон)га йиғилади. Қон топириш бўлганнингиздан кейин ширин чой, мевали шербат ичиш тақдир қилинади. Жараён ҳаммаси бўлиб 20-30 минут вақтингизни олиши мумкин. Инсон организмда 4,55 литр қон бўлиб, шундан 200 ёки 400 мл. олинади. Шунинг билан лозимки, организмнинг топирилган қон миқдорини 36 соат ичида тиклаб олиш қувватига эга.

Донорлик ҳарбий хизматчилар орасида ҳам мавжуд. Бу борада Мудофаа вазирлигини буйруқ ва йўриқномалари ҳам бор. Ватан ҳимоячилари орасидаги донорлар қон топиришар экан, бу эзгу иш билан мамлакатимиз фуқароларининг саломатликларини ҳимоя қилишга, ҳаётини сақ-

лаб қолишга улкан улуш қўшишаётганини юракдан англашади.

Пировардида қон топирувчиларга, яъни донорларга қуйидагиларни тавсия қиламиз:

- мунтазам равишда тўла тўйимли овқатланишга ҳаракат қилинг;
- қон топириш кунидан олдин махсус парҳезли овқат истеъмол қилинг;
- спиртли ичимликлардан ўзингизни икки кун тийишга ҳаракат қилинг;
- аспирин, аналгин ва таркибда аспирини, аналгини бўлган бошқа дорилар ичаётган бўлсангиз уч кундан кейин қон топириш;
- қон топиришдан олдин икки соат мобайнида тамаки маҳсулотларини чекманг;
- қон топириш кунидан олдин мириқиб ухланг.

Бир сўз билан айтганда, донорлар қалб-ларидан инсонпарварлик туйғулари жўш урган, олижаноб, саховатли инсонлардир.

Тиббий хизмат майори Баҳодир АБДУЛАХАТОВ, Мудофаа вазирлиги Марказий ҳарбий клиник госпитали қон тайёрлаш маркази бошлиғи.

Ўқилиш мавсумида

НОХУШ ҲОДИСАЛАР РЎЙ БЕРМАСИН...

Фусункор табиат бағрида чарқоқни унутиб, асабларни тинч-лантириб оқар сувда чўмилишнинг ўзига хос гаши, таровати бор-да. Лекин бундай дам олиш вақтларида кўнгилсиз, нохуш ҳодисалар рўй бериши ачинарли ҳол, албатта. Аслида, уларнинг рўй беришига кўпроқ ўзимиз сабабчимиз. Мутахассисларнинг таъкидлашича, сувда кўнгилсиз ҳодисалар рўй бермаслиги учун чўмилиш хавфсизлигининг олдин қондаларга риоя қилиш киёф. Бу тўғрисида Тошкент шаҳар фавқуллода вазиятлар бошқармаси авария-қутқарув отряди командири полковник Бахтиёр Усмонов қўйидагиларни сўзлаб бери:

— Ҳукуматимиз томонидан фуқаролар хавфсизлигини таъминлаш борасида бир қанча ишлар амалга оширилаётганига қарамасдан сувда бахтсиз ҳодисалар учраб турибди.

Атрофни яхшилаб ўрганмасдан кўприк тағдирдан сузиб ўтиш, қирғоқлардаги дарахт шохларини синдириш, илдизларига ялашиб қолган темир-терсақлар, ишча синиқлари ва бошқа хавфли жисмлар сув ости оқими натижасида инсон ҳаётига хавф туғдиради. Айниқса, спиртли ичимликлар ичган ҳолда очиқ сув ҳавзаларида чўмилишнинг оқибати аянчиқ кўриниш касб этади.

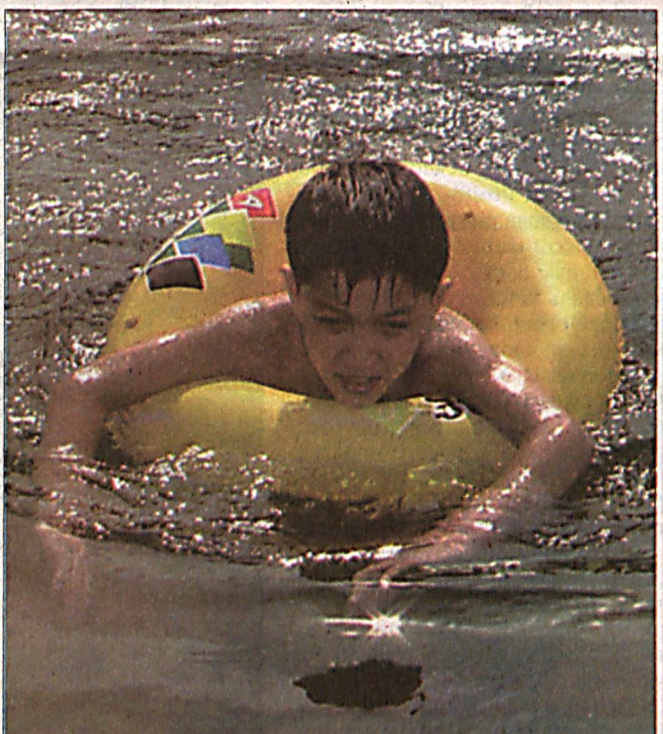
Тошли ва нотаниш ҳавзаларда шўнғиш, сув ишоотлари ёнида чўмилиш, дарахтлардан ва юқори қувватли электр сим-

лари ўтган таянчлардан сувга сакраш, қирғоқдан йироқда сузиш ёки об-ҳаво айланиб турган пайтларда чўмилиш ҳам хавфлидир.

Мақтаб ўқувчиларининг ота-оналари ва мураббийлари томонидан қаровсиз қолдирилиши ҳамда улар ўртасида тушунтириш ишлари етарли олиб борилмагани натижасида уларнинг тақдирларини сув ҳавзаларида чўмилиш, сувдаги нотўғри ҳаракатлар, ўзига ва имкониятларига бўлган ҳаддан ташқари ишонч ҳам фожиага сабаб бўлиши мумкин.

Шаҳар фавқуллода вазиятлар бошқармаси ходимлари томонидан пойтахт ҳудудидан оқиб ўтувчи дарё, мавжуд канал ва ариқларда санитария-эпидемиологик ҳолатни янада яхшилаш, фавқуллода вазиятлар содир бўлишига йўл қўймаслик мақсадда аҳоли ўртасида тушунтириш, тарғибот ишлари олиб боришмоқда. Бироқ шуни айтиб ўтиш мумкинки, аксарият ҳолларда фавқуллода вазиятларнинг юзга келишида фуқароларимизнинг етарлича билимга эга эмаслиги, баъзан эътиборсизликларига сабаб бўлмоқда. Шундай экан, доимо хушёр бўлишимиз шарт. Ҳар бир инсон ўзининг ҳаёти учун ўзи курашиб, хавфсизлигини таъминламоғи зарур. Шундангина ҳаётимиз хавфсиз, ёнги сайру саёҳатларимиз эса кўнгилли ўтади.

Хуснияҳон ТОҶИБОЕВА.

Конкурс для всех!

ВНИМАТЕЛЬНЫЙ ЧИТАТЕЛЬ (третья серия вопросов)

Вопросы конкурса «Внимательный читатель», опубликованные в нашей газете, вызвали большой интерес у читательской аудитории. Заканчиваем публикацию вопросов конкурса на русском языке и напоминаем, что все они предполагают, что вы являетесь нашим постоянным, внимательным и вдумчивым читателем. Ответы на них ищите в номерах газеты, вышедших в 2007 году.

ВОПРОСЫ:

21. По мнению специалистов, ремесло безопасности эффективно предотвращает травмы водителей и пассажиров. Почти во всех странах мира использование ремня безопасности — повседневная норма. С какого числа она станет обязательной и в Узбекистане?

22. Хорошей традицией в Вооруженных Силах Республики Узбекистан стало проведение состязания на звание лучшего командира батальона, взвода, группы и сержанта. Назовите, какие ценные подарки им были вручены по итогам 2006 года.

23. О каких высших военно-образовательных учреждениях Министерства обороны вы читали на страницах нашей газеты? Назовите наиболее запомнившиеся статьи.

24. В Узбекистане стало традицией проводить соревнования «Амир Темур авлодлари». Кто в них участвует, и кто победил на последних состязаниях?

25. Найдите статью, в которой есть строки: «... в батальоне майора А. Карабекова есть чисто женское подразделение (кстати, единственное в войсках), которое ежедневно выполняет боевые задачи по обеспечению установленного порядка в одном из учреждений...». Какие статьи этого автора вы еще читали в этом году?

26. Назовите имя военнослужащего, ставшего чемпионом Узбекистана среди мастеров борьбы самбо.

27. Кому принадлежит строки: Нет Родины, и счастья боле нет, И ничего уж, кроме боли, нет.

28. О каком из образовательных учреждений рассказывает материал «Командует боем... компьютер»?

29. О каком офицере, получившем благодарности министра обороны за экономию и бережливость, рассказывал «Ватанпарвар» на своих страницах?

30. В Вооруженных Силах нашей страны уделяется большое внимание организации досуга военнослужащих и членов их семей. О чем рассказывается в материале «А в парке музыка звучала»?

Напоминаем, что участники, давшие наиболее полные ответы и занявшие первые места, получат ценные подарки:

Первое место — DVD-плеер;

Второе место — аудиомегнитофон;

Третье место — телефонный аппарат.

Пять участников, занявшие последующие места, будут поощрены бесплатной годовой подпиской на газету «Ватанпарвар».

Аср вабоси

ДОЛЗАРБ МАВЗУГА БАҒИШЛАНДИ

Бугунги кунда жаҳон миқёсида қарийб 46 миллион киши иммун танқислиги вирус билан ҳаёт кечирмоқда. Уларнинг учдан икки қисми Африка давлатларига тўғри келади. Бирлашган Миллатлар ташкилоти ва барча мамлакатлар томонидан кўрилатган чора-тадбирларга қарамасдан, ортирилган иммун танқислиги синдроми (ОИТС)га чалинганлар сонини камаётган йўқ. Аксинча, кўпайитди. Жумладан, 1999 — 2002 йиллар мобайнида ОИТСга чалинганлар сонини Марказий Осиё ва Шарқий Европа давлатларида уч баробарга ортирди.

Демак, ҳалқ, айниқса ёшлар орасида одамнинг иммун танқислиги вирусини (ОИТВ) ва ОИТСга қарши етарли иш олиб борилаётгани. Унинг самаралари йўлларини, усул ва услубларини излаб топишни, тушунтириш ва тарғибот ишларини янада кўчатириш замонавий ўзи талаб этмоқда.

Хўш, XXI асрнинг офати бўлган ОИТВ ва ОИТС қандай касаллик? У қандай кўриниш ва ҳолатларда намоён бўлади? Қайси тоифадаги одамларда кўпроқ учрайди? Унинг юқмаслиги ва пайдо бўлишининг олдини олиш учун нимага риоя қилиш лозим?

Табиийки, бирон нарсанинг, айниқса ҳар қандай ҳасталиқнинг олдини олиш, унга қарши кураш олиб борадиган кишининг ўзи авваламбор маълум даражада билим ва тажрибага эга бўлмоғи даркор. Қурулди Кучлар Марказий офицерлар саройида

Ўзбекистон Соғлиқни сақлаш вазирлигига қарашли республика ОИТС/ОИТВ маркази билан ҳамкорликда давра суҳбати шаклида ўтказилган семинар-тренинг ушбу долзарб масалага бағишланди. Унда Мудофаа вазирлигининг Давлат ва жамоат ташкилотлари билан ишлаш бошқармаси ходимлари, Тошкент ҳарбий округи ҳудудда жойлашган ҳарбий қисм ва муассасалар, батальонлар командир-бошлиқларининг тарбиявий ишлар бўйича ўринбосарлари, тарбиявий ишлар бўйича ўринбосарларнинг ёрдамчилари — ҳарбий хизматчилар оила аъзолари билан ишлаш бўлималари бошлиқлари иштирок этдилар.

Республика ОИТВ/ОИТС маркази ОИТВ/ОИТСнинг олдини олиш бўйича эксперти Ойсара Ойнақулова, руҳшунос — педагогика фанлар номзоди, доцент Луқмон Қазақов ва врач — Татьяна Никитиналар томонидан кўргазмали вентилар асосида ўтказилган машғулотлар жуда сермазмун бўлди. Ушбу машғулотлар шахсий таркиб орасида ОИТВ/ОИТСнинг олдини олиш бўйича олиб бориладиган ишларда самара бериши, шубҳасиз.

Республика ОИТВ/ОИТС маркази билан ҳамкорликда жорий йил июнь — июль ойларида бундай семинар-тренингларини барча ҳарбий округларда ўтказиш режалаштирилган.

Катта лейтенант Тўлқин ЖУМАНАЗАРОВ.

Войдут ли миротворцы в ПНА

В ООН обсуждается идея о возможном размещении в секторе Газа многонациональных международных сил. С предложением о вводе миротворцев в ПНА выступил и верховный представитель Европейского Союза по единой внешней политике и политике безопасности Хавьер Солана. По словам главы ООН, если мировое сообщество решит обеспечить международное присутствие в секторе Газа, то необходимо будет решить целый круг вопросов, связанных с дислокацией таких сил, их мандатом и задачами.

Выход в открытый космос

Астронавты Стивен Свансон и Патрик Форрестер из экипажа пристыкованного к Международной космической станции (МКС) шаттла «Atlantis» завершили работу на внешней поверхности станции. Они полностью выполнили стоявшие перед ними задачи. Это был второй из четырех намеченных выходов в открытый космос. Продолжительность выхода составила 7 часов 16 минут. В общей сложности он стал 85-м выходом в открытый космос, связанным с монтажом МКС за период с 1998 года.

Угроза снижения сотрудничества

Иранское правительство притормозило, что снизит уровень сотрудничества с Международным агентством по атомной энергии (МАГАТЭ) по своей ядерной программе. Соответствующее заявление сделал посол Ирана в МАГАТЭ Али Ашгар Солтани, сообщая АФР. Посол заявил, что если Совет Безопасности ООН примет третий пакет санкций, то Тегеран непременно ответит.

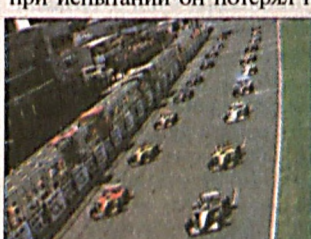
Перевод денег завершен

Перевод фондов КНДР из банка «Delta Asia» в Макао завершен, сообщает ИТАР-ТАСС со ссылкой на южнокорейское информгентство Ренһар. Проблема с получением северокорейской стороной около 25 млн. долларов со счетов в Макао оставалась главной помехой для выполнения договоренностей о начальных шагах, направленных на демонтаж ядерной программы КНДР.

Дирижабль — не НЛО

Множество людей имели возможность наблюдать полет пологого на цепелин серебристого объекта. Свидетели сообщили, что НЛО было приблизительно 30 метров длиной. Похожий на дирижабль неопознанный летающий объект, паривший в небе над Солт-Лейк-Сити, оказался ничем иным, как небольшой моделью 9-метрового воздушного шара. Аппарат, летавший несколько часов над долиной, построил местный житель, однако при испытании он потерял над ним управление.

«Формула-1» придет в Индию

Индия получила право принять у себя один из этапов Гран-при чемпионата мира по автогонкам в классе машин «Формула-1». Как сообщил президент Олимпийского комитета Индии (ЮА) Суреш Камхали, это знаковое событие должно произойти в 2009 году.

Ограблен ювелирный магазин

В центре Токио неизвестные преступники среди бела дня ограбили ювелирный магазин на сумму около 200 млн. иен (приблизительно 1,8 млн. долларов США). Налетчики вынесли десятки бриллиантов, ожерелья, диадемы и других ювелирных украшений, сообщает Интерфакс. На месте преступления работает оперативная группа полиции. По предварительным данным, грабители не являлись японцами.

Обнаружен скелет динозавра

В Китае обнаружен скелет летающего динозавра, самого крупного из известных науке. Ящер по своим размерам был сравним с хищным тиранозавром, достигая 8 метров в длину и 5 метров в высоту. Вес ископаемого животного составлял приблизительно 1,4 тыс. килограмма. По всей видимости, летучий ящер, получивший научное название «Gigantopterus elanensis», имел оперение, массивный клюв, а по земле передвигался на двух лапах, передает ИТАР-ТАСС. Древнее пресмыкающееся жило около 85 миллионов лет назад. Найденной особи было около 11 лет, и она не успела вырасти до своих максимальных размеров.

(www.NEWSru.com).

ЁШЛАР — КЕЛАЖАГИМИЗ ЭҒАЛАРИ

Ватан ҳимоячиси бўлиш, эл-юрт қорига камарбаста бўлиб, мустақил диёримиз тинчлиги, осойишталигига ҳисса қўишнинг нечоғлиқ эзгу иш эканлигини, бугун кўпчилик ёшларимиз теран англаб етмоқдалар. Бунга йилдан-йилга ҳарбий билим юрларига ҳужжат топшираётганлар сонининг ўсиб бораётганидан ҳам билсак бўлади.

Абитуриент — 2007

ЭЗГУ МАҚСАД САРИ

Шу кунларда офицер сифатида Қуроли Кучларимиз сафларида хизмат қилишни шараф ва бурч, деб билган азамат ўғлонларимиз синов имтиҳонларига қизгин тайёргарлик кўришмоқда. Шерзод Жалилов ҳам мана шундай эзгу ниятни ўз олдига мақсад қилиб қўйган ёшларимиздандир. Яқинда мактабни аъло баҳоларга тугатган йигит, ўзини ҳарбийликка тайёрламоқда. — Мактабда чақириққа қадал бошлангич таълим фанидан ўқитувчи Фарҳод Хўжаевдан ҳарбий сабоқнинг илк кўникмаларини олдим, — дейди у. — Офицерликка қизиқишим 5-синфда ўқиб юрган кезларимда бошланган. Чунки олам Муассарнинг турмуш ўртоғи, яъни почтам офицер. Таътилда оламнинг уйига бориб, бир ой тур-

дим. Улар ҳарбий шаҳарчада яшашди. Шу ерда ҳарбийликка ҳавасим уйғонди. Бора-бора бу энг олий мақсад бўлиб қолди, мен учун. Бу ниятимни ота-онам ҳам қўллаб-қувватлаб, менга барча шароитларни яратиб беришди. Шерзод ҳужжатларини юртимиздаги нуфузли ҳарбий ўқув маскани бўлган Тошкент олий умумқўшн қўмондонлик билим юртига топширган. Тез кунларда бошланажак тест синовларига жиддий тайёргарлик кўрмоқда. Китоблар ўқиш билан бирга, жисмоний чинқишига ҳам катта эътибор қаратган. Шу боис бўлса керак, вилоят мулофаа ишлари бошқармасида ўтказилган касбий саралаш синовларида ҳам ақлий салоҳиятда, жисмонан етук-

ликда юқори кўрсаткичга эришиб, офицер бўлиш иштиёқида бўлган ўртоқларига намуна бўлди. Бундан ота-онанинг қувончи бир олам. Маҳалласида ҳам Фозил тракторчининг ўғли Шерзод офицер бўлар экан, деган илиқ гаплар тарқалди. Барча унга хайрихоҳлик билдирмоқда. Агар у билим юртининг курсанти бўлса, маҳаллада биринчи ҳарбий офицер бўлиш шарафига муассар бўлади. Ҳа, эзгу ният ҳамиша вожиб, дейдилар. Шерзодбекининг ҳам орзуи ушалиб, ҳақиқий ватанпарвар, баркамол, етук инсон ва тажрибали офицер бўлишига ишончимиз комил.

Ҳусниддин РАЖАБОВ.

Тавсиянома — муҳим имтиёз

КЕЛАЖАККА ИШОНЧЛИ ПОЙДЕВОР

Бугун юртимиздаги ҳар бир ёш йигит аскарликни, Қуроли Кучларимиз сафларида хизмат қилишни ўзларига шараф, деб биладилар.

Ҳукуматимиз томонидан келажагимиз давомчилари бўлган ёшларга катта эътибор қаратишмоқда. Уларнинг мукамал шахс сифатида камол топишлари учун юртимизда барча шарт-шароитлар муҳайё. Ўқини ва ишларида уларга чексиз имкониятлар берилиб, улкан ғамхўрлик қилиб келинмоқда.

Миллий армиямизда хизмат қилаётган йигитларимиз ҳам бундан мустасно эмаслар. Муддатли ҳарбий хизматни намунали ўтаган йигитларимизга келажақ ҳаётларида муҳим ўрин тутадиган бир қатор имтиёзлар яратилган. Шулардан бири тавсияномалар.

Баҳодир Собиров ҳам хизматини муваффақиятли ва намунали ўтаб, тавсияномани қўлга киритган ўғлонлардан. У шу кунларда Ўзбекистон миллий университетининг журналистика факультетида ўқий-

га кириш мақсадида, тест синовларига қизгин тайёргарлик кўрмоқда. — Муддатли ҳарбий хизматни алоқачилар ҳарбий қисмида ўтадим, — дейди у. — Бу хизмат менга катта сабоқ берди. У ерда малакали офицер ва сержантлардан ҳарбий соҳа сир-асрорларини мукамал ўргандим. Шу билан бирга бўш вақтларимда қисм кутубхонасидан унумли фойдаландим. Ҳаёт мактаби аталмиш армия мени ҳар томонлама тоблади, чиниқтирди. Келажақда ўз ўрнимни топиб олишимда ушбу хизматим муҳим аҳамиятга эга бўлди. Намунали хизматим туфайли тавсияномага сазовор бўлдим. Энди олдимга қўйган олий мақсадларим сари олға интилаяпман. Баҳодир ёшлигидан шеърлар ва кичик-кичик ҳикоялар ёзиб юрган. Адабиётга кучли меҳр қўйган. Бунга оиладаги муҳит ҳам сабабдир. Унинг ота-онаси неча йиллардан буён мактабда адабиёт фанидан дарс бериб келишди. Унинг ижод намуналари бир неча бор туман газеталарида чоп этилган. Баҳодир ҳозирда университет ҳузурида ташкил этилган махсус тайёрлов курсида сабоқ олиб, билимларини янада бойитмоқ-

да. Университетнинг ўқув-услубий бошқармаси раҳбари, юридик фанлар номзоди В.Топилдиевнинг таъкидлашича, тайёрлов курсида муддатли ҳарбий хизматни ўтаганлар бепул сабоқ олишиб, бу имкониятдан унумли фойдаланмоқдалар. Дарҳақиқат, муддатли ҳарбий хизматни, ўз йигитлик ва конституциявий бурчини шараф билан ўтаб, Ватан ҳимоясига, халқ фаровонлигига муносиб ҳисса қўшган ёшларимиз ўқишда ҳам, жамоат ишларида ҳам фаол қатнашишмоқда. Улар учун барча эҳтишлар очик. Баҳодир каби хизматни намунали ўтаб, тавсияномага эга бўлган, Ватан олдидаги шарафли бурчини ало этиб, юзи ёруғ бўлган ва ўз келажагини яратиб йўлида илм чўққиларини забот этиш ниятида бўлган ёшларимизга омад тилаб қоламиз.

Аҳрор НОЗИМОВ.

Сиз нима дейсиз?

АНДИША ИЗЛАБ

Бекат одамлар билан гавжум. Ниҳоят, мен кутган автобус келди ва бир қанча одамлар унга чиқди. Ана шундай бекатларнинг яна биридан ўқувчи қизлар ҳам шовқин-сурон билан чиқиди. Улар уч-тўртга бўлишга қарамасдан бутун автобусни бошларига кўтариб кулиб, одамларнинг эътиборини ўзларига жалб қилар эди. Бу кўпчилигининг гашига тегаетган бўлса-да, ҳеч ким лом-мин деб оғиз очмасди.

Шунда кекса бир онахон уларнинг қилиқларидан безор бўлди, ҳар ҳолда уларга қарата ранжиброқ деди:

— Қизларим, бунча автобусни бошингизга кўтармасангиз. Ахир ўзингиздан ҳам бошқа одамлар бор. Истироҳат бонига ёки ширкда эмас, жамоат жойда турибсиз. Мактабларингда одамлар орасида ўзини қандай тутишни ўргатишмагани?

Шу вақт қизлардан шадлодронг: — Хола, панду насиҳатингизни бориб набира-ларингизга қилинг. Биз қаерда ўзимизни қандай тутишни яхши биламиз, — деди номсизандлик билан. Онахон бу жавобдан оғриниб, ёндагиларга қараб гапира бошлади: — Ҳозирги ёшларга бир гапир-у қочиб қол. Бувики тенги одамга ҳам гап қайтаришадими? Биз ёшлигимизда катталарга гап қайтариш ўқда турсин, ҳатто кўзларига ҳам тик қарай олмадик. Буларга ҳайронсан. Андишанинг отини кўроқ қўйишди, шекилли. Мен ҳам келиб-келиб, андишани шулардан изладимми? Қизлар эса ўзларидан ўзгани эшитмас, чуғурлашганча ўз сўхбатлари билан овора эдилар...

Насиба ЖОНТЎРАЕВА, ЎЗМУ талабаси.

ДЕВУШКА НЕДЕЛИ

В недавнем прошлом Олеся Карсенева успешно окончила Государственный университет мировых языков. Сегодня Олеся является служащей Вооруженных Сил Республики Узбекистан и работает преподавателем английского языка на кафедре иностранных языков в одном из высших военно-образовательных учреждений. По словам ее коллег, Олеся Сергеевна отличалась такими качествами, как пунктуальность, высокий профессионализм, а главное, любовь к своей профессии. — Good morning, teacher! — откликаются курсанты. Это означает, что началось очередное занятие по английскому языку!

ҚИЗИМ, ДИЛБАНДИМ!

Ўнта бармоғинг кечасию кундузи хизматингга тайёр ўнта дастёрингдир! Дарвоқе, «дастёр» сўзининг «даст» қисми «қўл» дегани, бундан чиқди, қўлинг ёрингдир! Демак, қўлинг халоскорингдир! Фаровон яшаш учун мана шу имкониятнинг ўзи этади. Бу бармоқлар билан тош устида гул ундириш мумкин, дастурхонга ризқ тўлдирш мумкин. Қўл — мурувват! Қўл — меҳр! Қўл — муъжиза, қўл — сеҳр! Шу бармоқлар ила бу ёруғ дунёни дутор қилиб чалса бўлади!

Қизойим, аёл ўзининг бекиёе, беандоза аёллик салтанатини мана шу қўллари билан бунёд этади ва асраб туради!

Турсуной СОДИҚОВА.

Экстрим

МОЛОДЕЖНО И КРУТО

Возник скейтбординг еще в конце 60-х годов прошлого века. Обезд препятствий, скоростной спуск — вот та область, которую осваивали и совершенствовались первые скейтеры. Современный скейтбординг делится на несколько видов: верт (катание в рампе), стрит (уличное катание), катание в мини-рампе и пул-скейтинг (катание в бассейне). Для каждого вида существует своя техника, свои трюки. Наиболее технически сложный вид — верт. Не каждый начинающий скейтер рискнет просто съехать с отвесного четырех-, пятиметровой края рампы. Рампа — полтрубы.

Стрит — стиль наиболее доступный и популярный. Основывается на преодолении всевозможных уличных препятствий с помощью различных трюков. Для этого могут использоваться скамейки, бордюры, перила, ступеньки, клумбы и т.д. Этот стиль превалирует на улицах города, потому что профессиональных роулер-парков и пулов у нас пока нет.

Скейтеры облюбовали несколько мест в Ташкенте, где в наличии хорошее, мраморное покрытие, парапеты, ступени, много граней различной высоты. Это — монумент Мужества, театр имени А. Навои, памятник Шарифу Рашидову, памятник Мирзо Улугбеку, Roller zone в парке имени Бобура. Тут собираются команда «Kajiga» и свободные скейтеры «F.S.B.».

— Почему экстрим, именно скейтбординг, а не что-то другое? — спрашиваем у Олле (кстати, у скейтеров всего мира принято брать себе псевдонимы). — Скейтбординг — самый популярный и самый сложный в катании на доске. Еще он потенциальный претендент на включение в официальный список олимпийских видов спорта. Экстрим — это адреналин. А еще свежо, молодежно. Вот поэтому, наверное. — К тому же и опасно...

— Конечно! Но для избежания различных травм применяются детали экипировки — шлем, подлокотники, наколенники.

— Как ты пришел в этот спорт? — Меня вдохновил Тони Хок — известнейший топ-скейтер. Ну и фильмы, игры. Как только я впервые встал на доску, я понял — это мое. Сначала было трудно. Только упорные тренировки, наблюдение могут повысить твой опыт и мастерство.

— В каких-нибудь соревнованиях участвовать уже приходилось?

— К сожалению, мало возможностей. «Kajiga» — официальная команда. Несколько раз ездили на катания по СНГ. Есть местные соревнования. Раз в год устраиваем показательные выступления.

...Вечер опускается на город. Солнце уже тонет в сумерках. Но этого света достаточно для скейтбордистов, облюбовавших площадь у бюста космонавту Владимиру Джаннибекову. Это место — излюбленный и самый главный спот скейтеров и роулеров Ташкента, а также гостей из Самарканда, Ферганы, где эти виды экстремального спорта заметно развиваются.

Рустам ХОЛМУРАДОВ.

СТИМУЛИРОВАНИЕ СТУДЕНТОВ

ДОСТОЙНЫХ ОТБЕРУТ СПЕЦИАЛИСТЫ

Каждый переживает период своего становления и формирования по-разному. Обычно это происходит в золотую пору студенчества. Именно тогда представления о выбранной профессии принимают более четкие формы. Человек начинает задумываться, каким же образом он может эффективнее приложить свои силы и знания. Здесь ему потребуется поддержка, дополнительное стимулирование.

Приняв во внимание все эти аспекты, Фонд «Форум культуры и искусства Узбекистана» совместно с Фондом «Меҳр нури» объявили конкурс на присуждение стипендий одаренным студентам, проходящим обучение в высших образовательных учреждениях Узбекистана. Проект направлен на оказание поддержки молодежи, выявление потенциала нового поколения и укрепление национальной профессиональной базы.

Организаторы данной программы намерены ежегодно присуждать стипендии наиболее одаренным студентам ведущих вузов Узбекистана. Кандидатам, успешно прошедшим конкурс, в течение одного учебного года будет выплачиваться стипендия в размере 35000 сумов в дополнение к получаемой стипендии с возможностью продления на следующий год. Гранты будут присуждаться на конкурсной основе с учетом академических достижений, общественной активности, творческого или научного потенциала, профессиональной ответственности и стремления внести вклад в развитие страны.

В конкурсе могут принять участие все обучающиеся на третьем и четвертом курсах вузов Узбекистана. А самых достойных отберет компетентное жюри, состоящее из независимых специалистов по обозначенным специальностям и представителей общественности.

Прием документов осуществляется с 20 апреля по 1 июля 2007 года. Так что дерзайте и становитесь достойными!

Аброрходжа ЕСХОДЖАЕВ.

ТАЛАБАЛАР БЕЛЛАШУВИ

Тошкент вилояти табиатни муҳофаза қилиш қўмитасининг ташаббуси билан вилоят коллежлараро экофорум бўлиб ўтди. Унда вилоятдаги олтинта коллеж талаба ёшлари ўзаро беллашиб, атроф-муҳитга бўлган муносабатини, экологик маданиятини савол-жавоблар ва сахнавий кўринишлар орқали намойиш этишди. Қизиқарли баҳс-мунозаралар сўнггида биринчи ўринни Тошкент туман ижтимоий иқтисодиёт касб-хунар коллежи, иккинчи ўринни Ғазалкент хизмат кўрсатиш иқтисодиёт касб-хунар коллежи, учинчи ўринни эса Янгийўл туман ижтимоий иқтисодиёт касб-хунар коллежи талабалари қўлга киритдилар. Ғолиблар фахрий ёрлиқлар ва қимматбаҳо совғалар билан тақдирланди.

Аброр ЖАББАРБЕРЕНОВ, Тошкент вилояти.

АСТРОЛОГИЧЕСКИЙ ПРОГНОЗ

ОВЕН

Проявите инициативу в профессиональных делах. Вам рекомендуется быть начеку. Поступит предложение новой работы. Возможно, трудности будут подстерегать вас в домашних делах.

РАК

Удачное время для реализации планов и замыслов. На работе наступит напряженное время, и вы станете незаменимым человеком. Придется отстаивать свои идеи и замыслы.

ВЕСЫ

Не стоит идти наперекор общепринятым правилам и общественному мнению. Вам следует проявить последовательность и пунктуальность. Уделите близким и друзьям побольше внимания.

КОЗЕРОГ

Сохраняйте спокойствие. Благоприятное время для разрушения старого и начинания нового дела. Ваше хорошее настроение порадует не только вас, но и всех, кто окажется рядом.

ТЕЛЕЦ

Ваш боевой характер позволит преодолеть многие препятствия. Возможен обман со стороны новых партнеров. Не давайте обещаний. Выходные лучше посвятить дому.

ЛЕВ

Желательно начать важные совместные дела вместе с заинтересованными людьми. Не позволяйте эмоциям взять верх над вами. Могут возникнуть ваши отношения с деловыми партнерами.

СКОРПИОН

Не стоит путать работу и дружбу: можно легко остаться и без бизнеса, и без друзей. В выходные стоит проявить особую осмотнительность в желаниях и действиях.

ВОДОЛЕЙ

Некоторые проблемы могут заставить вас врасплох. Не стоит планировать важные переговоры. К выходным в семье восстановится атмосфера доверия и взаимопонимания.

БЛИЗНЕЦЫ

Неделя сложится весьма благополучно. Вы можете обрести долгожданный ответ на давно волнующий вас вопрос. Все окажется значительно легче, чем вы представляли.

ДЕВА

Наступает светлая и прекрасная полоса в жизни. Благоприятное время для общения. Вы будете блистать в обществе, поразите всех своим умом и проницательностью.

СТРЕЛЕЦ

Желательно не спешить, придерживаться определенных правил. Возможны проблемы с начальством. Будьте аккуратнее и предусмотрительнее, иначе ваши позиции могут пошатнуться.

РЫБЫ

Постарайтесь привести эмоции в порядок и не бросайтесь в крайности. Вам следует с особым вниманием отнестись к друзьям. Отложите все личные дела и полностью посвятите себя работе.

АДАБИЁТ. САНЪАТ. МАДАНИЯТ

ТОШЛАРДА АКС ЭТАР УЛУҒ СИЙМОЛАР

Ижодкорлар орасида шуҳрат топаётган инсонлар ҳақида гапирилганда энг биринчи навбатда уларнинг ижодига баҳо берилади. Бу бежиз эмас, албатта. Чунки фақат ижодига кишини буюклик ва машҳурлик сари етаклайди. Мамлакатимизда таниқли шоирлар, ёзувчилар, спортчилар, фан арбоблари билан бир қаторда таниқли ҳайкалтарошлар ҳам талайгина. Шулардан бири Ўзбекистонда хизмат кўрсатган санъат арбоби, Бадий академия академиги моҳир ҳайкалтарош Илҳом Жабборовдир. Бу инсоннинг яратган ҳайкаллари Тошкент, Фарғона, Наманган, Самарқанд, Хоразм ва Шаҳрисабзда маҳобат-ла кўр тўкиб турибди.

Илҳом Жабборов 1945 йилда Тошкент вилояти Ўрта Чирчиқ туманида бобдон оиласида туғилиб, вояга етди. Отаси Жаббор ака шеърят шайхоси эди. Шу боисдан ҳам ҳар ҳафта бу хонадонда шоирлар йиғилиши шەхсонлик кечалари ўтказиларди. Ана шундай шароитда вояга етган ёш Илҳомжон болалик пайтидан бошлаб лой ва ганчдан кўгирчоқ ва уй паррандаларининг ҳайкалини ясай бошлади.

— Биринчи марта лойдан отнинг ҳайкалини ясаганман, — дейди Илҳом Жабборов. — Ушанда беш яшар эдим. Уни уйдаги гиларга кўрсатганимда ҳайрон қолдишган. Ҳали ҳам ёдимда, катта акам ҳайкални авайлаб олди-да, дераза тоқчасига қўйди. Узоқ вақт у шу ерда турди. Уйимизга кимдир меҳмонга келса онам ўша ҳайкални кўрсатиб мақтанардилар. Отам мендаги интилишни қўриб ҳар доим, агар астойдил ҳаракат қилсанг, келажакда сендан машҳур ҳайкалтарош чиқадди, деб бот-бот тақдорлар эди. Чунки отам ҳеч қачон фарзандларининг фикрига, хоҳиш-истағига

қарши бормаган. Иложи борица бизга ёрдам беришга ҳаракат қилган. Бу далда ва мақтовлар менга илҳом берарди. Мактабда ҳамма мени «ҳайкалтарош» деб аташарди. Мактабимизда музей бор эди. Музейга ҳам ўзим ясаган кўплаб ҳайкаллари соғға қилганман. Биласизми, ёшим улгайган сари мен ҳайкалтарошликнинг ўзига хос томонларини аста-секин тушуниб борардим. 1961 йилда мактабим битирганимдан сўнг Бенков номидаги республика рассомлик билим юртига ўқишга кирдим...

Илҳом Жабборов билим юртида ўқиш билан бир қаторда моҳир рассом-ҳайкалтарошлардан маҳорат сир-асорларини кунт билан ўрганиб борди. Дарсдан сўнг устозларининг устахоналарига бориб уларнинг ишларини кузатарди. Улардан ўзига керакли хулосалар чиқарарди. Билим юртини тамомлаганидан кейин эса Тошкент театр ва рассомлик санъат институтига ўқишга кирди. Бу даргоҳда ҳам етук ҳайкалтарошлардан сабоқ олиб, ўз билимини янада бойитди.

Институтни битирганидан сўнг унда улкан ижодий ишлар қилиш иштиғи пайдо бўлди. Ана шу иштиғ

уни Алишер Навоийнинг «Фарҳод ва Ширин» дostonидаги Фарҳод образининг ҳайкалини яратишга ундади. Ушбу санъат асари Жиззах вилоятининг Дўстлик шаҳри истироҳат боғига қўйилган. Бу ижод маҳсули ҳайкалтарош ҳаётида катта из қолдирди. Фарҳоднинг салобатли ва кўркам ҳайкали унинг қалбига янги ҳис-туйғулар уйғотди, жаҳонга доғруғ таратган мутафаккир алломаларнинг жонли образларини яратишга ундади. Бу йўлда тинмай изланишда, интилишда бўлди. Ниҳоят, бу ишларнинг улдасидан чиқди.

Илҳом Жабборовнинг номи мустақиллик йилларида шуҳрат топди. 1992 йил истеъодли ҳайкалтарош хайрли ишга кўл уриб, Соҳибқирон Амир Темурнинг ҳайкалини ишлади. Буюк бобоклонимизнинг бу ҳайкали Амир Темур хиббонига қўйилганида кенг жамоатчилик томонидан қизғин кутиб олинди ва от устидagi саркарда сиймоси тўлақонли очиб берилган асар сифатида юксак баҳоланди. Амир Темурнинг яна бир ҳайкали Самарқанд шаҳридаги университет хиббонига қўйилган. Унда давлат арбобининг тахтда ўтирган ҳолати маҳорат билан тасвирланган. Шаҳрисабздаги Оксарой меъморий ёдгорлигидан истеъодли ҳайкалтарош томонидан яратилган Амир Темур ҳайкали ўрин олган. Халқ ишончи ва яратётган асарларига берилаётган юқори баҳо ҳайкалтарошни янги парвозларга чорлади. Жалолиддин Мангубердиннинг Ватан тинчлигини сақлаш йўлида кўрсатган мислсиз жасоратини қадрлаш ва унинг порлоқ руҳини аба-

дийлаштириш мақсадида 1998 йилда «Жалолиддин Мангуберди таваллудининг 800 йиллиги» муносабати билан Хоразмда ҳайкал ўрнатиш фикри илгари сурилди. Бу вазифа Илҳом Жабборовга топширилди. У саркарда Жалолиддин Мангуберди ҳайкалини ҳам зўр ихлос билан ишлади. Урганч шаҳрига қўйилган мазкур ҳайкал тезда халқ назарига тушди. Унда Жалолиддин Мангубердиннинг устиди зирҳли кийим ва қўлида қилич ушлаб турган ҳолати гавдалантирилган.

Жабборов ўз асарлари билан маҳобатли ва дастгоҳли ҳайкалтарошлик санъати ривожига улкан ҳисса қўшди. Ўз билими, тажрибаси ва маҳоратини ишга солиб, кўпгина буюк сиймоларнинг туркум ҳайкаллари яратди. Амир Темур, Абу Али ибн Сино, Алишер Навоий, Жалолиддин Мангуберди, Ал-Фарғоний, Фурқат, Машраб каби тарихий шахслар қиёфаси ақс эттирилган портрет асарлар ана шу туркумдан ўрин олган. Бу қиёфалар ҳайкалтарошга шуҳрат келтирди. У яратган «Абу Али ибн Сино» асари Бельгияда ҳам ўрнатилган. Аслини олганда бу ижод маҳсуллари Илҳом аканинг узоқ изланишлари, юрак кўри ва кўз нури самарасидир. Ушбу ҳайкалларга қарасангиз ота-боболаримизнинг барваста, мағрур, улғувор қиёфасидан уларнинг ички дунёси, руҳий олами яққол кўзга ташланиб тургандек. Ижодкор умумлашма ва рамзийлик йўлида «Хаёт», «Оқшом», «Дам олиш», «Фалакнинг гардиши», «1941-45 йиллар» каби йирик ижод намуналарини ҳам яратди. Унинг

асарларида анъанавий реалистик ҳайкалтарошлик услубига хос хусусиятлар миллий мавзу ва таъсирчан образларни ифодалишда ўз аксини топган. Тошкентда Мустақиллик майдонида қад ростлаган «Мотамсаро она» ва «Бахтиёр она» ҳайкали ҳам ҳайкалтарошнинг маҳобатли асарларидан.

Илҳом Жабборов 1995 йилдан бўён республика рассомлик коллежиде ҳайкалтарошлик сирларидан сабоқ беради. 1997 йилдан Миллий рассомлик ва дизайн институтида ҳайкалтарошлик устахонаси раҳбари сифатида ҳам фаолият олиб боради.

Ижодкор филокорона меҳнатлари учун 1995 йилда «Абдулла Қодирий» давлат мукофоти ва 2001 йилда «Меҳнат шуҳрати» ордени билан тақдирланди.

— Ижодкорларнинг яратётган асарларига бўлган эътибор улар учун куч-қувват, ғайрат-шижоат бахш этади. Мен ҳам давлатимизнинг эътиборидан кейин янама кучга тўлиб меҳнат қиламан. Чунки бу муносабат менга ҳамма нарсадан қадри. Келажакда орзуларим, қиладиган ишларим жуда кўп. Айни пайтда Абдулла Қаҳҳорнинг ҳайкали устиде ишлаяман. Яқин кунларда бу ҳайкал ҳам ўрнатилди. Режамаг ҳали кўплаб ҳайкаллари яратиш гоёси кириптилган. Уйлайманки, албатта ушбу ишларни амалга ошираман.

Юртимизнинг мана шундай жонқуяр, фидойи ҳайкалтарошлари бор экан, ўзбек миллий ҳайкалтарошлиғи йўналиши асрлар оша ривожланиб, сайқал топиб бораверди.

Гулнора ХОЖИМУРОВА.

МАЪНАВИЯТ КЎЗГУСИ

Ўзбекистон тарихи давлат музейида «Тошкент: кеча ва бугун» мавзусидаги кўргазма очилди. Кўргазманинг очилишига бағишланган тадбирда давлат ва жамоатчилик ташкилотлари вакиллари, коллеж ва лицей талабалари иштирок этдилар.

Тадбир аввалида Республика Фанлар академияси бош илмий котиби Бахтиёр Ибрагимов сўзга чиқиб, жумладан шундай деди:

— Барчамизга маълумки, 2007 йилда Тошкент шаҳрининг Ислон маданияти пойтахти, деб эълон қилиниши гўзал пойтахтимизга берилган юксак эътирофдир. Тарихга назар таштайдиган бўлсак, қадимда ҳам бу шаҳар Шарқ маданияти ўчоқларидан ҳисобланган. Ушбу кўргазмани очилган мақсад, ёшларимизни Тошкент шаҳрининг тарихи, қадимий номлари, ривожланиш босқичлари ҳамда ушбу масканда истиқомат қилган аجدодларимизнинг турмуш тарзи, урф-одатлари ҳақида батафсил маълумот беришдир. Шу билан бирга кўргазмада мустақиллик йилларида Тошкент шаҳрининг янги қиёфаси, ўзига хос услубда барпо этилган бинолар, масжидлар мадрасалар, замонавий кўришга эга бўлган бозорлар ҳам акс эттирилган.

Шундан сўнг кўргазма очиб, деб эълон қилинди. Барча иштирокчилар кўргазма залига йўл олдилар.

— Кўргазма менга жуда манзур бўлди, — дейди Тошкент тиббиёт коллежи талабаси Нафиса Сафарова. — Ундан шахримиз тарихи ҳақида тўлиқ маълумот олдим. Айниқса, менда қадим аجدодларимиз ўз кўзлари билан ясаган хунармандчилик ва заргарлик буюмлари катта қизиқиш уйғотди. Улардаги бетакрор нақшлар, чизилар ота-боболаримизнинг юксак маҳоратидан, дидидан, маънавиятидан далолат бериб турибди. Чунки ҳар бир бежирим нақш жуда катта юксак маҳорат ва дид билан чизилган. Биз, ёшлар мана шундай бетакрор асарлари билан дунёга доғ таратган кўлгуз аждодларининг авлодлари эканлигимиздан жуда фахрланамиз.

Бахтиёр АНОРБОВ.

Театр мавсуми

ЧЕГАРА УСТИДАГИ УЙ

Ўзбек миллий академик драма театрида премьераси бўлган саҳна асари мана шундай номланди. Поляк драматурги Словомир Прохаск асари асосида яратилган ушбу кичик пьесада инсон қиёфаси ёрқин чизилганда очиб берилган.

«Чегара устидаги уй» асарида даврининг долзарб ва муҳим муаммолари қаламга олинган. Унда инсон характериининг жамият иллатлари билан психологик тўғнашуви ажойиб тарзда очиб берилган.

Бош қаҳрамон ҳаёти олдатгидек, бир маромда кечар эди. Кутилмаганда хонадонига ташриф буюрган дипломатлар икки буюк мамлакатнинг чегараси унинг уйи ўртасидан ўтиши кераклигини айтишди ва чегара чизигини белгилаб кетишди. Барча муаммо ана шундан кейин бошланган. Чунки энди бу хонадоннинг ярми бир мамлакатта, иккинчи ярми бошқа давлатга тегишли бўлиб қолган эди.

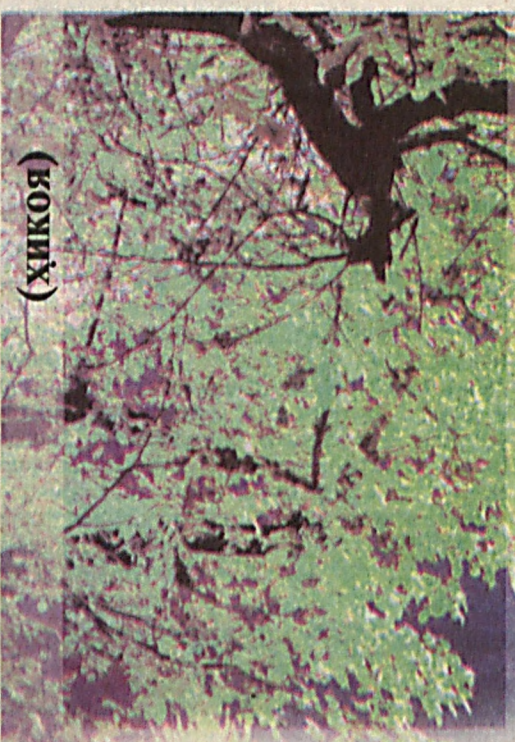
Мен аввалгига буларнинг барчаси зарур бўлган ишлар, деб ҳисоблайди ва дипломатлар гоёсини тўлиқ ҳимоя қилиб чиқди. Лекин ҳаёти кун сайин оғирлашиб, турмуш алғов-далғовли бўлиб боргани сари аввал бошдадек хато иш қилиб қўйганини англайди. Ўз уйида ҳамма уни тергов қилади, қадамини кузатади.

Тинчлик ва озоишталикдай нэъматни йўқотгандан кейингина уни англаб етади.

«Чегара устидаги уй» асарида салкам ярим аср ҳукм сурган «совуқ уруш» даврида икки қутбли дунёнинг инсоният тақдирига нақадар аянчи таъсир этгани қаламга олинган. Асар ҳар лақикада, ҳар сонияда она сайёрамизни бутунлай йўқ бўлиб кетиш хавфи остига қолдирган одамлар тафаккури у яралган даврдан бўён ўтган минг йилликлар давомида ўзгармай қолаётганига шаъма қилади. Жаҳолат, душмандлик ва мутаассиблик мавжуд экан, кишлоқ жамияти тараққиётга эмас, зулматга — ниқиротга юз тутаверишини таъкидлайди. «Чегара устидаги уй» Ўзбекистон Республикаси санъат арбоби, таниқли рассом ва режиссер Бахтиёр Тураевнинг ташаббуси билан ўзбек томошабинлари ҳуқмига ҳавола этилди. Асар таржимони — Абдулазиз Раҳматов. Бош қаҳрамон Мен ролини элимиз севган қизикчи Валжон Шамшиев ижро этди. Бундан ташқари, асарнинг янада табиий чиқишини таъминлашда тажрибали актёрлар Насиба Исмоилова, Малика Иброҳимова, Ҳамид Тошпўлатовларнинг маҳоратини алоҳида таъкидлаш лозим.

Комилжон ҲАСАНОВ.

БОЛАЛИКНИНГ ЁЛҒИЗ ЁДГОРИ

(Давлати. Боши ўтган сониде).

Мана, ниҳоят, нигоҳлар тўқнашди. Фақат икковларигагина маълум ишоралар қилинди ва бир неча лақикадан сўнг Нафиса Жамолнинг қаршисида турарди.

— Жамол ака, мен ёлғиз келганим, эрим бегоб. Агар мамол келмаса, мени ҳам ола кетсангиз...

Жамолнинг боши гир-гир айланди. «Эҳ, йиллар барибир ўз ҳукмини ўтказар экан-да, одамзодга! Ўша

шадлол Нафиса мени? Мен бунга эришгач, «ах» дей-ди... Лекин у ҳамон ўша... товуши ҳам аввалгидек ёрқин... Кўзлари... Кўзлари эса жуда тамгил, ҳатто, айтиш мумкинки, минг...»

Жамол ҳас-ҳасини аранг бир ерга жамлаб, жавоб қилди:

— Матолди бор эканми, жоним билан! Сенинг бирор сўзингиз ерда қолдирганимиз эъланасми, Нафиса...

Эфрат қандай тугаб, қандай тарқалишганини Жамол эслаб олмайди. У ҳаётдан руҳи бошқарар, орқа урилишда ўтирган Нафисадан сано чикмасди. Ниҳоят, Жамол титтаб кирди.

— Эрингга ишма бўлди? Яқинда бозорда учратганим, буюйдик юрду-ку!

— Э, унинг ларига даво йўқ. У ўз-ўзини эғовлаб, касал қилди. Хуло урган инюк. Оқватнинг тузи сал паст бўлса — жанжал, шимм сал бундайроқ дазмолласа ҳам — жанжал. Лекин мен кўнжим, эътибор қилмайман. Агар сиз билан бирга қайтганимни билса борми, қўйсат-қойим бўлди дедиларинг.

Мен билан бирга қайтганимни унга айтишинг шартми?

— Шарт эмас, лекин у барибир билиб олади. Э, билса билар, салдан-сар! Ахир, менинг виждоним тоза-ку!

— Ҳа, сен тозасан, озоласан. Доимо шундай бўлиб қоласан. Доимо... — Жамол ўзини қўлга олишга ҳар қанча ҳаракат қилмасин, овози титраб чиқди. Ундаги андуҳ шундоққина билиниб турарди.

Нафиса бир муддат жэмий қолди, сўнг аранг овози чиқиб сўради:

— Кесатилсанми?...

— Кесатини ҳаёлимга ҳам келгани йўқ. Мен сендан тозароқ аёлни учратмадим, энди учратма олмасам ҳам керак... Лекин айт-чи, қачондан бери мени сизлайдиган бўлиб қолдинг? — Жамол атайлаб гапни бошқа ёққа бурди.

Нафиса енгил тин олди.

— Невадалари бор кишини сенсиз-ку! юрсам...

— Шу бутун, бир кунгина ёш бола бўлиб қоламиз, шунинг жуда-жуда истайман. Сенчи, сен шундай бўлишини хоҳлармидинг?

— Йўқ, Сира хоҳламайман... — совуққина жавоб қилди Нафиса.

Бу Жамол учун кутилмаган жавоб эди. Унинг фикрича, аёллар ҳаммавақт ёш бўлиб қолгилари келадди, ёшлиқни кўмсайдилар.

— Эҳ, Жамол ака, ҳамон ўша-ўша — ҳаётпараст-сиз. Наҳотки, бунда менинг истагим ҳаётимга касб этса? Очингизни айтсам, ёшлариб қолганим ким истамайди, дейсиз. Лекин мен ёшлиқимдаги азоб-кухубатлар тақдорларининг истамайман, холос...

— Эҳтимол сен ҳаққирсан. Биз қанчалик истамайлик, болаликка ҳам, ёшликка ҳам қайтмаймиз. Биз фақатгина хотираларимизгагина қайтишимиз мумкин. Буд-шуд бойлигимиз ҳам, болаликдан ёлғоримиз ҳам шу — хотиралардир.

Орага жимлик чўкди.

— Ана шу ерда тўхтатинг, — деди Нафиса жимликни бузиб, — у ёнгина ўзим кетаман.

— Нега бу ерда тушпади, уйинггача анча бор-ку! — деди норози оҳангда Жамол тормозин босар экан.

— Менга шу ер қулайроқ — бегубор жимлайди Нафиса. Сўнг хайрлашди: — Майли, Жамол ака, соғ бўлинг, яхши тушлар кўринг!

— Мен бу кеча тушимда албатта сени кўраман, Нафиса! Ва ўша шафтолзор боғимга. Боғ қрийгос гуллаган бўлади! — деди Жамол қандайдир ишонч билан.

У машинада кетиб борар экан, кўз ўнгиде мактабининг афтоҳдоҳ, қартайган боғи эмас, пуштиранг гулларга бурканган шафтолзор гавдаланарди...

Жўра ФОЗИЛ.

ЭР ЙИГИТНИНГ ҚАНОТИ

Доно халқимиз томонидан улоқчи чавандозлар, саркаралар, суворийлар оти ҳақида, умуман отнинг ҳаётда ва кишлоқ тақдирда тутган ўрни, уйнаган роли ҳақида сон-саноксиз афсона, ривоятлар, ҳаётий ҳикоялар, мақоллар, ҳатто терма ва дostonлар яратилган. От билан боғлиқ қадриятлар, урф-одатлар ҳам бор, ҳатто. Кўриниб турибдики, қадим-қадимдан отга аждодларимизнинг меҳру иштиғи бўлакча бўлган. Шунинг алоҳида таъкидлаш лозимки, юрт тинчлиги, Ватан равнақи, халқ фаровонлигида отнинг аҳамияти ҳам беқиёс бўлгани борасида тарихдан кўплаб мисоллар келтириш мумкин. Қарбий юришларда, юрт тинчлиги, Ватан ҳимояси йўлидаги жангу жадалларда инсоннинг энг яқин дўсти бўлган бу жонзод муҳим ўрин тутган.

Маълум бўлишича, отларнинг скелети 153 та суякдан иборат бўлиб, жуда мустаҳкам турзилган. Шу боис, у улоқ-қўпкарида қанчалик қомпасин, тобора кучига куч, ғайратига ғайрат қўшилиб боради. Чарчаш, толиқиш, ҳорини билмайди. Ҳар қандай об-ҳавода, ҳар қандай оғир шароит — вазиятда улоққа кириб, чавандознинг айтганини қилиб, уни мақсадга етказиш ҳаракатида бўлади. Мутахассисларнинг эътирофи эътиҳа, отлар, хусусан улоқчи отларда марказий нерв системаси жуда яхши тараққий этаркан. Чавандознинг мақсад, ниятини, интилиш-хоҳишини яхши англайди. Шу боис тўдада ёриб кириб, олдинги оёғи билан улоқни босиб, уни бошқаларга олдирмай туради. Чавонгон эғилиб, қўли билан улоқни ушладики, тезликда оёғини тортиб олиб, давраи ёриб чиқиб кетиш ҳаракатида тушади. Баъзида улоқни ўз чавандозига тишлаб узатувчи отлар ҳам учрайди.

Дунёда 300 дан ортиқ от зотлари бўлиб, шулар орасида энг чопқир, ҳушёр, қувса етган, қочса қутилган, хавф юқоридан келса пасайиб, пастдан келса сакраб, эгасини сақлаб қоладигани — азалдан машҳур бўлган қорабайир — Фарғона отларидир.

Ушбу аргумоқларга қадимдан кўплаб давлатлар ишқибозлиги бонс қумуш, олтиндан ясалган отлар эвазига ушбу самовий отларни харид қилишнинг бежизга эмас, албатта.

Отларнинг ёши қирқинчи тишларининг ўзгарishiга қараб аниқланади. Отлар сил касалига ҳеч қачон касалланмайди. Ўтмишда подшоҳлар томонидан саркаралар, ҳарбийларга эл-юрт манфаати йўлида кўрсатган жасорат, фидойилик, матонати учун бериладиган тўхфалар

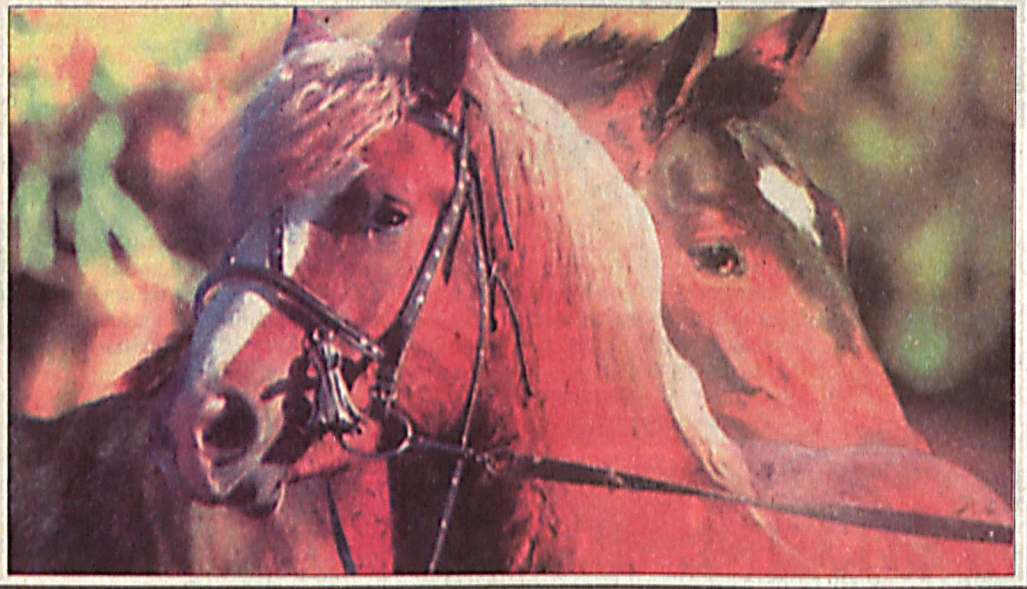
ичида от олтин улардан ҳам аълороқ ҳисобланган.

Келинг, шу ўринда ота-боболаримизнинг азалий қадрияти бўлган қўпкарида доимий ҳамроҳ бўлган улоқчи отлар хусусида айрим маълумотларни келтириб ўтайлик. Улоқчи от бошқа отларга нисбатан анча ақлли, эгилч, жангар, қайсар, олғир бўлади. Бундай отлар қўпкарини кўрдими, шилдат билан олдинга ташланади ва бўйига буй қўшилиб ҳолда ўзини тўдага уради. Икки елкаси билан тўдадаги отларни ёриб кириб, чавонгонга улоқни олдида яқиндан ёрдам беради. Улоқчи отларда айниқса, эшитиш, кўриш, ҳид сезиш, таъм билиш нервлари бошқа отларга нисбатан яхши ривожланган. Улар бир неча юзлаб метрлардан қўпкари бўлаётганини сезиб, ўша ёққа қараб интилади. Қўпкари от бошқаларига нисбатан қарамроқ ашайди. Чунки у бутун куч-ғайратини, шикоятини чавандозга бериб, озорқ умр кўради. Қизиги шундаки, бундай отлар то ўлгунича эгасига содиқ ва вафодор бўлиб қоларкан. Улоқчи от турар жойини озода тутайди. Танасининг бирор ери жароҳатланса ёки яраланса, лаблари билан ўша ерни массаж қилиб, тўзатишга ҳаракат қилади. От хавф сезса, пишиқиб, эгасига бўйсунайди. Улоқчи от тўдадаги ҳолатини тез пайқаб, унга мос равишда иш тутайди. Тўдага қайси томондан ёриб кириш, қайси от билан қандай муомала қилишни билади. Эгасининг мақсад-ниятларини англаган ҳолда иш тутайди.

Отлар, айниқса, улоқчи отлар одамларга нисбатан ер қимирлашини, сел келишини, довул бўлишини, қисқаси, қўнғилсиз воқеа-ҳодисаларни 2-3 соат олдин сезади, сусиз чўларда сува олиб борадиган энг қисқа йўлни топа олади, эгасини фалокатдан асрайди.

Илгари жанубий минтақамизнинг деярли ҳар бир хонадониде кишини эшитилиб турган. Отнинг кишини хонадонда қут-барак ва озоишталлик, фаровонлик борлигидан дарак берган. От халқимизга фарзандларини жимсоний бақувват қилиб етиштирилнинг энг синалган, катта тажрибалардан ўтган воситаларидан саналган. Болаларда ёшлиқдан отга мина олиш, унга қўрқмасдан муомалада бўлиш, чопи билиш, уни севвиш, қадрига етишга ўргатиш, қисқаси, у билан муомала қилиш лаёқати маданияти, қўнғилмасини шакллантиришга катта эътибор беришган.

Энг асосийси, от эр йигитнинг қанотикиди. Катта лейтенант Ўстам ХОЛИҚОВ.

Бош муҳаррир подполковник Камиль Наильевич МИРГАЛАНДИНОВ.

Шу сонга масъуллар: майор Алижон Итолмасович САФАРОВ, майор Аблай Айнатдинович КАМАЛОВ.

Тахририят фикри муаллифлар нуқтан назаридан фарқланиши мумкин. Тахририятга келган қўлёма-лар, хатлар ва суратлар таҳлил қилинмайди ва муаллифларга қайтарилмайди. Газета Ўзбекистон Матбуот ва ахборот агентлигида 032 рақами билан рўйхатга олинган.

Газета жума куни чиқади.

Телефонлар:

Бош муҳаррир ўринбосари — 153 17 98 (факс); масъул котиб — 153 04 60; ҳарбий хизмат ва тарбиявий ишлар бўлими — 153 02 51; давлат ва жамоат ташкилотлари билан алоқа боғлаш бўлими — 153 02 49; оммавий ишлар ва спорт бўлими — 153 08 72; маданият ва ижтимоий ҳаёт бўлими — 153 03 48; социология ва реклама бўлими — 153 54 76.

Обуна бўлими — 153 03 46, Навбатчи — 153 09 81.

Тахририят манзили:

100031, Тошкент шаҳри, Миробод кўчаси, 21-уй.

«Ватанпарвар» газетаси тахририятининг компьютер марказида Александр Смотриков ва Солижон Масимов томонидан саҳифаланди. Дизайн ва рассом — Наталья Лаптева. «Ўзбекистон» нашриёт матбаа ижодий уйида чоп этилди. Босмаҳона манзили: Тошкент ш., Навоий кўчаси, 30 уй.

Нашр кўрсаткичи 114. Буюртма № G-3744. Адади 25600.